

Dette dokument er et dokumentationsredskab, og institutionerne påtager sig intet ansvar herfor

► **B**

KOMMISSIONENS FORORDNING (EF) Nr. 718/2007

af 12. juni 2007

om gennemførelse af Rådets forordning (EF) nr. 1085/2006 om oprettelse af et instrument til
førtiltrædelsesbistand (Ipa)

(EUT L 170 af 29.6.2007, s. 1)

Ændret ved:

		Tidende		
		nr.	side	dato
► <u>M1</u>	Kommissionens forordning (EU) nr. 80/2010 af 28. januar 2010	L 25	1	29.1.2010
► <u>M2</u>	Kommissionens gennemførelsesforordning (EU) nr. 1292/2011 af 9. december 2011	L 329	1	13.12.2011
► <u>M3</u>	Kommissionens gennemførelsesforordning (EU) nr. 813/2012 af 12. september 2012	L 247	12	13.9.2012
► <u>M4</u>	Kommissionens gennemførelsesforordning (EU) nr. 484/2013 af 24. maj 2013	L 139	11	25.5.2013

KOMMISSIONENS FORORDNING (EF) Nr. 718/2007

af 12. juni 2007

**om gennemførelse af Rådets forordning (EF) nr. 1085/2006 om
oprettelse af et instrument til førtiltrædelsesbistand (Ipa)**

INDHOLDSFORTEGNELSE

Del I	Fælles bestemmelser
Afsnit I	Principper og generelle rammer for bistand
Kapitel I	Emne og principper
Kapitel II	Generelle rammer for gennemførelse
Afsnit II	Fælles regler for gennemførelse
Kapitel I	Principper
Kapitel II	Forvaltnings- og kontrolsystemer
Afdeling 1	Decentraliseret forvaltning
Afdeling 2	Andre former for forvaltning
Kapitel III	Finansielt bidrag fra Det Europæiske Fællesskab
Kapitel IV	Økonomisk forvaltning
Afdeling 1	Budgetforpligtelser
Afdeling 2	Regler for decentraliseret forvaltning
Afdeling 3	Regler for centraliseret og fælles forvaltning
Kapitel V	Evaluering og overvågning
Kapitel VI	Offentliggørelse og synlighed
Del II	Særlige bestemmelser
Afsnit I	Komponent vedrørende omstillingsstøtte og institutionsopbygning
Kapitel I	Mål for bistanden og støtteberettigelse
Kapitel II	Programmering
Kapitel III	Gennemførelse
Afdeling 1	Gennemførelsesramme og principper
Afdeling 2	Økonomisk forvaltning
Afdeling 3	Evaluering og overvågning
Afsnit II	Komponent for grænseoverskridende samarbejde
Kapitel I	Mål for bistanden og støtteberettigelse
Kapitel II	Programmering
Afdeling 1	Programmer
Afdeling 2	Aktioner
Kapitel III	Gennemførelse
Afdeling 1	Almindelige bestemmelser

▼B

Afdeling 2	Grænseoverskridende programmer mellem modtagerlande og medlemsstater
Afdeling 3	Grænseoverskridende programmer mellem modtagerlandene
Afsnit III	Komponenterne vedrørende regionaludvikling og udvikling af menneskelige ressourcer
Kapitel I	Formålet med bistanden og støtteberettigelse
Afdeling 1	Komponenten vedrørende regionaludvikling
Afdeling 2	Komponenten vedrørende udvikling af menneskelige ressourcer
Kapitel II	Programmering
Kapitel III	Gennemførelse
Afdeling 1	Generelle bestemmelser
Afdeling 2	Økonomisk forvaltning
Afdeling 3	Overvågning og evaluering
Afsnit IV	Komponenten vedrørende udvikling af landdistrikter
Kapitel I	Formålet med bistanden og støtteberettigelse
Afdeling 1	Formålet med bistanden
Afdeling 2	Generelle krav vedrørende støtteberettigelse og støtteintensiteter
Afdeling 3	Støtteberettigelse og særlige krav i forbindelse med bistand under prioriteringsområde 1
Afdeling 4	Støtteberettigelse og særlige krav i forbindelse med prioriteringsområde 2
Afdeling 5	Støtteberettigelse og særlige krav i forbindelse med prioriteringsområde 3
Afdeling 6	Teknisk bistand
Kapitel II	Programmering
Kapitel III	Gennemførelse
Afdeling 1	Principper og økonomisk forvaltning
Afdeling 2	Overvågning og evaluering
Del III	Afsluttende bestemmelser
Bilag	Godkendelseskriterier

▼B

KOMMISSIONEN FOR DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABER HAR —

under henvisning til traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab,

under henvisning til Rådets forordning (EF) nr. 1085/2006 af 17. juli 2006 om oprettelse af et instrument til førtiltrædelsesbistand (Ipa)⁽¹⁾, særlig artikel 3, stk. 3, og

ud fra følgende betragtninger:

- (1) Formålet med forordning (EF) nr. 1085/2006 (i det følgende benævnt »Ipa-forordningen«) er at yde førtiltrædelsesbistand til modtagerlande og støtte dem i deres omstilling fra bilag II til bilag I i nævnte forordning og videre til medlemskab af Den Europæiske Union.
- (2) I betragtning af, at Ipa-forordningen er det eneste førtiltrædelsesinstrument for perioden 2007–2013, bør reglerne for programmering og ydelse af bistand inden for rammerne af denne forordning strømlines og samles i en fælles gennemførelsesforordning, der dækker alle fem komponenter, der er fastlagt i Ipa-forordningen (i det følgende benævnt »Ipa-komponenterne«).
- (3) For at sikre sammenhæng, koordinering og effektivitet, især i forbindelse med Kommissionens handlingsplan for indførelse af en integreret struktur for intern kontrol, kræves der fælles regler for gennemførelse af bistand for alle fem Ipa-komponenter i henhold til Ipa-forordningen. Der bør ikke desto mindre tages hensyn til de særlige træk ved de enkelte Ipa-komponenter.
- (4) Forskelle i den socioøkonomiske, kulturelle og politiske kontekst i modtagerlandene bør også tages i betragtning, eftersom sådanne forskelle giver anledning til et behov for en specifik tilgang og differentieret støtte afhængig af et lands status som kandidatland eller potentielt kandidatland, politisk og økonomisk kontekst, behov og absorberings- og forvaltningskapacitet.
- (5) Bistand, der ydes i henhold til Ipa-forordningen, bør være i overensstemmelse med Fællesskabets politikker og aktioner inden for den eksterne bistand.
- (6) Bistanden bør ydes inden for rammerne af Ipa-forordningens artikel 2. Den bør være målrettet mod at støtte en bred vifte af institutionsopbyggende foranstaltninger i alle modtagerlandene. Den bør styrke de demokratiske institutioner og retsstaten, reformere den offentlige administration, gennemføre økonomiske reformer, respektere menneskerettighederne og mindretalsrettigheder, fremme ligestilling mellem kønnene og ikke-diskriminering, fremme de borgerlige rettigheder og udviklingen af civilsamfundet, støtte avanceret regionalt samarbejde og forsoning og genopbygning og bidrage til en bæredygtig udvikling og fattigdomsbekæmpelse og desuden til en høj grad af miljøbeskyttelse i disse lande.

⁽¹⁾ EUT L 210 af 31.7.2006, s. 82.

▼B

- (7) Bistand til kandidatlande bør desuden fokusere på vedtagelse og gennemførelse af hele fællesskabslovgivningen samt opfyldelse af tiltrædelseskriterierne. Den bør også hjælpe med at forberede kandidatlande på programmering, forvaltning og gennemførelse af Den Europæiske Fond for Regionaludvikling, Samhørighedsfonden, Den Europæiske Socialfond samt udvikling af landdistrikter, som de vil få adgang til efter tiltrædelsen.
- (8) Bistand til potentielle kandidatlande bør skabe en højere grad af tilpasning til fællesskabslovgivningen og tilnærmelse til tiltrædelseskriterierne samt aktioner af lignende art som dem, der vil være til rådighed for kandidatlandene under Ipa-komponenterne vedrørende regionaludvikling, udvikling af menneskelige ressourcer og udvikling af landdistrikter.
- (9) For at skabe garanti for konsekvens, komplementaritet og koncentration af bistanden bør sammenhængen i og koordineringen af aktioner, der gennemføres i et givet land under de forskellige Ipa-komponenter, sikres i forbindelse med udarbejdelsen af de flerårige planer, jf. Ipa-forordningens artikel 6.
- (10) Kommissionen og modtagerlandene bør underskrive rammeaftaler for at fastlægge principperne for deres samarbejde i henhold til denne forordning.
- (11) Det skal gøres klart, hvilke af de forvaltningsmetoder, der er fastlagt i Rådets forordning (EF, Euratom) nr. 1605/2002 af 25. juni 2002 om finansforordningen vedrørende De Europæiske Fællesskabers almindelige budget ⁽¹⁾, der skal gælde i relation til hver af de komponenter, der er fastlagt i Ipa-forordningen.
- (12) Da Ipa-forordningen indeholder bestemmelser om bistand som led i førtiltrædelsesprocessen, bør der så vidt muligt især anvendes en decentraliseret forvaltning af midlerne med henblik på at styrke ejerskabet til bistandsforvaltningen i modtagerlandene. Det bør imidlertid være muligt at anvende centraliseret, fælles og delt forvaltning, hvor det er hensigtsmæssigt.
- (13) I tilfælde af decentraliseret forvaltning skal Kommissionens og modtagerlandenes respektive roller og krav tydeliggøres. Bestemmelserne vedrørende modtagerlandene bør indarbejdes i ramme-, sektor- og finansieringsaftalerne.
- (14) Det er nødvendigt at fastlægge detaljerede regler for den økonomiske forvaltning af midlerne i henhold til Ipa-forordningen, alt efter hvilken forvaltningsmetode der skal anvendes i forbindelse med gennemførelsen af bistanden. Modtagerlandenes forpligtelser i så henseende bør fastlægges i ramme-, sektor- og finansieringsaftalerne.

⁽¹⁾ EUT L 248 af 16.9.2002, s. 1. Ændret ved forordning (EF, Euratom) nr. 1995/2006 (EUT L 390 af 30.12.2006, s. 1).

▼B

- (15) Ud over den generelle evaluering af Ipa-forordningen som fastsat i forordningens artikel 22 bør bistand i henhold til forordningen overvåges og evalueres jævnligt. Programmerne bør især underkastes en evaluering af særlige overvågningsudvalg, og den overordnede gennemførelse af bistanden i henhold til Ipa-forordningen bør underkastes jævnligt tilsyn.
- (16) Ipa-bistandsprogrammernes synlighed og deres virkning for borgerne i modtagerlandene er væsentlig for at sikre offentlig opmærksomhed omkring EU-aktioner og for at skabe et konsekvent billede af de pågældende foranstaltninger i alle modtagerlandene i overensstemmelse med Kommissionens handlingsplan om bedre kommunikation om Europa, Kommissionens hvidbog om en europæisk kommunikationspolitik og strategien for information om udvidelsen for 2005–2009.
- (17) Da Ipa-forordningen finder anvendelse fra den 1. januar 2007, bør Kommissionens regler om gennemførelse af denne forordning også finde anvendelse fra den 1. januar 2007.
- (18) De bestemmelser, der er fastsat i denne forordning, er i overensstemmelse med udtalelse fra Ipa-udvalget —

UDSTEDT FØLGENDE FORORDNING:

DEL I

FÆLLES BESTEMMELSER

AFSNIT I

PRINCIPPER OG GENERELLE RAMMER FOR BISTAND

KAPITEL I

Emne og principper

Artikel 1

Emne

Denne forordning fastsætter gennemførelsesregler om ydelse af Fællesskabets førtiltrædelsesbistand som fastsat i forordning (EF) nr. 1085/2006 (Ipa), »Ipa-forordningen«.

Artikel 2

Definitioner

I denne forordning forstås ved:

- 1) »modtagerland«: ethvert land, der er opført enten i bilag I eller II i Ipa-forordningen
- 2) »udvidelsespakke«: et sæt dokumenter, der hvert år forelægges for Rådet og Europa-Parlamentet af Kommissionen, hvis strategiske og politiske del består af eventuelle revisioner af tiltrædelsespartnerskaberne og de europæiske partnerskaber, de periodiske rapporter udarbejdet for hvert land og Kommissionens strategipapir. En flerårig vejledende finansiel ramme gør pakken fuldstændig

▼B

- 3) »rammeaftale«: aftale indgået mellem Kommissionen og modtagerlandet, som gælder for alle Ipa-komponenter og fastlægger principperne for samarbejdet mellem modtagerlandet og Kommissionen i henhold til denne forordning
- 4) »sektoraftale«: en aftale vedrørende en specifik Ipa-komponent, der eventuelt indgås mellem Kommissionen og modtagerlandet, og som fastsætter de relevante bestemmelser, der ikke er indeholdt i den landespecifikke rammeaftale eller finansieringsaftalerne
- 5) »finansieringsaftale«: årlig eller flerårlig aftale, der er indgået mellem Kommissionen og modtagerlandet i forbindelse med en finansieringsafgørelse vedtaget af Kommissionen, der godkender Fællesskabets bidrag til et program eller en aktion, som falder inden for rammerne af denne forordning
- 6) »uregelmæssighed«: enhver overtrædelse af en bestemmelse i gældende regler og kontrakter, som kan tilskrives en økonomisk aktørs handling eller undladelse, der skader eller vil kunne skade Den Europæiske Unions almindelige budget ved at påføre det almindelige budget en uretmæssig udgift
- 7) »regnskabsår«: perioden 1. januar til 31. december
- 8) »slutmodtager«: et organ eller en virksomhed, i offentligt eller privat regi, der har ansvaret for at iværksætte eller iværksætte og gennemføre aktioner. I forbindelse med støtteordninger er slutmodtagerne offentlige eller private virksomheder, som gennemfører et enkeltstående projekt og modtager offentlig støtte
- 9) »Fællesskabets bidrag«: den del af de støtteberettigede udgifter, der finansieres af Fællesskabet
- 10) »eurokonto«: rentebærende bankkonto, der åbnes af en national fond i et pengeinstitut eller en anden finansiel institution på vegne af modtagerlandet og under dets ansvar, og hvortil Kommissionens indbetalinger foretages
- 11) »offentlige udgifter«: ethvert offentligt bidrag til finansiering af aktioner, der har oprindelse i EU eller på budgettet for de offentlige myndigheder i modtagerlandet og ethvert bidrag til finansiering af aktioner, der har oprindelse på budgettet for offentligretlige organer eller sammenslutninger under en eller flere regionale eller lokale myndigheder eller offentligretlige organer
- 12) »samlede udgifter«: de offentlige udgifter og ethvert bidrag til finansiering af aktioner.

*Artikel 3***Bistandsprincipper**

Kommissionen skal sikre, at følgende principper gælder i forbindelse med bistand i henhold til Ipa-forordningen:

- Den ydede bistand skal være i overensstemmelse med principperne om sammenhæng, partnerskab og koncentration.
- Bistanden skal være i overensstemmelse med EU's politikker og skal støtte tilpasningen til fællesskabslovgivningen.
- Bistanden skal være i overensstemmelse med de budgetprincipper, der er fastlagt i forordning (EF, Euratom) nr. 1605/2002.
- Bistanden skal være i overensstemmelse med de behov, der er identificeret i udvidelsesprocessen og modtagerlandets absorberingskapacitet. Der skal også tages hensyn til indhøstede erfaringer.
- Modtagerlandets ejerskab til programmering og gennemførelse af bistanden bør øges kraftigt, og der skal sikres en tilstrækkelig synlighed i EU-interventionen.

▼B

- Aktionerne skal forberedes med rettidig omhu med klare og verificerbare målsætninger, som skal nås inden for en given periode.
- Enhver forskelsbehandling på grund af køn, race eller etnisk oprindelse, religion eller tro, handicap, alder eller seksuel orientering skal forhindres på ethvert trin i gennemførelsen af bistanden.
- Målsætningerne med førtiltrædelsesbistanden skal forfølges inden for rammerne af bæredygtig udvikling og Fællesskabets fremme af målet om at beskytte og forbedre miljøet.

*Artikel 4***Prioriteringer med hensyn til bistand**

Bistand til et givet modtagerland skal baseres på de prioriteringer, der indgår i følgende dokumenter, for så vidt de findes:

- det europæiske partnerskab
- associeringspartnerskabet
- det nationale program for vedtagelse af fællesskabslovgivningen
- de rapporter og det strategipapir, der er indeholdt i Kommissionens årlige udvidelsespakke
- stabiliserings- og associeringsaftalen
- forhandlingsrammerne.

Der skal også tages hensyn til de prioriteringer, der er fastlagt i de nationale strategier, for så vidt som de er forenelige med mål og rammer for førtiltrædelsesperioden som fastlagt i Ipa-forordningen.

*KAPITEL II***Generelle rammer for gennemførelse***Artikel 5***De flerårige vejledende planer**

1. Den flerårige vejledende plan skal sikre den nødvendige sammenhæng og komplementaritet mellem Ipa-komponenterne i et givet modtagerland. Den skal især afspejle de principper, der er fastlagt i artikel 9.
2. I overensstemmelse med bestemmelserne i Ipa-forordningens artikel 20, stk. 3, og i forbindelse med det samråd, der er fastlagt i forordningens artikel 6, stk. 1, bestræber Kommissionen sig på at give de relevante interessenter, herunder medlemsstaterne, tilstrækkelig tid til at fremkomme med deres bemærkninger til planen.
3. De flerårige vejledende planer skal bl.a. for hvert af de pågældende lande indeholde:
 - a) en generel baggrund, herunder en kort beskrivelse af samrådsprocessen med og i modtagerlandet
 - b) en beskrivelse af EU-samarbejdsmålsætningerne i det pågældende land
 - c) en konsolideret vurdering af udfordringer, behov og den relative betydning af prioriteringerne med hensyn til bistand
 - d) en oversigt over tidligere og igangværende EU-samarbejde, herunder en analyse af behov, absorberingskapacitet og indhøstede erfaringer, samt en oversigt over andre donoreres relevante aktiviteter, hvor sådanne oplysninger foreligger

▼B

- e) for hver komponent en beskrivelse af, hvordan den konsoliderede vurdering som nævnt ovenfor under litra c) omsættes til strategiske valg, og en beskrivelse af de hovedområder, der udvælges med henblik på bistand i det pågældende land, og de forventede resultater
 - f) vejledende finansielle tildelinger for de centrale interventionssområder under hver Ipa-komponent.
4. Regionale og horisontale programmer kan være omfattet af særskilte og specifikke flerårige vejledende planer for flere modtagere.

*Artikel 6***Flerårige og årlige programmer**

1. De flerårige vejledende planer skal gennemføres gennem flerårige eller, afhængig af komponenten, årlige programmer, jf. Ipa-forordningens artikel 7.

2. Flerårige eller årlige programmer skal bestå af dokumenter, der forelægges af modtagerlandet eller, når der er tale om regionale eller horisontale programmer, er udarbejdet og vedtaget af Kommissionen. Programmerne skal indeholde et sammenhængende sæt prioriteringsområder, eventuelle passende foranstaltninger eller aktioner og en beskrivelse af de finansielle bidrag, der er behov for til at gennemføre de strategier, der er defineret i de flerårige vejledende planer.

Programmerne underinddeles i prioriteringsområder, som hvert især definerer en global målsætning, der skal nås, og som, afhængigt af den pågældende Ipa-komponent, gennemføres ved hjælp af foranstaltninger, som kan underinddeles i aktioner, eller direkte ved hjælp af aktioner.

Aktionerne skal omfatte et projekt eller en gruppe af projekter, der gennemføres af Kommissionen, eller som igangsættes eller igangsættes og gennemføres af en eller flere slutmodtagere, og som samtidig muliggør realiseringen af de mål for foranstaltningen og/eller prioriteringsområdet, som projektet eller projekterne vedrører.

3. I overensstemmelse med Ipa-forordningens artikel 20 konsulteres de relevante interessenter, herunder medlemsstaterne, i løbet af programmeringsprocessen i overensstemmelse med bestemmelserne i del II. Kommissionen og/eller modtagerlandet bestræber sig på at give de interesserede parter tilstrækkelig tid til at fremkomme med deres bemærkninger i denne sammenhæng.

*Artikel 7***Rammeaftaler og sektoraftaler**

1. Kommissionen og modtagerlandet indgår en rammeaftale for at fastlægge og opnå enighed om reglerne for samarbejde om EU's finansielle bistand til modtagerlandet. Om nødvendigt kan rammeaftalen suppleres med en sektoraftale eller sektoraftaler, der dækker komponent-specifikke bestemmelser.

2. Der kan kun ydes bistand til modtagerlandet i henhold til Ipa-forordningen, efter at den i stk. 1 nævnte rammeaftale er indgået og trådt i kraft.

Hvis der er indgået en sektoraftale med modtagerlandet, kan der kun ydes bistand i henhold til Ipa-aftalen under den pågældende Ipa-komponent, efter at rammeaftalen og sektoraftalen er trådt i kraft.

▼B

Uanset første afsnit skal de i stk. 3 nævnte minimumsbestemmelser fastsættes i finansieringsaftalerne, hvis der ikke er indgået nogen rammeaftale, eller hvis den gældende rammeaftale, der er indgået i henhold til Rådets forordning (EØF) nr. 3906/89 ⁽¹⁾, (EF) nr. 1276/1999 ⁽²⁾, (EF) nr. 1268/1999 ⁽³⁾, (EF) nr. 2500/2001 ⁽⁴⁾ eller (EF) nr. 2666/2000 ⁽⁵⁾, ikke fastsætter disse minimumsbestemmelser.

3. Rammeaftalen fastsætter navnlig følgende bestemmelser om:
- a) de generelle regler for Fællesskabets finansielle bistand
 - b) etablering af de strukturer og myndigheder, der er nødvendige for forvaltning, og som er nævnt i artikel 21, 32 og 33, samt alle andre relevante specifikke organer
 - c) førnævnte strukturers, myndigheders og organers fælles ansvarsområder i overensstemmelse med principperne i artikel 22, 23, 24, 25, 26, 28 og 29
 - d) kontrolkrav og betingelser for:
 - i) godkendelsen og den kompetente godkendelsesmyndigheds overvågning af godkendelsen af den nationale anvisningsberettigede i overensstemmelse med principperne i artikel 11, 12 og 15
 - ii) godkendelsen og den nationale anvisningsberettigedes overvågning af godkendelsen af den operationelle struktur i overensstemmelse med principperne i artikel 11, 13 og 16
 - iii) Kommissionens overdragelse af forvaltningsbeføjelser i overensstemmelse med principperne i artikel 11, 14 og 17
 - e) den nationale anvisningsberettigedes udarbejdelse af en årlig revisionserklæring, jf. artikel 27
 - f) regler for indgåelse af offentlige aftaler i overensstemmelse med forordning (EF, Euratom) nr. 1605/2002 og Kommissionens forordning (EF, Euratom) nr. 2342/2002 ⁽⁶⁾ om gennemførelsesbestemmelser til Rådets forordning (EF, Euratom) nr. 1605/2002
 - g) afslutning af programmer som fastsat i artikel 47 og 56
 - h) definitionerne af uregelmæssighed i overensstemmelse med artikel 2 samt svig og aktiv og passiv korruption i overensstemmelse med eksisterende definitioner i fællesskabslovgivningen, forpligtelsen for modtagerlandet til at tage passende forholdsregler over for aktiv og passiv korruption, foranstaltninger mod svig og korrigerende foranstaltninger, reglerne om inddrivelse af midler i tilfælde af uregelmæssigheder eller svig
 - i) inddrivelse og finansielle korrektioner og tilpasninger i overensstemmelse med artikel 49 og 50

⁽¹⁾ EFT L 375 af 23.12.1989, s. 11.

⁽²⁾ EFT L 161 af 26.6.1999, s. 73.

⁽³⁾ EFT L 161 af 26.6.1999, s. 87.

⁽⁴⁾ EUT L 342 af 27.12.2001, s. 1.

⁽⁵⁾ EFT L 306 af 7.12.2000, s. 1.

⁽⁶⁾ EFT L 357 af 31.12.2002, s. 1.

▼B

- j) reglerne om Kommissionens og Den Europæiske Revisionsrets tilsyn, kontrol og revision
- k) reglerne om skatter, told og andre skattelignende afgifter
- l) informations- og offentliggørelseskrav.

4. Der kan alt efter omstændighederne indgås en sektoraftale, der har relation til en specifik Ipa-komponent, og som supplerer rammeaftalen. Med forbehold af de arrangementer, der er fastlagt i rammeaftalen, skal denne indeholde detaljerede og specifikke bestemmelser om forvaltning, evaluering og kontrol af den pågældende komponent.

5. I et givet modtagerland gælder rammeaftalen for alle finansieringsaftaler, jf. artikel 8.

Hvis der findes en sektoraftale med relation til en given komponent, gælder den for alle finansieringsaftaler, der er indgået inden for rammerne af denne komponent.

*Artikel 8***Finansieringsafgørelser og aftaler**

1. Kommissionens afgørelser om vedtagelse af flerårige eller årlige programmer skal opfylde de krav, der er nødvendige for at udgøre finansieringsafgørelser i overensstemmelse med artikel 75, stk. 2, i forordning (EF, Euratom) nr. 1605/2002.
2. Hvis det kræves i finansieringsafgørelsen, indgår Kommissionen og det pågældende modtagerland en finansieringsaftale. Finansieringsaftaler kan indgås på årligt eller flerårigt grundlag i overensstemmelse med artikel 39.
3. Ethvert program udgør en integrerende del af finansieringsaftalen.
4. Finansieringsaftalerne skal fastsætte:
 - a) bestemmelser, hvorefter modtagerlandet accepterer Fællesskabets bistand og anerkender regler og procedurer for udbetalinger i forbindelse med sådan bistand
 - b) de betingelser, hvorpå bstanden forvaltes, herunder relevante metoder og ansvar for gennemførelse af det årlige eller flerårige program og/eller aktionerne

▼M1

- c) bestemmelser om modtagerlandets udarbejdelse og regelmæssige opdatering af en køreplan med vejledende benchmarking og tidsfrister for at gennemføre decentralisering uden forudgående kontrol fra Kommissionens side, jf. artikel 14 og 18; sådanne bestemmelser kræves kun for de komponenter eller programmer, hvor der i Kommissionens beslutning om at overdrage forvaltningsbeføjelser, jf. artikel 14, foreskrives en forudgående kontrol fra Kommissionens side.

AFSNIT II

FÆLLES REGLER FOR GENNEMFØRELSE

KAPITEL I

Principper

Artikel 9

Sammenhæng i gennemførelsen af bistanden

1. Bistand i henhold til Ipa-forordningen skal være konsekvent og koordineret inden for og mellem Ipa-komponenterne indbyrdes, både i planlægnings- og programmeringsfasen.
2. Enhver overlappning mellem aktioner, der er dækket af forskellige komponenter, skal undgås, og der finansieres ikke nogen udgifter, der falder ind under mere end en aktion.

Artikel 10

Generelle principper for gennemførelsen af bistanden

1. Medmindre andet er bestemt i stk. 2, 3 og 4, gælder den decentraliserede forvaltning for gennemførelsen af bistanden i henhold til Ipa-forordningen i de tilfælde, hvor Kommissionen overdrager forvaltningen af visse aktioner til modtagerlandet, samtidig med at den bevarer det overordnede endelige ansvar for gennemførelsen af det almindelige budget i overensstemmelse med artikel 53c i forordning (EF, Euratom) nr. 1605/2002 og de relevante bestemmelser i EF-traktaten.

For så vidt angår bistand i henhold til Ipa-forordningen, skal den decentraliserede forvaltning mindst dække udbud, kontaktindgåelse og udbetalinger.

I forbindelse med den decentraliserede forvaltning skal aktionerne gennemføres i overensstemmelse med de bestemmelser, der er fastlagt i artikel 53c i forordning (EF, Euratom) nr. 1605/2002.

2. Centraliseret forvaltning som defineret i artikel 53a i forordning (EF, Euratom) nr. 1605/2002 kan anvendes under komponenten vedrørende omstillingsstøtte og institutionsopbygning, især for regionale og horisontale programmer, og under komponenten vedrørende grænseoverskridende samarbejde. Centraliseret forvaltning kan også anvendes til teknisk bistand under en hvilken som helst af Ipa-komponenterne.

Under den centraliserede forvaltning gennemføres aktionerne i overensstemmelse med bestemmelserne i artikel 53, litra a), artikel 53a og artikel 54-57 i forordning (EF, Euratom) nr. 1605/2002.

3. Fælles forvaltning som defineret i artikel 53d i forordning (EF, Euratom) nr. 1605/2002 kan for programmer, der involverer internationale organisationer, anvendes under komponenten vedrørende omstillingsstøtte og institutionsopbygning, især for regionale og horisontale programmer.

I forbindelse med den fælles forvaltning med internationale organisationer skal aktionerne gennemføres i overensstemmelse med de bestemmelser, der er fastlagt i artikel 53, litra c), og 53d i forordning (EF, Euratom) nr. 1605/2002.

4. Delt forvaltning som defineret i artikel 53b i forordning (EF, Euratom) nr. 1605/2002 kan anvendes for grænseoverskridende programmer, der involverer medlemsstater, under komponenten for grænseoverskridende samarbejde.

▼B

Under den delte forvaltning med en medlemsstat gennemføres aktionerne i overensstemmelse med bestemmelserne i artikel 53, litra b), artikel 53b og afsnit II i del 2 i forordning (EF, Euratom) nr. 1605/2002.

*KAPITEL II***Forvaltnings- og kontrolsystemer**

Afdeling 1

Decentraliseret forvaltning

Underafdeling 1

Godkendelse og overdragelse af forvaltningsbeføjelser*Artikel 11***Fælles krav**

1. Før Kommissionen træffer beslutning om at overdrage forvaltningsbeføjelser med relation til en komponent, et program eller en foranstaltning til modtagerlandet, sikrer den sig, at det pågældende land opfylder betingelserne i artikel 56, stk. 2, i forordning (EF, Euratom) nr. 1605/2002, især med hensyn til de fastlagte forvaltnings- og kontrolsystemer, og at de i artikel 12 og 13 fastlagte godkendelser er i kraft.

2. Til dette formål skal forvaltnings- og kontrolsystemerne i modtagerlandet mindst sikre en effektiv kontrol i de områder, der er omhandlet i bilaget. Bestemmelser om andre områder, der er fastlagt i sektor- eller finansieringsaftalen, gælder i forlængelse af denne forordning.

3. I de tilfælde, hvor særlige personer har fået overdraget ansvaret for en aktivitet i relation til forvaltning, gennemførelse og kontrol af programmer, sætter modtagerlandet disse personer i stand til at udføre deres opgaver i forbindelse med dette ansvar, herunder i de tilfælde, hvor der ikke er nogen hierarkisk forbindelse mellem dem og de organer, der deltager i denne aktivitet. Modtagerlandet giver især disse personer myndighed til gennem formelle samarbejdsarrangementer mellem dem og de pågældende organer at opstille:

a) et egnet system til udveksling af oplysninger, herunder beføjelse til om nødvendigt at anmode om oplysninger og kræve adgang til dokumenter og personale på stedet

b) de standarder, der skal opfyldes

c) de procedurer, der skal følges.

4. Eventuelle komponentspecifikke krav, der er opstillet i sektoraftaler eller finansieringsaftaler, gælder i forlængelse af denne forordning.

▼B*Artikel 12***Godkendelse af den nationale anvisningsberettigede og den nationale fond**

1. Den kompetente godkendelsesmyndighed, der er nævnt i artikel 24, er ansvarlig for godkendelsen af den nationale anvisningsberettigede, som er beskrevet i artikel 25, både som leder af den nationale fond i overensstemmelse med artikel 25, stk. 2, litra a), og med hensyn til dennes evne til at varetage de ansvarsområder, der er fastlagt i artikel 25, stk. 2, litra b). Godkendelsen af den nationale anvisningsberettigede dækker den nationale fond, der er beskrevet i artikel 26.

2. Forud for godkendelsen af den nationale anvisningsberettigede sikrer den kompetente godkendelsesmyndighed sig, at de gældende krav, som er fastlagt i artikel 11, er opfyldt, hvilket dokumenteres ved hjælp af en revisionserklæring, der udarbejdes af en ekstern revisor, der er funktionelt uafhængig af alle aktører i forvaltnings- og kontrolsystemerne. Revisionserklæringen baseres på undersøgelser, der er foretaget i overensstemmelse med internationalt accepterede revisionsnormer.

3. Den kompetente godkendelsesmyndighed underretter Kommissionen om godkendelsen af den nationale anvisningsberettigede senest i forbindelse med underretningen om godkendelsen af den første operationelle struktur som beskrevet i artikel 13, stk. 3. Den kompetente godkendelsesmyndighed stiller alle relevante oplysninger til rådighed for Kommissionen efter dennes anmodning.

4. Den kompetente godkendelsesmyndighed underretter straks Kommissionen om eventuelle ændringer vedrørende den nationale anvisningsberettigede eller den nationale fond. Hvis en ændring får betydning for den nationale anvisningsberettigede eller den nationale fond i relation til gældende krav som fastlagt i artikel 11, sender den kompetente godkendelsesmyndighed Kommissionen en vurdering af konsekvenserne af en sådan ændring på godkendelsens gyldighed. Hvis en sådan ændring er af væsentlig betydning, underretter den kompetente godkendelsesmyndighed også Kommissionen om sin beslutning vedrørende godkendelsen.

*Artikel 13***Godkendelse af den operationelle struktur**

1. Den nationale anvisningsberettigede er ansvarlig for godkendelsen af den operationelle struktur som omhandlet i artikel 28.

2. Før den nationale anvisningsberettigede godkender den operationelle struktur, sikrer denne sig, at de krav, der er fastlagt i artikel 11, er opfyldt af den pågældende operationelle struktur. Dette dokumenteres ved hjælp af en revisionserklæring, der udarbejdes af en ekstern revisor, der er funktionelt uafhængig af alle aktører i forvaltnings- og kontrolsystemerne. Revisionserklæringen baseres på undersøgelser, der er foretaget i overensstemmelse med internationalt accepterede revisionsnormer.

3. Den nationale anvisningsberettigede underretter Kommissionen om godkendelsen af den operationelle struktur og fremlægger al relevant dokumentation, som Kommissionen kræver, herunder en beskrivelse af forvaltnings- og kontrolsystemerne.

*Artikel 14***Kommissionens overdragelse af forvaltningsbeføjelser**

1. Før Kommissionen overdrager forvaltningsbeføjelser, gennemgår den de godkendelser, der er omhandlet i artikel 12 og 13, og undersøger procedurene og strukturerne i alle de pågældende organer og myndigheder i modtagerlandet. Dette kan omfatte verifikationer på stedet foretaget af Kommissionens tjenestegrene eller udliciteret til et revisionsfirma.

▼B

2. Kommissionen kan i sin beslutning om at overdrage forvaltningsbeføjelser fastsætte yderligere betingelser med henblik på at sikre, at de krav, der er omhandlet i artikel 11, er opfyldt. Disse yderligere betingelser skal være opfyldt inden for en frist, der fastsættes af Kommissionen, for at overdragelsen af forvaltningsbeføjelserne forbliver effektive.

3. Kommissionens beslutning om at overdrage forvaltningsbeføjelser skal indeholde en fortegnelse over, hvilke eventuelle forudgående kontrolforanstaltninger Kommissionen skal foretage med hensyn til udlicitering af kontrakter, iværksættelse af forslagsindkaldelser og tildeling af kontrakter og tilskudsbeløb. Denne fortegnelse kan variere alt efter programkomponenten. Den forudgående kontrol gælder, alt afhængigt af komponenten eller programmet, indtil Kommissionen giver mulighed for decentraliseret forvaltning uden forudgående kontrol som omhandlet i artikel 18.

4. Kommissionens beslutning kan fastsætte bestemmelser om suspension eller tilbagetrækning af forvaltningsbeføjelserne i relation til specifikke organer eller myndigheder.

*Artikel 15***Tilbagetrækning eller suspension af godkendelsen af den nationale anvisningsberettigede og den nationale fond**

1. Efter Kommissionens overdragelse af forvaltningsbeføjelser er den kompetente godkendelsesmyndighed ansvarlig for overvågningen af den fortsatte opfyldelse af alle krav til denne godkendelse og underretter Kommissionen om alle væsentlige ændringer heraf.

2. Hvis nogen af de gældende krav som fastsat i artikel 11 ikke eller ikke længere er opfyldt, suspenderer eller trækker den kompetente godkendelsesmyndighed godkendelsen af den nationale anvisningsberettigede tilbage og underretter straks Kommissionen om sin beslutning og begrundelserne herfor. Den kompetente godkendelsesmyndighed sikrer sig, at disse krav er opfyldt, før den igen sætter godkendelsen i kraft. Dette dokumenteres ved hjælp af en revisionserklæring som specificeret i artikel 12, stk. 2.

3. Hvis godkendelsen af den nationale anvisningsberettigede trækkes tilbage eller suspenderes af den kompetente godkendelsesmyndighed, finder bestemmelserne i dette stykke anvendelse.

Kommissionen ophører med at overføre midler til modtagerlandet i den periode, hvor godkendelsen ikke er i kraft.

I den periode, hvor godkendelsen ikke er i kraft, blokeres alle eurokonti eller eurokontiene for de pågældende komponenter, og ingen udbetaling foretaget af den nationale fond fra disse eurokonti, som er blokeret, vil kunne komme i betragtning til fællesskabsfinansiering.

Med forbehold af eventuelle andre finansielle korrektioner kan Kommissionen som fastsat i artikel 49 foretage finansielle korrektioner i forhold til modtagerlandet som følge af dettes manglende overholdelse af kravene til overdragelsen af forvaltningsbeføjelserne.

*Artikel 16***Tilbagetrækning eller suspension af godkendelsen af de operationelle strukturer**

1. Efter Kommissionens overdragelse af forvaltningsbeføjelser er den kompetente anvisningsberettigede ansvarlig for overvågningen af den fortsatte opfyldelse af alle krav til denne godkendelse og underretter Kommissionen om alle væsentlige ændringer heraf.

▼B

2. Hvis nogen af de gældende krav som fastsat i artikel 11 ikke eller ikke længere er opfyldt, suspenderer eller trækker den nationale anvisningsberettigede godkendelsen af den pågældende operationelle struktur tilbage og underretter straks Kommissionen om sin beslutning og begrundelserne herfor.

Den nationale anvisningsberettigede sikrer sig, at disse krav er opfyldt, før denne igen sætter godkendelsen i kraft. Dette dokumenteres ved hjælp af en revisionserklæring som omhandlet i artikel 13, stk. 2.

3. Hvis godkendelsen af en operationel struktur trækkes tilbage eller suspenderes af den nationale anvisningsberettigede, finder bestemmelser i dette stykke anvendelse.

Kommissionen foretager ingen overførsler til modtagerlandet af midler med relation til programmer eller aktioner, der gennemføres af den pågældende operationelle struktur, mens dens godkendelse er suspenderet eller trukket tilbage.

Med forbehold af eventuelle andre finansielle korrektioner kan Kommissionen som fastsat i artikel 49 foretage finansielle korrektioner i forhold til modtagerlandet som følge af dettes manglende overholdelse af kravene og betingelserne for overdragelsen af forvaltningsbeføjelserne.

Ingen nye retlige forpligtelser, som er indgået af den pågældende operationelle struktur, kan betragtes som støtteberettigede i den periode, hvor godkendelsen ikke er i kraft.

Den nationale anvisningsberettigede er ansvarlig for at træffe de nødvendige sikringsforanstaltninger med hensyn til den pågældende operationelle strukturs foretagne udbetalinger eller indgåede kontrakter.

*Artikel 17***Tilbagetrækning eller suspension af forvaltningsbeføjelserne**

1. Kommissionen overvåger, at kravene i artikel 11 overholdes.

2. Uanset den kompetente godkendelsesmyndigheds beslutning om at opretholde, suspendere eller tilbagetrække godkendelsen af den nationale anvisningsberettigede eller den nationale anvisningsberettigedes beslutning om at opretholde, suspendere eller tilbagetrække godkendelsen af den operationelle struktur kan Kommissionen når som helst suspendere eller trække forvaltningsbeføjelserne tilbage, især hvis nogen af de krav, der er nævnt i artikel 11, ikke længere er opfyldt.

3. Hvis forvaltningsbeføjelserne suspenderes eller trækkes tilbage af Kommissionen, finder bestemmelserne i dette stykke anvendelse.

Kommissionen ophører med at overføre midler til modtagerlandet.

Med forbehold af eventuelle andre finansielle korrektioner kan Kommissionen som fastsat i artikel 49 foretage finansielle korrektioner i forhold til modtagerlandet som følge af dettes manglende overholdelse af kravene til overdragelsen af forvaltningsbeføjelserne.

Kommissionen kan i en specifik kommissionsbeslutning fastlægge konsekvenserne af en sådan suspension eller tilbagetrækning.

▼B*Artikel 18***Decentralisering uden forudgående kontrol fra Kommissionens side**

1. Decentralisering uden forudgående kontrol fra Kommissionens side er målsætningen for gennemførelsen af alle Ipa-komponenter i de tilfælde, hvor bistanden gennemføres på decentraliseret grundlag i overensstemmelse artikel 10. Tidsplanen for opfyldelsen af denne målsætning kan variere, alt afhængigt af den pågældende Ipa-komponent.
2. Inden Kommissionen undlader at anvende forudgående kontrol som fastlagt i kommissionsbeslutningen om at overdrage forvaltningsbeføjelser, sikrer den sig, at de pågældende forvaltnings- og kontrolsystemer fungerer effektivt i overensstemmelse med relevante nationale regler og reglerne i Fællesskabet.
3. Kommissionen overvåger især modtagerlandets gennemførelse af den køreplan, der indgår i den i artikel 8, stk. 4, litra c), omhandlede finansieringsaftale, som kan henvise til en gradvis dispensation for visse typer forudgående kontrol.
4. Kommissionen tager skyldigt hensyn til de resultater, der opnås af modtagerlandet i denne forbindelse, især med hensyn til ydelse af bistand og forhandlingsprocessen.

*Artikel 19***Forholdsregler mod svig**

1. Modtagerlandene sikrer en effektiv efterforskning og effektiv behandling af sager, hvor der er mistanke om svig og uregelmæssigheder, og sikrer, at der findes en kontrol- og rapporteringsmekanisme, der svarer til den, der er fastsat i Kommissionens forordning (EF) nr. 1828/2006 ⁽¹⁾. Hvis der er mistanke om svig eller uregelmæssigheder, underrettes Kommissionen straks herom.
2. Desuden træffer modtagerlandene alle egnede foranstaltninger til at forhindre og modvirke enhver form for aktiv eller passiv korruption på ethvert trin i proceduren vedrørende indgåelse af offentlige indkøbsaftaler eller vedrørende tildeling af et tilskud eller under gennemførelsen af kontrakter i forbindelse hermed.

*Artikel 20***Revisionsspor**

Den nationale anvisningsberettigede sikrer sig, at alle relevante oplysninger foreligger, så det sikres, at der på alle tidspunkter foreligger et tilstrækkeligt detaljeret revisionsspor. Disse oplysninger skal indeholde dokumentation for godkendelse af anmodninger om udbetaling, for regnskabsføring og udbetaling på grundlag af sådanne anmodninger og for behandlingen af tilskud, garantier og gældsposter.

Underafdeling 2

Strukturer og myndigheder*Artikel 21***Udpegelse**

1. Modtagerlandet udpeger følgende forskellige organer og myndigheder:
 - a) en national Ipa-koordinator

⁽¹⁾ EUT L 371 af 27.12.2006, s. 1.

▼B

- b) en strategisk koordinator for komponenten vedrørende regionaludvikling og komponenten vedrørende udvikling af menneskelige ressourcer
 - c) en kompetent godkendelsesmyndighed
 - d) en national anvisningsberettiget
 - e) en national fond
 - f) en operationel struktur for hver Ipa-komponent eller -program
 - g) en revisionsmyndighed.
2. Modtagerlandet sikrer, at der er foretaget en passende adskillelse af de pligter, der gælder for organerne og myndighederne i litra a)-g) i stk. 1 i overensstemmelse med artikel 56, stk. 2, i forordning (EF, Euratom) nr. 1605/2002.
3. Kommissionen overdrager først forvaltningsbeføjelser til modtagerlandet i overensstemmelse med denne forordnings artikel 14, så snart de organer og myndigheder, der er omhandlet i stk. 1, er udpeget og kan begynde deres virke.

*Artikel 22***Den nationale Ipa-koordinators funktioner og ansvarsområder**

1. Modtagerlandet udnævner en national Ipa-koordinator. Denne skal være en højtstående embedsmand i regeringen eller i statsadministrationen i modtagerlandet, som skal sikre den overordnede koordinering af bistanden i henhold Ipa-forordningen.
2. Denne skal især:
- a) sikre partnerskabet mellem Kommissionen og modtagerlandet og en snæver forbindelse mellem den generelle tiltrædelsesproces og anvendelsen af bistanden i henhold til Ipa-forordningen
 - b) bære det overordnede ansvar for:
 - sammenhængen i og koordineringen af de programmer, der fastlagt i henhold til denne forordning
 - den årlige programlægning for omstillingsstøtten og komponenten vedrørende institutionsopbygning på det nationale niveau
 - koordineringen af modtagerlandets deltagelse i relevante grænseoverskridende programmer, både med medlemsstater og med andre modtagerlande samt i de transnationale og interregionale programmer eller programmerne vedrørende havområder, der er omfattet af andre fællesskabsinstrumenter. Den nationale Ipa-koordinator kan uddelegere opgaver i forbindelse med denne koordinering til en koordinator for grænseoverskridende samarbejde
 - c) udarbejde og efter en gennemgang i Ipa-overvågningsudvalget forelægge de årlige og endelige Ipa-rapporter om gennemførelsen som defineret i artikel 61, stk. 3, for Kommissionen med kopi til den nationale anvisningsberettigede.

*Artikel 23***Den strategiske koordinators funktioner og ansvarsområder**

1. Modtagerlandet udnævner en strategisk koordinator for at sikre koordineringen af komponenten vedrørende regionaludvikling og komponenten vedrørende udvikling af menneskelige ressourcer under den nationale Ipa-koordinators ansvar. Den strategiske koordinator skal være en enhed inden for modtagerlandets statsadministration, som ikke er direkte involveret i gennemførelsen af den pågældende komponent.

▼B

2. Den strategiske koordinator skal især:
 - a) koordinere den bistand, der ydes i forbindelse med komponenten vedrørende regionaludvikling og komponenten vedrørende udvikling af menneskelige ressourcer
 - b) udarbejde rammen for den strategiske sammenhæng som defineret i artikel 154
 - c) sikre koordineringen mellem sektorstrategier og -programmer.

*Artikel 24***Den kompetente godkendelsesmyndigheds ansvarsområder**

1. Modtagerlandet udnævner en kompetent godkendelsesmyndighed. Denne skal være en højtstående embedsmand i regeringen eller i statsadministrationen i modtagerlandet.
2. Den kompetente godkendelsesmyndighed er ansvarlig for at udstede, overvåge og suspendere eller tilbagetrække godkendelsen af den nationale anvisningsberettigede og den nationale fond i overensstemmelse med artikel 12 og 15.

*Artikel 25***Den nationale anvisningsberettigedes funktioner og ansvarsområder**

1. Modtagerlandet udnævner en national anvisningsberettiget. Denne skal være en højtstående embedsmand i regeringen eller i statsadministrationen i modtagerlandet.
2. Den nationale anvisningsberettigede skal:
 - a) som chef for den nationale fond bære det overordnede ansvar for den økonomiske forvaltning af EU's midler i modtagerlandet og være ansvarlig for de underliggende transaktioners lovlighed og korrekte gennemførelse
 - b) være ansvarlig for forvaltnings- og kontrolsystemernes effektive funktion i henhold til Ipa-forordningen.
3. Med henblik på stk. 2, litra a), skal den nationale anvisningsberettigede især udføre følgende opgaver:
 - a) sikre de tilgrundliggende transaktioners korrekte gennemførelse og lovlighed
 - b) udarbejde og forelægge Kommissionen attesterede udgiftsoversigter og betalingsanmodninger; den nationale anvisningsberettigede bærer det overordnede ansvar for nøjagtigheden af betalingsanmodningerne og for overførslen af midler til den operationelle struktur og/eller slutmodtagerne
 - c) verificere eksistensen og korrektheden af samfinansieringselementerne
 - d) sikre påvisning af og øjeblikkelig meddelelse om eventuelle uregelmæssigheder
 - e) foretage de finansielle justeringer, der er påkrævet i forbindelse med påviste uregelmæssigheder i overensstemmelse med artikel 50
 - f) være kontaktpunkt for de finansielle oplysninger, der sendes mellem Kommissionen og modtagerlandet.

▼B

4. Med henblik på stk. 2, litra b), skal den nationale anvisningsberettigede især udføre følgende opgaver:
- a) være ansvarlig for at udstede, overvåge og suspendere eller tilbagetrække godkendelsen af de operationelle strukturer
 - b) sikre, at der findes systemer for forvaltning af bistand i henhold til Ipa-forordningen, og at de fungerer effektivt
 - c) sikre, at det interne kontrolsystem vedrørende forvaltningen af midlerne er effektivt og tidssvarende
 - d) rapportere om forvaltnings- og kontrolsystemerne
 - e) sikre, at der findes et velfungerende rapporterings- og informationssystem
 - f) foretage opfølgning på resultaterne i revisionsrapporterne fra revisionsmyndighederne i overensstemmelse med artikel 30, stk. 1
 - g) straks underrette Kommissionen, med kopi til den kompetente godkendelsesmyndighed, om eventuelle væsentlige ændringer i forvaltnings- og kontrolsystemerne.
5. I overensstemmelse med de ansvarsområder, der er fastlagt i stk. 2, litra a) og b), udarbejder den nationale anvisningsberettigede en revisionserklæring som defineret i artikel 27.

*Artikel 26***Den nationale fond**

Den nationale fond skal være et organ på ministerielt niveau i modtagerlandet med central budgetkompetence. Den nationale fond fungerer som central finansforvaltning og vil forestå alle opgaver vedrørende forvaltning af bistand i henhold til Ipa-forordningen under den nationale anvisningsberettigedes ansvar.

Den skal især stå for arbejdet med at åbne og forvalte bankkonti, anmode om midler fra Kommissionen, godkende overførsler af midler, der er modtaget fra Kommissionen, til de operationelle strukturer eller til slutmodtagerne, og foretage den finansielle rapportering til Kommissionen.

*Artikel 27***Revisionserklæring fra den nationale anvisningsberettigede**

1. I overensstemmelse med artikel 25, stk. 5, udarbejder den nationale anvisningsberettigede en årlig forvaltningserklæring, der tager form af en revisionserklæring, der skal forelægges for Kommissionen den 28. februar hvert år. Vedkommende sender en kopi af revisionserklæringen til den kompetente godkendelsesmyndighed.
2. Revisionserklæringen baseres på den nationale anvisningsberettigedes faktiske tilsyn med forvaltnings- og kontrolsystemerne i løbet af regnskabsåret.
3. Revisionserklæringen udarbejdes som specificeret i rammeaftalen og indeholder:
 - a) en bekræftelse af, at forvaltnings- og kontrolsystemerne fungerer effektivt
 - b) en bekræftelse af de underliggende transaktioners lovlighed og korrekte gennemførelse

▼B

c) oplysninger om enhver ændring i systemer og kontrolmekanismer og regnskabsmæssig dokumentation.

4. Hvis de bekræftelser, der er påkrævet i henhold til litra a) og b) i stk. 3, ikke foreligger, underretter den nationale anvisningsberettigede Kommissionen om begrundelserne herfor og de potentielle konsekvenser heraf og om de aktioner, der iværksættes for at råde bod på situationen og beskytte Kommissionen interesser. Vedkommende sender en kopi af disse oplysninger til den kompetente godkendelsesmyndighed.

*Artikel 28***Den operationelle strukturs funktioner og ansvarsområder**

1. For hver Ipa-komponent eller hvert Ipa-program etableres der en operationel struktur, der tager sig af forvaltning og gennemførelse af bistanden i henhold til Ipa-forordningen.

Den operationelle struktur udgøres af et organ eller en samling af organer inden for modtagerlandets administration.

2. Den operationelle struktur er ansvarlig for forvaltning og administration af det eller de pågældende programmer i overensstemmelse med princippet om forsvarlig økonomisk forvaltning. Til dette formål varetager den en række funktioner, der omfatter:

- a) udarbejdelse af årlige eller flerårige programmer
- b) programgennemførelse og opstilling af retningslinjer for arbejdet i sektorovervågningsudvalget som defineret i artikel 59, især ved tilvejebringelse af de dokumenter, der er nødvendige for overvågningen af kvaliteten af gennemførelsen af programmerne
- c) udarbejdelse af årlige sektorrappporter og endelige sektorrappporter om gennemførelsen, jf. artikel 61, stk. 1, som efter gennemgang i sektorovervågningsudvalget forelægges for Kommissionen, den nationale Ipa-koordinator og den nationale anvisningsberettigede
- d) sikring af, at aktionerne udvælges med henblik på finansiering og godkendes i overensstemmelse med de kriterier og mekanismer, der gælder for programmerne, og at de er i overensstemmelse med relevante nationale regler og reglerne i Fællesskabet
- e) fastsættelse af procedurer til at sikre opbevaring af alle dokumenter, der er påkrævet for at sikre et adækvat revisionsspor i overensstemmelse med artikel 20
- f) tilrettelæggelse af udbudsprocedurer, procedurer vedrørende tildeling af tilskud, den efterfølgende kontraktindgåelse og udbetalinger til og inddrivelse af beløb fra slutmodtageren
- g) sikring af, at alle de organer, der er involveret i gennemførelsen af aktioner, har et separat regnskabssystem eller en separat regnskabskodificering
- h) sikring af, at den nationale fond og den nationale anvisningsberettigede modtager alle nødvendige oplysninger om de procedurer og verifikationer, der gennemføres i relation til udgifterne
- i) oprettelse og opdatering af rapporterings- og informationssystemer
- j) gennemførelse af verifikationer for at sikre, at de erklærede udgifter reelt er affholdt i overensstemmelse med gældende regler, at produkter eller tjenesteydelser er leveret i overensstemmelse med godkendelsesafgørelsen, og at betalingsanmodningerne fra slutmodtageren er korrekte. Disse verifikationer dækker alt efter omstændighederne de administrative, finansielle, tekniske og fysiske aspekter af aktionerne

▼B

- k) sikring af den interne revision af de forskellige organer, der indgår i den operationelle struktur
 - l) sikring af rapportering af uregelmæssigheder
 - m) sikring af, at alle informations- og offentliggørelseskrav er opfyldt.
3. Lederne af de organer, der indgår i den operationelle struktur, skal være klart udpeget og være ansvarlige for de opgaver, der er tillagt deres respektive organer, jf. artikel 11, stk. 3.

*Artikel 29***Revisionsmyndighedens funktioner og ansvarsområder**

1. Modtagerlandet udpeger en revisionsmyndighed, der er funktionelt uafhængig af alle aktører i forvaltnings- og kontrolsystemerne, og som er i overensstemmelse med internationalt accepterede standarder. Revisionsmyndigheden er ansvarlig for at verificere, at forvaltnings- og kontrolsystemerne fungerer effektivt og forsvarligt.

2. Revisionsmyndigheden skal især under lederens ansvar:

a) i løbet af hvert år opstille og gennemføre en årlig revisionsarbejdsplan, som omfatter revisioner, der tager sigte på at verificere:

- at forvaltnings- og kontrolsystemerne fungerer effektivt
- at de regnskabsoplysninger, der sendes til Kommissionen, er pålidelige.

Revisionsarbejdet omfatter revisioner af et passende udsnit af aktioner eller transaktioner og en gennemgang af procedurer.

Den årlige revisionsarbejdsplan forelægges for den nationale anvisningsberettigede og Kommissionen før begyndelsen af det pågældende år

b) forelægge følgende:

- en årlig rapport om revisionsaktiviteterne, som følger den model, der findes i rammeaftalen; rapporten indeholder oplysninger om de midler, som revisionsmyndigheden har anvendt, og en kort oversigt over de eventuelle svagheder, der er fundet i forvaltnings- og kontrolsystemerne eller i de kontrolresultater, der er fremkommet ved de revisioner, der er gennemført i overensstemmelse med den årlige revisionsarbejdsplan i den foregående 12-måneders periode frem til den 30. september i det pågældende år. Den årlige rapport om revisionsaktiviteterne stiles til Kommissionen, den nationale anvisningsberettigede og den kompetente godkendelsesmyndighed senest den 31. december hvert år. Den første rapport dækker perioden fra ikrafttrædelsen af denne forordning indtil den 30. november 2007
- en årlig udtalelse i overensstemmelse med modellen i rammeaftalen om, hvorvidt forvaltnings- og kontrolsystemerne fungerer effektivt og er i overensstemmelse med kravene i denne forordning og/eller eventuelle andre aftaler mellem Kommissionen og modtagerlandet. Denne udtalelse stiles til Kommissionen, den nationale anvisningsberettigede og den kompetente godkendelsesmyndighed. Den dækker den samme periode og har samme frist som den årlige rapport om revisionsaktiviteterne

▼B

- en udtalelse om en eventuel endelig oversigt over udgifterne, der forelægges Kommissionen af den nationale anvisningsberettigede med henblik på afslutning af programmet eller en del heraf. Alt efter omstændighederne kan den endelige udgiftsoversigt omfatte betalingsanmodninger i form af regnskaber, der forelægges årligt. Udtalelsen om enhver endelig udgiftsoversigt følger den model, der er opstillet i bilaget til rammeaftalen. Den ser på gyldigheden af den endelige betalingsanmodning og nøjagtigheden af de finansielle oplysninger og understøttes om nødvendigt af den endelige rapport om revisionsaktiviteterne. Den sendes til Kommissionen og til den kompetente godkendelsesmyndighed samtidig med den relevante endelige udgiftsoversigt, der forelægges af den nationale anvisningsberettigede, eller senest tre måneder efter forelæggelse af denne endelige udgiftsoversigt.

I sektor- eller finansieringsaftalerne kan der fastsættes yderligere specifikke krav til den årlige revisionsarbejdsplan og/eller i de rapporter og udtalelser, der er nævnt i litra b).

Med hensyn til metodologien for det revisionsarbejde og de rapporter og revisionsudtalelser, som er påkrævede i henhold til denne artikel, overholder revisionsmyndigheden internationale revisionsstandarder, især med hensyn til områderne for risikovurdering, væsentlighed og stikprøvestørrelse i forbindelse med revision. Denne metodologi kan suppleres med eventuelle yderligere retningslinjer og definitioner fra Kommissionens side, især med hensyn til en tidssvarende tilgang til prøveudsnit, tillidsniveauer og væsentlighed.

*Artikel 30***Opfølgning af revisionsmyndighedens rapporter**

1. Efter at den nationale anvisningsberettigede har modtaget de rapporter og udtalelser, der er nævnt i artikel 29, stk. 2, litra b), første og andet led, skal denne:

- a) træffe afgørelse om, hvorvidt forvaltnings- og kontrolsystemerne skal forbedres, registrere beslutningerne herom og sikre en rettidig gennemførelse af disse forbedringer
- b) foretage de nødvendige tilpasninger af betalingsanmodningerne til Kommissionen.

2. Kommissionen kan beslutte enten selv at følge op på rapporterne og udtalelserne, f.eks. ved at indlede en procedure vedrørende finansiell korrektion, eller kræve, at modtagerlandet træffer forholdsregler, idet den samtidig underretter den nationale anvisningsberettigede og den kompetente godkendelsesmyndighed om sin beslutning.

▼M1*Artikel 31***Særlige organer**

Inden for de overordnede rammer, som er defineret af de strukturer og myndigheder, der er nævnt i artikel 21, kan de funktioner, der er beskrevet i artikel 28, samles gruppevis og overdrages til særlige organer inden eller uden for de operationelle strukturer. Dette skal ske under overholdelse af princippet om en passende adskillelse af pligter som fastsat i forordning (EF, Euratom) nr. 1605/2002, og det skal sikres, at det endelige ansvar for de funktioner, der er beskrevet i nævnte artikel, fortsat ligger hos den udpegede operationelle struktur. En sådan struktur nedfældes formelt i skriftlige aftaler og forudsætter den nationale anvisningsberettigedes godkendelse og Kommissionens overdragelse af forvaltningsbeføjelser.

Afdeling 2

Andre former for forvaltning

Artikel 32

Strukturer og myndigheder til centraliseret eller fælles forvaltning

1. I tilfælde af centraliseret eller fælles forvaltning udpeger modtagerlandet en national Ipa-koordinator, der fungerer som repræsentant for modtagerlandet i forholdet til Kommissionen. Vedkommende sikrer, at der opretholdes en snæver forbindelse mellem Kommissionen og modtagerlandet, både med hensyn til den generelle tiltrædelsesproces og EU's førtiltrædelsesbistand i henhold til Ipa.

Den nationale Ipa-koordinator er også ansvarlig for koordineringen af modtagerlandets deltagelse i relevante grænseoverskridende programmer, både med medlemsstater og med andre modtagerlande samt i de transnationale og interregionale programmer eller programmerne vedrørende havområder, der er omfattet af andre fællesskabsinstrumenter. Vedkommende kan uddelegere opgaverne i forbindelse med sidstnævnte ansvarsområde til en koordinator for grænseoverskridende samarbejde.

2. For så vidt angår komponenten vedrørende grænseoverskridende samarbejde, udpeger og etablerer modtagerlandet operationelle strukturer i overensstemmelse med bestemmelserne i artikel 139.

Artikel 33

Strukturer og myndigheder til delt forvaltning

I tilfælde af grænseoverskridende programmer, der gennemføres via delt forvaltning med en medlemsstat, etableres der følgende strukturer i en af de medlemsstater, der deltager i det grænseoverskridende program, jf. artikel 102:

- en fælles forvaltningsmyndighed
- en fælles godkendelsesmyndighed
- en fælles revisionsmyndighed.

KAPITEL III

Finansielt bidrag fra Det Europæiske Fællesskab

Artikel 34

Støtteberettigede udgifter

1. I tilfælde af decentraliseret forvaltning er underskrevne kontrakter og tillæg hertil samt udgifter afholdt og udbetalinger foretaget af de nationale myndigheder, uanset godkendelser fra den kompetente godkendelsesmyndigheds og den nationale anvisningsberettigedes side, ikke støtteberettigede i henhold til Ipa-forordningen forud for Kommissionens overdragelse af forvaltningsbeføjelser til de pågældende strukturer og myndigheder, medmindre andet er bestemt i stk. 2.

Den endelige dato for, hvor længe udgifterne er støtteberettigede, fastlægges i del II eller om nødvendigt i finansieringsaftalerne.

2. Teknisk bistand til støtte for etablering af forvaltnings- og kontrolsystemer kan være støtteberettigede forud for den første overdragelse af forvaltningsbeføjelser, når der tale om udgifter afholdt efter den 1. januar 2007.

▼ M1

Iværksættelse af indkaldelse af forslag eller indkaldelse af tilbud kan også være støtteberettiget forud for den første overdragelse af forvaltningsbeføjelser og efter den 1. januar 2007, forudsat at denne første overdragelse af forvaltningsbeføjelser finder sted inden for de tidsfrister, der er fastsat i en forbeholdsklausul, der ledsager disse indkaldelser, og, bortset fra komponenten vedrørende udvikling af landdistrikter, forudsat at dokumenterne forhåndsgodkendes af Kommissionen. Indkaldelserne af forslag eller tilbud kan annulleres eller ændres afhængigt af beslutningen om overdragelsen af forvaltningsbeføjelser.

3. Medmindre andet er fastsat i de specifikke bestemmelser for hver Ipa-komponent, er følgende udgifter ikke støtteberettigede i henhold til Ipa-forordningen:

▼ B

- a) skatter og afgifter, herunder merværdiafgift
- b) told og importafgifter eller andre afgifter
- c) køb, leje eller leasing af jord og eksisterende bygninger
- d) bøder, finansielle sanktioner og omkostninger i forbindelse med retssager

▼ M2

- e) driftsomkostninger, medmindre andet er fastsat i rammeaftaler med internationale organisationer

▼ B

- f) brugt udstyr
- g) bankomkostninger, garantiomkostninger og lignende udgifter
- h) vekselomkostninger, gebyrer og valutatab i forbindelse med nogen af de komponentspecifikke eurokonti samt andre rent finansielle udgifter
- i) naturalieydelse.

4. Udgifter, der finansieres i henhold til denne forordning, kan ikke på anden måde finansieres over fællesskabsbudgettet.

*Artikel 35***Behandling af indtægter**

1. Indtægter i denne forordnings forstand omfatter indtægter i forbindelse med en aktion i dennes samfinansieringsperiode, bestående af indtægter fra salg, leje, tjenester, indmeldelsesgebyrer eller andre tilsvarende indtægter med undtagelse af:

- a) indtægter, der genereres i de samfinansierede investeringers økonomiske levetid, når der er tale om investeringer i virksomheder
- b) indtægter, der genereres inden for rammerne af en finansieringsteknisk foranstaltning, herunder risikokapital og lånefonde, garantifonde og leasing
- c) alt efter omstændighederne bidrag fra den private sektor til samfinansieringen af operationen, som skal vises sammen med det offentlige bidrag i programmets finansieringstabeller.

2. Indtægter som defineret i stk. 1 udgør indkomst, som skal fradrages det støtteberettigede beløb i forbindelse med den pågældende aktion. Senest ved afslutningen af programmet skal disse indtægter fratrækkes den relevante aktions støtteberettigede udgifter, enten i deres helhed eller pro rata, alt efter om de er blevet genereret i deres fulde udstrækning eller kun delvis af den samfinansierede operation.

▼B

3. Denne artikel finder ikke anvendelse på:
- komponenten vedrørende udvikling af landdistrikter

▼M1

- komponenten vedrørende regionaludvikling.

*Artikel 36***Ejendomsret til renter**

Alle renter, der tilskrives en komponentspecifik eurokonto, som i tilfælde af decentraliseret forvaltning er åbnet af den nationale fond, forbliver modtagerlandets ejendom. Eventuelle renter af Fællesskabets finansiering af et program tilfalder udelukkende det pågældende program, idet de betragtes som en indtægt for modtagerlandet i form af et nationalt offentligt tilskud, og de opgives til Kommissionen, når programmet er endeligt afsluttet.

▼B*Artikel 37***Fællesskabsfinansiering**

1. Fællesskabets finansielle bidrag til udgifterne i forbindelse med de flerårige eller årlige programmer fastlægges i overensstemmelse med de tildelinger, der foreslås i den flerårige vejledende finansielle ramme i henhold til Ipa-forordningens artikel 5.

▼M1

2. Alle de aktioner, der modtager bistand i forbindelse med de forskellige Ipa-komponenter, skal modtage nationale bidrag og bidrag fra Fællesskabet, medmindre andet er fastsat i de specifikke bestemmelser for hver Ipa-komponent.

▼B*Artikel 38***Støtteintensiteter og Fællesskabets bidragssats**

1. Fællesskabets bidrag beregnes i relation til de støtteberettigede udgifter som defineret i del II for hver Ipa-komponent.

2. I finansieringsafgørelser, der vedtager årlige eller flerårige programmer for hver Ipa-komponent, fastsættes det maksimale vejledende beløb for Fællesskabets bidrag og den efterfølgende maksimale sats for hvert prioriteringsområde.

*KAPITEL IV***Økonomisk forvaltning****Afdeling 1****Budgetforpligtelser***Artikel 39***Principper**

1. En budgetforpligtelse svarende til beløbet for den retlige forpligtelse, som tager form af en finansieringsaftale med det pågældende modtagerland, vedtages på basis af finansieringsafgørelser, der vedtager de årlige programmer.

▼B

2. Finansieringsafgørelser, der vedtager flerårige programmer, kan indeholde bestemmelser om indgåelse af flerårige retlige forpligtelser, som tager form af finansieringsaftaler med det pågældende modtagerland.

Budgetforpligtelsen, der svarer til beløbet for den retlige forpligtelse, kan i sådanne tilfælde fordeles over flere år i årlige rater, hvis finansieringsafgørelsen åbner mulighed herfor og under hensyntagen til den flerårige vejledende finansielle ramme. Den hertil svarende finansieringsafgørelse og finansieringsaftale lader denne fordeling fremgå af de relevante finansieringstabeller.

Afdeling 2

Regler for decentraliseret forvaltning*Artikel 40***Betalinger**

1. Kommissionens betaling af Fællesskabets bidrag sker inden for rammerne af de disponible midler. Når der er tale om flerårige programmer, tilskrives hver betaling den pågældende Ipa-komponents tidligst indgåede budgetforpligtelser.

2. Betalingerne tager form af forfinansiering, mellemliggende betalinger og betaling af saldoen.

3. Den 28. februar hvert år sender modtagerlandet Kommissionen en prognose over sine forventede betalingsanmodninger for det pågældende regnskabsår og for det efterfølgende regnskabsår i relation til hver Ipa-komponent eller -program. Kommissionen kan alt efter omstændighederne anmode om en opdatering af prognosen.

4. Udveksling af oplysninger om finansielle transaktioner mellem Kommissionen og myndigheder og strukturer, der er nævnt i artikel 21, foregår så vidt muligt ad elektronisk vej på grundlag af procedurer, der er aftalt mellem Kommissionen og modtagerlandet.

5. Forfinansieringen og de mellemliggende betalinger må tilsammen ikke overstige 95 % af Fællesskabets bidrag som angivet i hvert programs finansieringstabel.

6. Når det loft, der er nævnt i stk. 5, er nået, fortsætter den nationale anvisningsberettigede med at sende Kommissionen enhver attesteret udgiftsoversigt samt oplysninger om de inddrevne beløb.

▼M1

7. Alle beløb, der er nævnt i de af modtagerlandene forelagte programmer, i attesterede udgiftsoversigter, i betalingsanmodninger og i udgifter, der er nævnt i gennemførelsesrapporterne, udtrykkes i euro. Modtagerlandene omregner udgifter, der er afholdt i national valuta, til euro på grundlag af den månedlige regnskabskurs, der fastlægges af Kommissionen for den måned, i hvilken udgifterne registreres i den pågældende nationale fonds eller operationelle strukturs regnskaber.

▼B

8. Betalinger fra Kommissionen til den nationale fond foretages til eurokontoen i overensstemmelse med bestemmelserne i artikel 41, 42, 43, 44 og 45 og i ramme-, sektor- eller finansieringsaftalerne. Der åbnes en eurokonto for hvert af de pågældende Ipa-programmer eller eventuelt Ipa-komponenter, og denne konto anvendes udelukkende til transaktioner, der har forbindelse med dette program eller denne komponent.

▼B

9. Modtagerlandene sikrer, at slutmodtagerne modtager det samlede offentlige tilskudsbeløb til tiden. Der må ikke pålægges nogen specifik afgift eller nogen anden afgift med tilsvarende virkning, som kan reducere disse beløb for slutmodtagerne.

10. Udgifterne kan kun dækkes af Fællesskabets finansiering, hvis de er afholdt og betalt af slutmodtageren. Udgifter, der er betalt af slutmodtagere, dokumenteres ved hjælp af kvitterede fakturaer eller regnskabsdokumenter med tilsvarende bevisværdi eller andre relevante dokumenter, i tilfælde hvor bistanden ifølge programmet ikke er en funktion af udgifter. Udgifterne skal være attesteret af den nationale anvisningsberettigede.

*Artikel 41***Godtagelse af betalingsanmodninger**

For at Kommissionen kan godtage en betalingsanmodning, skal de mindstekrav, der er anført i artikel 42, stk. 1, artikel 43, stk. 1, og artikel 45, stk. 1, være opfyldt.

*Artikel 42***Forfinansiering**

1. I tilfælde af en betalingsanmodning om en forfinansieringsbetaling er mindstekravene som nævnt i artikel 41 følgende:

- a) den nationale anvisningsberettigede har underrettet Kommissionen om åbningen af den pågældende eurokonto
- b) de godkendelser, som den kompetente godkendelsesmyndighed og den nationale anvisningsberettigede har udstedt, er i kraft, og Kommissionens overdragelse af forvaltningsbeføjelser er stadig gyldig
- c) de relevante finansieringsaftaler er trådt i kraft.

2. Forfinansieringsbetalinger skal udgøre en vis procentdel af Fællesskabets bidrag til det pågældende program som specificeret i del II til denne forordning. I tilfælde af flerårige programmer kan forfinansieringen fordeles over flere regnskabsår.

3. Det samlede beløb, der betales som forfinansiering, tilbagebetales til Kommissionen, hvis der ikke indsendes nogen betalingsanmodning for det pågældende program senest 15 måneder efter den dato, hvor Kommissionen udbetaler det første forfinansieringsbeløb. Fællesskabets bidrag til det pågældende program påvirkes ikke af en sådan tilbagebetaling.

4. Det samlede forfinansieringsbeløb modregnes senest, når programmet afsluttes. I programmets levetid anvender den nationale anvisningsberettigede kun forfinansieringsbetalingen til at betale Fællesskabets bidrag til udgifter i overensstemmelse med denne forordning.

*Artikel 43***Mellemliggende betalinger**

1. I tilfælde af en betalingsanmodning om en mellemliggende betaling er mindstekravene som nævnt i artikel 41 følgende:

- a) den nationale anvisningsberettigede har sendt Kommissionen en betalingsanmodning og en udgiftsoversigt vedrørende den pågældende betaling, og udgiftsoversigten attesteret af den nationale anvisningsberettigede

▼B

- b) lofterne for Fællesskabets bistand under hvert prioriteringsområde som fastlagt i Kommissionens finansieringsafgørelse er ikke overskredet
- c) den operationelle struktur har sendt Kommissionen de sektorale årlige gennemførelsesrapporter som omhandlet i artikel 61, stk. 1, inklusive den seneste rapport
- d) revisionsmyndigheden har i overensstemmelse med artikel 29, stk. 2, litra b), første og andet led, sendt Kommissionen den seneste årlige rapport om revisionsaktiviteterne og en udtalelse om de eksisterende forvaltnings- og kontrolsystemers overensstemmelse med kravene i denne forordning og/eller kravene i enhver aftale mellem Kommissionen og modtagerlandet
- e) de godkendelser, som den kompetente godkendelsesmyndighed og den nationale anvisningsberettigede har udstedt, er i kraft, og Kommissionens overdragelse af forvaltningsbeføjelser er stadig gyldig.

Hvis en eller flere af de betingelser, der er nævnt i dette stykke, ikke er opfyldt, træffer modtagerlandet, hvis Kommissionen anmoder herom og inden for den af denne fastsatte frist, de nødvendige foranstaltninger for at råde bod herpå.

2. Hvis det viser sig, at de gældende regler ikke er overholdt, eller at Fællesskabets midler er anvendt på uretmæssig vis, kan Kommissionen reducere de mellemliggende betalinger til modtagerlandet eller suspendere dem i overensstemmelse med bestemmelserne i artikel 46. Den underretter modtagerlandet herom.

3. Suspension eller reduktion af de mellemliggende betalinger skal være i overensstemmelse med proportionalitetsprincippet og berører ikke afgørelserne om overensstemmelse og regnskabsafslutning eller de finansielle korrektioner.

*Artikel 44***Beregning af betalinger**

Betalingerne beregnes på grundlag af Fællesskabets bidrag til finansieringen af de pågældende aktioner op til det beløb, der opnås ved at anvende samfinansieringssatsen for hvert prioriteringsområde i finansieringsafgørelsen på de støtteberettigede udgifter, med forbehold af Fællesskabets maksimale bidrag til hvert prioriteringsområde.

*Artikel 45***Betaling af saldoen**

1. Ved betaling af saldoen gælder den frist, der er fastsat i artikel 166 i forordning (EF, Euratom) nr. 1605/2202, og de mindstekrav, der er omhandlet i artikel 41, er følgende:

- a) den nationale anvisningsberettigede har sendt Kommissionen en endelig betalingsanmodning og en endelig udgiftsoversigt; den endelige udgiftsoversigt attesteres af den nationale anvisningsberettigede
- b) den operationelle struktur har sendt Kommissionen de endelige sektorrapporter for det pågældende program som omhandlet i artikel 61, stk. 1
- c) revisionsmyndigheden har i overensstemmelse med artikel 29, stk. 2, litra b), tredje led, sendt Kommissionen en udtalelse om den endelige udgiftsoversigt, støttet af en endelig aktivitetsrapport

▼B

d) de godkendelser, som den kompetente godkendelsesmyndighed og den nationale anvisningsberettigede har udstedt, er i kraft, og Kommissionens overdragelse af forvaltningsbeføjelser er stadig gyldig.

2. Den del af budgetforpligtelserne, der refererer til flerårige programmer, der stadig løber den 31. december 2017, og for hvilke de i stk. 1 nævnte dokumenter ikke er sendt til Kommissionen senest den 31. december 2018, frigøres automatisk.

*Artikel 46***Suspension af betalinger**

1. Alle betalinger eller dele af betalinger kan suspenderes af Kommissionen, når:

- a) der er konstateret en alvorlig mangel ved forvaltnings- og kontrolsystemet for programmet, som påvirker pålideligheden af proceduren for attestering af betalinger, og over for hvilken der ikke er truffet korrigerende foranstaltninger, eller
- b) der til udgifterne i en attesteret udgiftsoversigt knytter sig en alvorlig uregelmæssighed, der ikke er korrigeret, eller
- c) der er behov for en tydeliggørelse af oplysningerne i udgiftsoversigten.

2. Modtagerlandet skal have lejlighed til at fremkomme med sine bemærkninger inden for en periode af to måneder, før Kommissionen beslutter en suspension i overensstemmelse med stk. 1.

3. Kommissionen sætter suspensionen ud af kraft, når modtagerlandet har truffet de nødvendige foranstaltninger for at råde bod på den mangel, uregelmæssighed eller mangel på klarhed, der er omhandlet i stk. 1.

Hvis medlemsstaten ikke træffer de fornødne foranstaltninger, kan Kommissionen beslutte at annullere hele eller en del af Fællesskabet bidrag til programmet i henhold til artikel 51.

*Artikel 47***Afslutning af programmet**

1. Når Kommissionen har modtaget en anmodning om endelig betaling, betragtes programmet som afsluttet, så snart en af følgende begivenheder indtræffer:

- Kommissionens betaling af saldoen
- Kommissionens udstedelse af en indtægtsordre

▼M1

- Kommissionens frigørelse af saldoen af den budgetmæssige forpligtelse.

▼B

2. Afslutningen af et program berører ikke Kommissionens ret til at foretage en finansiell korrektion på et senere tidspunkt.

3. Afslutningen af et program har ingen indflydelse på modtagerlandets forpligtelse til fortsat at opbevare programrelaterede dokumenter i overensstemmelse med artikel 48.

▼B*Artikel 48***Opbevaring af dokumenter**

Alle dokumenter med relation til et givet program opbevares af modtagerlandet i mindst tre år efter afslutningen af programmet. Denne frist afbrydes, enten hvis der indledes retsforfølgning, eller hvis Kommissionen fremsætter begrundet anmodning herom.

*Artikel 49***Finansielle korrektioner**

1. For at sikre, at midlerne anvendes i overensstemmelse med gældende regler, anvender Kommissionen procedurer for regnskabsafslutning eller finansielle korrektionsmekanismer i overensstemmelse med artikel 53b, stk. 4, og artikel 53c, stk. 2, i forordning (EF, Euratom) nr. 1605/2002 og som nærmere beskrevet i ramme- eller sektoraftaler, hvis sådanne findes.

2. Der kan blive tale om at foretage en finansiell korrektion, hvis:

- a) der konstateres en specifik uregelmæssighed, herunder svig, eller
- b) hvis der konstateres en svaghed eller mangel i modtagerlandets forvaltnings- og kontrolsystemer.

3. Hvis Kommissionen finder, at udgifterne i de programmer, der er omfattet af denne forordning, er blevet afholdt på en måde, der er i strid med gældende regler, beslutter den, hvilke beløb der skal udelukkes fra fællesskabsfinansiering.

4. Kommissionen foretager beregning og fastsættelse af sådanne korrektioner samt de hermed forbundne inddrivelses i overensstemmelse med de kriterier og procedurer, der er fastsat i artikel 51, 52 og 53. Andre bestemmelser om finansielle korrektioner, der er fastlagt i sektor- eller finansieringsaftaler, gælder i forlængelse af denne forordning.

*Artikel 50***Finansielle justeringer****▼M1**

1. Den nationale anvisningsberettigede, som i første omgang bærer ansvaret for at efterforske uregelmæssigheder, foretager de finansielle justeringer, når der afsløres uregelmæssigheder eller uagtsomhed i forbindelse med aktioner eller programmer, idet vedkommende annullerer hele eller en del af Fællesskabets bidrag til de pågældende aktioner eller programmer. Den nationale anvisningsberettigede tager hensyn til uregelmæssighedernes art og alvor og det finansielle tab for Fællesskabets bidrag.

2. I tilfælde af en uregelmæssighed inddriver den nationale anvisningsberettigede Fællesskabets bidrag til slutmodtagerne i overensstemmelse med nationale inddrivelsesprocedurer.

▼B*Artikel 51***Kriterierne for de finansielle korrektioner**

1. Kommissionen kan foretage finansielle korrektioner ved at annullere hele eller en del af Fællesskabets bidrag til et program i de situationer, der er beskrevet i artikel 49, stk. 2.

▼B

2. Når der konstateres en uregelmæssighed, tager Kommissionen hensyn til uregelmæssighedens systembetingede karakter ved afgørelsen af, om der skal anvendes en standardsats eller en ekstrapoleret sats for den finansielle korrektion.

3. Når Kommissionen fastsætter korrektionens størrelse, tager den hensyn til uregelmæssighedens art og alvor og/eller omfanget og de finansielle virkninger af de svagheder eller mangler, der er konstateret ved forvaltnings- og kontrolsystemet for det pågældende program.

*Artikel 52***Proceduren for finansiel korrektion**

1. Før Kommissionen træffer afgørelse om en finansiel korrektion, underretter den den nationale anvisningsberettigede om sine foreløbige konklusioner og anmoder denne om at fremsætte sine bemærkninger inden for to måneder.

Hvis Kommissionen foreslår en finansiel korrektion på grundlag af en ekstrapolering eller en standardsats, skal modtagerlandet have lejlighed til at fastslå det nøjagtige omfang af uregelmæssigheden i form af en undersøgelse af den pågældende dokumentation. Modtagerlandet kan i forståelse med Kommissionen begrænse denne gennemgang til kun at omfatte en passende andel eller stikprøver af de pågældende dokumenter. Medmindre det drejer sig om behørigt begrundede tilfælde, må den tid, der anvendes til denne gennemgang, ikke overstige en periode på to måneder efter den i første afsnit nævnte periode på to måneder.

2. Kommissionen tager hensyn til alle beviser, som modtagerlandet forelægger inden for fristerne i stk. 1.

3. Kommissionen bestræber sig på at træffe afgørelse om den finansielle korrektion inden seks måneder efter indledningen af proceduren som fastsat i stk. 1.

*Artikel 53***Tilbagebetaling**

1. Enhver tilbagebetaling til Den Europæiske Unions almindelige budget foretages før den forfaldsdato, der er anført i indtægtsordren, som er udstedt i henhold til artikel 72 i forordning (EF, Euratom) nr. 1605/2002. Forfaldsdatoen er den sidste dag i den anden måned efter indtægtsordrens udstedelse.

2. Enhver forsinkelse med tilbagebetalingen giver anledning til morarenter begyndende på forfaldsdatoen og sluttende på datoen for den faktiske betaling. Rentesatsen er den sats, som Den Europæiske Centralbank anvender i sine vigtigste refinansieringstransaktioner den første arbejdsdag i den måned, hvor beløbet forfalder til betaling, forhøjet med 1 1/2 procentpoint.

*Artikel 54***Genanvendelse af Fællesskabets bidrag**

1. De midler fra Fællesskabets bidrag, der annulleres i henhold til artikel 49, indbetales til Fællesskabets budget, inklusive tilskrevne renter.

2. Det tilskud, som er annulleret eller inddrevet i henhold til artikel 50, må ikke genanvendes til den eller de aktioner, som har været genstand for inddrivelsen eller justeringen, eller, hvis der foretages inddrivelse eller tilpasning for en systembetinget fejl, til eksisterende aktioner under hele eller en del af prioriteringsområdet, hvor denne systembetingede uregelmæssighed opstod.

▼B

Afdeling 3

Regler for centraliseret og fælles forvaltning*Artikel 55***Betalinger**

1. Kommissionens betaling af Fællesskabets bidrag sker inden for rammerne af de disponible midler.
2. I overensstemmelse med artikel 81 i forordning (EF, Euratom) nr. 1605/2002 foretages betalinger mod dokumentation for, at den relevante aktion er i overensstemmelse med bestemmelserne i Ipa-forordningen, denne forordning, kontrakten eller tilskuddet.
3. De bevillinger, der er nødvendige for at dække udgifterne som angivet i de årlige programmer, stilles til rådighed gennem en eller flere af følgende aktioner: betaling af hele det skyldige beløb, forfinansiering, en eller flere mellemliggende betalinger og betaling af saldoen af de skyldige beløb.
4. Kommissionens betalinger foretages så vidt muligt i euro til en eurokonto.

*Artikel 56***Afslutning af programmet**

1. Et program afsluttes, når alle kontrakter og tilskud, der finansieres af dette program, er afsluttet.
2. Efter at den endelige betalingsanmodning er modtaget, betragtes en kontrakt eller et tilskud som afsluttet, så snart en af de begivenheder, der er omtalt i artikel 47, stk. 1, indtræder.
3. Afslutningen af en kontrakt eller et tilskud berører ikke Kommissionens ret til at foretage en finansiell korrektion på et senere tidspunkt.

*KAPITEL V***Evaluering og overvågning***Artikel 57***Evaluering**

1. Formålet med evalueringerne er at forbedre kvaliteten, effektiviteten og konsekvensen i fællesskabsbistanden og programstrategien og -gennemførelsen.

▼M1

2. De flerårige vejledende planer som beskrevet i artikel 5 underkastes forhåndsevalueringer, som foretages af Kommissionen.

▼B

3. Kommissionen kan også foretage strategiske evalueringer.

▼ M1

4. Programmerne underkastes forhåndsevalueringer og midtvejsevalueringer og/eller efterfølgende evalueringer, hvor det er relevant, i overensstemmelse med de specifikke bestemmelser under hver Ipa-komponent i del II og artikel 21 i forordning (EF, Euratom) nr. 2342/2002.

7. Der tages hensyn til resultaterne af evalueringerne i programmerings- og gennemførelsescyklussen.

▼ B

8. Kommissionen opstiller evalueringsmetoder, herunder kvalitetsstandarder, på grundlag af objektive og målbare indikatorer.

*Artikel 58***Overvågning i forbindelse med decentraliseret forvaltning****▼ M1**

1. I tilfælde af decentraliseret forvaltning nedsætter modtagerlandet inden seks måneder efter den første finansieringsaftales ikrafttrædelse et Ipa-overvågningsudvalg efter aftale med den nationale Ipa-koordinator og Kommissionen, så der sikres sammenhæng og koordinering i gennemførelsen af Ipa-komponenterne.

▼ B

2. Ipa-overvågningsudvalget forvisser sig om, at gennemførelsen af alle programmer og aktioner generelt er effektiv, sammenhængende og af høj kvalitet med henblik på at opfylde de målsætninger, der er fastlagt i finansieringsaftalerne og i de flerårige vejledende planer. Til dette formål tager det udgangspunkt i de oplysninger, der kommer fra sektorovervågningsudvalgene, jf. artikel 59, stk. 3.

3. Ipa-overvågningsudvalget kan stille forslag til Kommissionen, den nationale Ipa-koordinator og den nationale anvisningsberettigede om eventuelle forholdsregler, der skal sikre sammenhængen og koordineringen mellem de programmer og aktioner, der er gennemført under de forskellige komponenter, og forslag om eventuelle korrigerende foranstaltninger på tværs af komponenterne, der skal sikre realiseringen af de globale målsætninger for den ydede bistand og øge den overordnede effektivitet. Det kan også fremsætte forslag over for det eller de relevante sektorovervågningsudvalg om eventuelle korrigerende foranstaltninger, der skal sikre realiseringen af programmålsætningerne og øge effektiviteten af den bistand, der ydes under de pågældende programmer eller Ipa-komponenter.

4. Ipa-overvågningsudvalget fastsætter selv sin forretningsorden i overensstemmelse med et overvågningsudvalgsmandat, der udarbejdes af Kommissionen, og inden for det pågældende modtagerlands institutionelle, retlige og finansielle rammer.

5. Medmindre andet er bestemt i overvågningsudvalgets mandat som udarbejdet af Kommissionen anvendes bestemmelserne i dette stykke.

Ipa-overvågningsudvalget tæller blandt sine medlemmer repræsentanter for Kommissionen, den nationale Ipa-koordinator, den nationale anvisningsberettigede, repræsentanter for de operationelle strukturer og den strategiske koordinator.

En repræsentant for Kommissionen og den nationale Ipa-koordinator deler formandskabet mellem sig ved møder i Ipa-overvågningsudvalget.

▼B

Ipa-overvågningsudvalget træder sammen mindst en gang om året. Der kan også indkaldes til midtvejsmøder, især på tematisk grundlag.

*Artikel 59***Sektorovervågningsudvalg i forbindelse med decentraliseret forvaltning****▼M1**

1. Ipa-overvågningsudvalget bistås af sektorovervågningsudvalg, der nedsættes under Ipa-komponenterne senest seks måneder efter den første finansieringsaftales ikrafttrædelse, i overensstemmelse med de specifikke bestemmelser, der er fastlagt i del II. Sektorovervågningsudvalgene tilknyttes programmer eller komponenter. De kan alt efter omstændighederne omfatte repræsentanter for det civile samfund.

▼B

2. Hvert sektorovervågningsudvalg forviser sig om, at gennemførelsen af alle programmer og aktioner er effektiv og af høj kvalitet, i overensstemmelse med de specifikke bestemmelser, der er fastlagt for hver komponent i del II og de hertil knyttede sektor- og/eller finansieringsaftaler. Det kan fremsætte forslag over for Kommissionen og den nationale Ipa-koordinator med kopi til den nationale anvisningsberettigede om beslutninger om eventuelle korrigerende foranstaltninger for at sikre, at programmålsætningerne realiseres, og for at øge effektiviteten af den ydede støtte.

3. Sektorovervågningsudvalgene rapporterer til Ipa-overvågningsudvalget. De forsyner især Ipa-overvågningsudvalget med oplysninger om:

- a) hvor store fremskridt der gøres med gennemførelsen af programmerne alt efter prioriteringsområder og, hvor det er relevant, foranstaltninger eller aktioner; disse oplysninger skal omfatte de opnåede resultater, finansielle gennemførelsesindikatorer og andre faktorer og udarbejdes med henblik på at forbedre gennemførelsen af programmerne
- b) alle de aspekter af forvaltnings- og kontrolsystemernes funktion, som fremdrages af revisionsmyndigheden, den nationale anvisningsberettigede eller den kompetente godkendelsesmyndighed.

▼M1*Artikel 60***Overvågning i forbindelse med centraliseret og fælles forvaltning**

I tilfælde af centraliseret og fælles forvaltning kan Kommissionen træffe de foranstaltninger, den skønner nødvendige for at overvåge det pågældende program. I tilfælde af fælles forvaltning kan disse foranstaltninger gennemføres i fællesskab med den eller de pågældende internationale organisationer. Den nationale Ipa-koordinator kan inddrages i overvågningen.

▼B*Artikel 61***Årlige og endelige rapporter om gennemførelsen**

1. De operationelle strukturer udarbejder en årlig sektorrapport og en endelig sektorrapport om gennemførelsen af de programmer, som de er ansvarlige for, i overensstemmelse med de procedurer, der er defineret i del II for hver Ipa-komponent.

▼B

De årlige sektorrappporter om gennemførelsen dækker regnskabsåret. De endelige sektorrappporter om gennemførelsen dækker hele gennemførelsesperioden og kan omfatte den sidste årlige sektorrappport.

2. De i stk. 1 nævnte rapporter sendes til den nationale Ipa-koordinator, den nationale anvisningsberettigede og Kommissionen efter at være blevet gennemgået i sektorovervågningsudvalgene.

3. På grundlag af de i stk. 1 nævnte rapporter sender den nationale Ipa-koordinator de årlige og endelige rapporter om gennemførelsen af bistanden i henhold til Ipa-forordningen til Kommissionen og den nationale anvisningsberettigede, efter at disse er blevet gennemgået i Ipa-overvågningsudvalget.

4. Den årlige rapport om gennemførelsen, der er nævnt i stk. 3, og som skal indsendes senest den 31. august hvert år og første gang i 2008, indeholder en syntese af de forskellige årlige rapporter, der er udarbejdet for de forskellige komponenter, og indeholder oplysninger om:

a) hvor store fremskridt der er gjort med gennemførelsen af Fællesskabets bistand i relation til de prioriteringer, der er fastlagt i den flerårige vejledende plan og de forskellige programmer

b) den finansielle gennemførelse af Fællesskabets bistand.

5. Den i stk. 3 nævnte endelige rapport om gennemførelsen dækker hele gennemførelsesperioden og kan omfatte den seneste årlige rapport, der er nævnt i stk. 4.

*KAPITEL VI****Offentliggørelse og synlighed****Artikel 62***Information og offentlighed**

1. I tilfælde af centraliseret og fælles forvaltning giver Kommissionen oplysninger om programmer og aktioner, eventuelt med bistand fra den nationale Ipa-koordinator. I tilfælde af decentraliseret forvaltning og i alle tilfælde for programmer eller dele af programmer under komponenten for grænseoverskridende samarbejde, der ikke gennemføres ved delt forvaltning, giver modtagerlandet og den nationale Ipa-koordinator oplysninger om programmer og aktioner og gøre dem bekendt i offentligheden. I tilfælde af delt forvaltning giver medlemsstaterne, modtagerlandene og den i artikel 103 nævnte forvaltningsmyndighed oplysninger om programmer og aktioner og gøre dem kendt i offentligheden. Oplysningerne stiles til borgerne og modtagerne med henblik på at understrege Fællesskabets rolle og sikre gennemsigtighed.

▼M1

2. I tilfælde af decentraliseret forvaltning er de operationelle strukturer ansvarlige for offentliggørelsen af listen over slutmodtagere, navnene på aktionerne og den fællesskabsstøtte, der tildeles aktionerne. De sikrer, at slutmodtagerne underrettes om, at accept af støtten også er en accept af, at de medtages på den offentliggjorte liste over slutmodtagere. Eventuelle personlige data på denne liste behandles i overensstemmelse med kravene i Europa-Parlaments og Rådets forordning (EF) nr. 45/2001 ⁽¹⁾.

⁽¹⁾ EFT L 8 af 12.1.2001, s. 1.

▼B

3. I overensstemmelse med artikel 90 i forordning (EF, Euratom) nr. 1605/2002 offentliggør Kommissionen de relevante oplysninger om kontrakterne. Kommissionen offentliggør resultaterne af udbudsproceduren i *Den Europæiske Unions Tidende*, på EuroAid-websiden og i ethvert andet passende medie i overensstemmelse med gældende kontraktprocedurer for Fællesskabets eksterne aktioner.

*Artikel 63***Synlighed**

1. Kommissionen og de relevante nationale, regionale eller lokale myndigheder i modtagerlandene når til enighed om et sammenhængende sæt aktiviteter, hvorved oplysninger om bistand i henhold til Ipa-forordningen i medlemsstaterne stilles til rådighed og offentliggøres i modtagerlandene.

Procedurene for gennemførelse af disse aktiviteter specificeres i sektor- eller finansieringsaftalerne.

2. Ansvar for gennemførelsen af de i stk. 1 nævnte aktiviteter påhviler slutmodtagerne og finansieres ved hjælp af det beløb, der er tildelt de relevante programmer eller aktioner.

DEL II

SÆRLIGE BESTEMMELSER

AFSNIT I

KOMPONENT VEDRØRENDE OMSTILLINGSSTØTTE OG INSTITUTIONSOPBYGNING*KAPITEL I**Mål for bistanden og støtteberettigelse**Artikel 64***Bistandsområder**

1. I forbindelse med denne komponent kan modtagerlandene især få bistand til:

- a) styrkelse af de demokratiske institutioner og retsstaten
- b) fremme og beskyttelse af de grundlæggende rettigheder og friheder i EU-charteret om grundlæggende rettigheder
- c) reform af den offentlige forvaltning
- d) reform af retlige og indre anliggender, f.eks. reform af retssystem, politi, anklagemyndighed, dømmende magt, straffesystem og told- og grænsekontrol med særlig vægt på en forbedring af bekæmpelsen af korruption, organiseret kriminalitet, terrorisme og ulovlig indvandring samt oprettelse af informationssystemer for disse områder

▼B

- e) modernisering af lovrammerne, herunder støtte til investering i udstyr til nøgleinstitutioner, hvis infrastruktur og kapacitet til at føre tilsyn med og håndhæve lovgivningen bør styrkes
- f) indførelse eller styrkelse af finansielle kontrolordninger
- g) styrkelse af markedsøkonomien, navnlig gennem hjælp til de økonomiske aktørers selvorganisering og direkte støtte til økonomiske aktiviteter, inkl. bistand til den private sektor og hjælp til industriel omstrukturering, og spredning af erhvervsaktiviteter, modernisering af nøglesektorer og forbedring af specifikke områder
- h) udvikling af civilsamfundet og dialog mellem offentlige myndigheder og ngo'er med henblik på fremme af demokrati, retsstatsforhold, menneskerettigheder, respekt for og beskyttelse af mindretal samt dialog med civilsamfundet
- i) etablering af en dialog mellem arbejdsmarkedets parter som led i god regeringsførelse og for at fremme retfærdige og rimelige arbejdsvilkår
- j) fremme af integration af mindretal, forsoning og tillidsskabende foranstaltninger på alle samfundsniveauer
- k) en miljøpolitik med udgangspunkt i et højt beskyttelsesniveau, fremme af princippet om, at forurenere betaler, en bæredygtig udnyttelse af naturressourcerne, energieffektivitet, vedvarende energi og en gradvis vedtagelse af Fællesskabets politik på alle områder, der er berørt af klimaændringer
- l) forbedret adgang til finansieringsfaciliteter for små og mellemstore virksomheder og offentlige forvaltninger
- m) institutionsopbygning inden for nuklear sikkerhed, forvaltning af radioaktivt affald og strålingsbeskyttelse i overensstemmelse med gældende fællesskabsret og bedste praksis i Den Europæiske Union
- n) støtte til deltagelse i fællesskabsprogrammer, især dem, der sigter mod at øge de europæiske borgeres opmærksomhed, og forberedelse til deltagelse i fællesskabsagenturer.

2. Ud over de områder, der er omfattet af stk. 1, kan der i forbindelse med denne komponent også ydes bistand til modtagerlande, der er opført i bilag II til Ipa-forordningen, inden for følgende områder:

- a) social, økonomisk og territorial udvikling i henhold til artikel 2, stk. 3, litra b), i Ipa-forordningen, herunder bl.a. investering i regionaludvikling, udvikling af menneskelige ressourcer og udvikling af landdistrikter
- b) fjernelse af hindringerne for social integration og støtte til et rummeligt arbejdsmarked, især i kraft af aktioner, der sigter mod at forbedre levestandarden, at bekæmpe arbejdsløshed og at styrke de menneskelige ressourcer
- c) støtte til fremstillingssektoren og tjenesteydelser og til forbedring af infrastrukturer med betydning for erhvervslivet
- d) tilpasning, reform eller evt. indførelse af undervisnings- og erhvervsuddannelsessystemer
- e) forbedret adgang til og indbyrdes sammenhæng mellem transport-, informations- og energinet og andre netværk

▼B

- f) reform af sundhedsvæsenet
- g) forbedring af informations- og kommunikationssystemer.

▼M1

Kommissionen kan fra sag til sag beslutte at yde bistand under denne komponent på ovennævnte områder til de modtagerlande, der er nævnt i bilag I til Ipa-forordningen, som endnu ikke har fået overdraget forvaltningsbeføjelser, jf. artikel 14.

▼B*Artikel 65***Bistandsformer**

1. I forbindelse med denne komponent ydes bistanden især i form af:
 - a) administrative samarbejdsforanstaltninger med henblik på uddannelse og informationsudveksling med deltagelse af eksperter i den offentlige sektor fra medlemsstaterne eller internationale organisationer, navnlig gennem twinning, twinning light og Taix
 - b) teknisk bistand
 - c) investeringer i reguleringsinfrastruktur, herunder uafhængige eksterne multilaterale institutioner, navnlig med henblik på at støtte tilpasningen til Den Europæiske Unions normer og standarder. Investeringerne tager sigte på institutioner med særlig betydning for regelfastsættelsen, og grundlaget vil være en klar strategi for reform af den offentlige forvaltning og tilpasning til gældende fællesskabsret
 - d) tilskudsordninger
 - e) facilitet til forberedelse af projekter
 - f) gennemførelse af finansieringsfaciliteter i samarbejde med finansieringsinstitutioner
 - g) budgetstøtte i overensstemmelse med bestemmelserne i Ipa-forordningens artikel 15, stk. 1.
2. Med henblik på de modtagerlande, der er opført i bilag II til Ipa-forordningen, kan der under denne komponent også ydes bistand ved hjælp af samme slags foranstaltninger og aktioner som i forbindelse med komponenterne for regionaludvikling, udvikling af menneskelige ressourcer og udvikling af landdistrikter, inkl. investeringer.
3. Bistanden kan også benyttes til at dække omkostningerne ved Fællesskabets bidrag til internationale missioner, initiativer eller organisationer, der arbejder i modtagerlandets interesse, herunder administrationsomkostninger.

*Artikel 66***Udgifters støtteberettigelse**

1. Udgifterne under denne komponent er støtteberettigede, hvis de er afholdt efter underskrivelsen af offentlige indkøbsaftaler, kontrakter og tilskudsordninger, dog ikke i de tilfælde, der udtrykkeligt er nævnt i forordning (EF, Euratom) nr. 1605/2002.
2. I forlængelse af bestemmelserne i artikel 34, stk. 3, er følgende udgifter ikke støtteberettigede:
 - a) alle former for leasingomkostninger
 - b) afskrivningsomkostninger.

▼B

3. Uanset artikel 34, stk. 3, besluttet det i hvert enkelt tilfælde, om følgende udgifter er støtteberettigede:

- a) driftsomkostninger, inkl. lejeomkostninger, dog udelukkende for den periode, hvor aktionen samfinansieres
- b) moms, forudsat:
 - i) momsen på ingen måde kan refunderes
 - ii) det er fastsat, at den afholdes af slutmodtageren, og
 - iii) at den klart fremgår af projektforslaget

▼M1

c) omkostninger i forbindelse med en bankgaranti eller lignende sikkerhed oprettet af slutmodtageren af et tilskud

▼M4

d) omkostninger til opkøb af jord og eksisterende bygninger, når aktionens art berettiger det.

▼B*Artikel 67***Støtteintensitet og satser for Fællesskabets bidrag**

1. I forbindelse med denne komponent baseres afgørelsen om udgifters støtteberettigelse, jf. artikel 38, stk. 1, på de offentlige udgifter, hvis der er tale om decentraliseret forvaltning, og de samlede udgifter, hvis der er tale om central og fælles forvaltning.

2. Ved decentraliseret forvaltning anvendes dette stykke sammen med de generelle bestemmelser i artikel 37 og 38 på bistand ydet i henhold til denne komponent.

Slutmodtagerne kan ved bevilling af tilskud anmodes om at bidrage til aktionens støtteberettigede omkostninger. Ved investeringsaktioner må Fællesskabets bidrag ikke overstige ►**M1** 85 % ◀ af de offentlige udgifter; de resterende ►**M1** 15 % ◀ skal stamme fra offentlige midler i modtagerlandet. Undtagelsesvist kan Fællesskabets bidrag dog i velbegrundede tilfælde overstige ►**M1** 85 % ◀ af de offentlige udgifter.

Aktiviteter i forbindelse med institutionsopbygning kræver en vis medfinansiering fra slutmodtageren og/eller offentlige midler i modtagerlandet. I velbegrundede tilfælde kan aktiviteter i forbindelse med institutionsopbygning imidlertid finansieres 100 % med fællesskabsmidler.

Bistand ydet gennem administrative samarbejdsforanstaltninger, jf. artikel 65, stk. 1, kan finansieres 100 % med fællesskabsmidler.

3. I forbindelse med central eller fælles forvaltning fastsætter Kommissionen satsen for Fællesskabets bidrag, som kan nå op på 100 % af de støtteberettigede udgifter.

▼B*KAPITEL II***Programmering***Artikel 68***Programmeringsramme****▼M1**

Bistanden under denne komponent tager i princippet form af:

▼B

- nationale programmer
- regionale og horisontale programmer og faciliteter.

*Artikel 69***Nationale programmer****▼M1**

1. Nationale programmer vedtages af Kommissionen på grundlag af forslag fra modtagerlandet, som tager hensyn til de principper og prioriteter, der er fastsat i de flerårige vejledende planlægningsdokumenter, der henvises til i artikel 5. Forslagene skal især omfatte de prioriteringsområder, der skal dækkes i det pågældende modtagerland, herunder eventuelt bistandsområderne i artikel 64.

2. Forslag fra modtagerlandene udvælges ved åbne procedurer, herunder høring af de relevante aktører under udarbejdelsen af forslag.

3. Modtagerlandet fremlægger hvert år projektoplysningsskemaer for Kommissionen, efter at deres forslag er blevet diskuteret mellem Kommissionen og modtagerlandet. Oplysningsskemaerne skal klart angive prioriteringsområderne, de planlagte aktioner og de valgte gennemførelsesmetoder. Kommissionen udarbejder finansieringsforslag på grundlag af projektoplysningsskemaerne.

▼B

4. Finansieringsforslag vedtages ved hjælp af en finansieringsafgørelse, jf. artikel 8.

5. Der indgås i henhold til artikel 8 en finansieringsaftale mellem Kommissionen og modtagerlandet.

*Artikel 70***Deltagelse i fællesskabsprogrammer som led i nationale programmer**

1. Der kan ydes bistand som støtte for modtagerlandene til at deltage i Fællesskabets programmer. Deltagelsen skal være fastsat i de nationale programmer.

2. Den samlede fællesskabsstøtte til deltagelse i fællesskabsprogrammer må ikke overstige de lofter, der er fastsat i det nationale program.

▼B

3. Modtagerlandenes deltagelse i fællesskabsprogrammer følger de særlige betingelser og vilkår, der er fastsat for hvert enkelt program i det aftalememorandum, som Kommissionen og modtagerlandet indgår på grundlag af aftalerne om de generelle principper for modtagerlandenes deltagelse i fællesskabsprogrammer. Af memorandummet skal det både fremgå, hvor stort modtagerlandets samlede bidrag skal være, og hvor stort et beløb der finansieres ved hjælp af bistand i henhold til Ipa-forordningen.

*Artikel 71***Deltagelse i fællesskabsagenturer som led i nationale programmer**

1. Der kan ydes bistand som støtte for modtagerlandene til at deltage i Fællesskabets agenturer. Deltagelsen skal være fastsat i de nationale programmer.

2. Modtagerlandene kan på ad hoc-basis inviteres til at deltage i de forskellige fællesskabsagenturers arbejde. Omkostningerne ved deltagelsen kan finansieres ved hjælp af bistand i henhold til Ipa-forordningen på samme måde som i forbindelse med deltagelse i fællesskabsprogrammer.

*Artikel 72***Regionale og horisontale programmer**

1. Kommissionen opstiller regionale og horisontale programmer, fuldstændig afstemt efter og koordineret med de nationale programmer og udarbejdet på grundlag af de relevante flerårige vejledende planer og efter høring af de relevante parter.

2. De regionale og horisontale programmer udformes således, at de fremmer det regionale samarbejde, styrker udvekslingen mellem flere modtagerlande og støtter initiativer, der opmuntrer modtagerlandene til at samarbejde på områder af fælles interesse.

▼M1

3. Regionalprogrammet vedrører modtagerlandene på Vestbalkan. Programmerne tager især sigte på forsoning, genopbygning og politisk samarbejde i regionen.

▼B

4. Nogle eller alle modtagerlande vil være omfattet af horisontale programmer på områder af fælles interesse, hvor det vil være mere effektivt eller økonomisk at gennemføre bistanden gennem denne form for programmer end gennem nationale programmer.

5. I forbindelse med de regionale og horisontale programmer kan der ydes bistand til faciliteter til projektforberejdelse, støtte til civilsamfundet, toldområdet, støtte til små og mellemstore virksomheder, kommunale finansieringsfaciliteter og kommunal infrastruktur, statistikker, nuklear sikkerhed, information og kommunikation.

▼B*KAPITEL III***Gennemførelse**

Afdeling 1

Gennemførelsesramme og principper*Artikel 73***Generelle principper**

1. Under denne komponent ydes bistanden gennem central, decentraliseret eller fælles forvaltning, jf. artikel 53 i forordning (EF, Euratom) nr. 1605/2002.
2. I forbindelse med nationale programmer er målet decentraliseret forvaltning.

▼M1

3. Regionale og horisontale programmer gennemføres centralt af Kommissionen eller gennem fælles forvaltning med internationale organisationer, jf. artikel 53d i forordning (EF, Euratom) nr. 1605/2002.

▼B*Artikel 74***Strukturer og myndigheder ved central og fælles forvaltning**

Ved central eller fælles forvaltning er den nationale Ipa-koordinator Kommissionens eneste kontaktperson, jf. artikel 32.

*Artikel 75***Strukturer og myndigheder ved decentraliseret forvaltning**

1. Når den nationale Ipa-koordinator ved decentraliseret forvaltning i henhold til artikel 22, stk. 2, litra b), har ansvaret for programlægningen af denne komponent på nationalt plan, skal han:

▼M1

- a) tilrettelægge forberedelsen af forslagene som nævnt i artikel 69

▼B

- b) udarbejde oplysningsskemaer for projekterne og fremlægge dem for Kommissionen, jf. artikel 69, og
- c) føre tilsyn med den tekniske gennemførelse af de nationale programmer.

2. ►**M1** I henhold til artikel 28 omfatter de operationelle strukturer et eller flere gennemførelsesagenturer, der oprettes under den nationale forvaltning i modtagerlandet eller under dets direkte kontrol. ◄

Den nationale anvisningsberettigede udpeger efter høring af den nationale Ipa-koordinator anvisningsberettigede for de enkelte programmer til at lede gennemførelsesagenturerne.

De anvisningsberettigede for programmerne skal være medarbejdere i modtagerlandets statsforvaltning. De har ansvaret for gennemførelsesagenturenes aktiviteter i henhold til artikel 28.

3. De anvisningsberettigede for programmerne udpeger medarbejdere fra de nationale forvaltninger til ledende programmedarbejdere. Samtidig med at det overordnede ansvar forbliver hos den anvisningsberettigede for programmet, udfører de ledende programmedarbejdere følgende opgaver:

- a) de er ansvarlige for de tekniske aspekter af fagministeriernes aktiviteter, og

▼B

- b) de yder de anvisningsberettigede for programmerne faglig bistand med henblik på en god og rettidig forberedelse og gennemførelse af aktiviteterne, og
- c) de varetager koordineringen inden for de prioriteringsområder, der er indeholdt i modtagerlandets projektforslag.

*Artikel 76***Godkendelse af operationelle strukturer og overdragelse af forvaltningsbeføjelser**

1. I de tilfælde, hvor forvaltningen af fællesskabsmidler før nærværende forordnings ikrafttrædelse er blevet varetaget af eksisterende nationale organer i modtagerlandene i henhold til forordning (EØF) nr. 3906/89 eller forordning (EF) nr. 2500/2001, vil disse organer (i det følgende benævnt »eksisterende nationale organer«) forvalte midlerne under komponenten for omstillingsstøtte og institutionsopbygning, indtil Kommissionen har vedtaget en afgørelse om overdragelse af forvaltningsbeføjelserne.

2. De eksisterende nationale organer vil under ingen omstændigheder kunne forvalte midlerne under komponenten for omstillingsstøtte og institutionsopbygning uden at få tildelt forvaltningsbeføjelserne i henhold til denne forordning i mere end et år fra denne forordnings ikrafttrædelse.

3. Kommissionen afgør, om de eksisterende nationale organer skal have tildelt forvaltningsbeføjelserne under hensyntagen til især den liste over afvigelser, som opstilles i henhold til stk. 4, og den afgørelse, som den nationale anvisningsberettigede træffer i henhold til stk. 5.

4. Den nationale anvisningsberettigede foretager en vurdering af de operationelle strukturer, herunder de eksisterende nationale organer, under hensyntagen til kravene i artikel 11. På grundlag af en udtalelse fra en ekstern revisor, som arbejder uafhængigt af alle aktører i forvaltnings- og kontrolsystemet, opstiller han bl.a. en liste over forhold, der stilles krav om i henhold til denne forordnings artikel 11, men som ikke opfyldes i de operationelle strukturer.

Listen over afvigelser sendes til Kommissionen senest fire måneder efter denne forordnings ikrafttrædelse.

5. Ifald den manglende overholdelse, der refereres til i stk. 4, vurderes at være forenelig med effektivt fungerende operationelle strukturer, kan den nationale anvisningsberettigede beslutte at godkende de pågældende organer i henhold til denne forordning.

Senest fem måneder efter denne forordnings ikrafttrædelse sender den anvisningsberettigede Kommissionen en afgørelse om godkendelse af de pågældende organer. Afgørelsen skal omfatte en køreplan — med tidsfrister — for, hvilke skridt der skal tages for at rette op på den manglende overholdelse, der er opført på den i stk. 4 nævnte liste. Køreplanen aftales med Kommissionen.

6. I fald den manglende overholdelse, der refereres til i stk. 4, ikke vurderes at være forenelig med en effektivt fungerende operationel struktur, tager den nationale anvisningsberettigede skridt til at gennemføre en godkendelse af den pågældende operationelle struktur i overensstemmelse med artikel 13.

▼B

7. Hvis Kommissionen beslutter at overdrage forvaltningsbeføjelserne til de eksisterende nationale organer i henhold til denne forordning, kan Kommissionens afgørelse herom indeholde yderligere krav til de nationale organer. Hvis der stilles yderligere krav, fastsætter Kommissionen en tidsfrist for, hvornår de skal være opfyldt af de nationale myndigheder, for at tildelingen af forvaltningsbeføjelserne står ved magt. I Kommissionens afgørelse fastsættes desuden en liste over forudgående kontrol, jf. artikel 14, stk. 3.

8. Uanset hvilken beslutning den nationale anvisningsberettigede træffer, kan Kommissionen beslutte at opretholde, suspendere eller tilbagekalde overdragelsen af forvaltningsbeføjelser til et hvilket som helst af de berørte organer og på et hvilket som helst tidspunkt.

9. På alle stadier sikrer den nationale anvisningsberettigede, at modtagerlandet fremlægger alle de oplysninger, som Kommissionen anmoder om.

*Artikel 77***Gennemførelsesprincipper i tilfælde af twinning-projekter**

1. Twinning-projekter udformes ved hjælp af tilskud, hvorved de udvalgte medlemsstatsforvaltninger giver tilsagn om at stille den nødvendige ekspertise vedrørende den offentlige sektor til rådighed mod at få de hermed forbundne udgifter godtgjort.

Tilskuddet kan bl.a. bevirke, at der i længere tid udstationeres en medarbejder, der med status af fastboende twinningkonsulent afsættes til fuldtids at rådgive forvaltningen i modtagerlandet.

Twinningtilskuddet fastsættes i overensstemmelse med bestemmelserne i første del, afsnit VI, om tilskud i forordning (EF, Euratom) nr. 1605/2002 og forordning (EF, Euratom) nr. 2342/2002.

2. Kommissionen udarbejder og ajourfører regelmæssigt en twinning-håndbog, som bl.a. indeholder en oversigt med faste satser og priser for godtgørelse af den ekspertviden om den offentlige sektor, som stilles til rådighed af de udvalgte medlemsstatsforvaltninger.

▼M1*Artikel 78***Principper for gennemførelsen ved deltagelse i fællesskabsprogrammer og -agenturer**

Ved deltagelse i fællesskabsprogrammer og -agenturer består gennemførelsen i overførsel til programmets eller agenturets budget af den del af modtagerlandets finansielle bidrag, som finansieres via Ipa. Betalingen foretages af den nationale fond ved decentraliseret forvaltning og af ministerier eller andre offentlige organer i modtagerlandet ved central forvaltning. I det sidste tilfælde forfinansierer Kommissionen ikke Fællesskabets bidrag.

▼B

Afdeling 2

Økonomisk forvaltning*Artikel 79***Betaling ved decentraliseret forvaltning**

1. Som undtagelse fra artikel 40, stk. 6, skal den nationale anvisningsberettigede, når loftet på 95 % er nået, kun fremlægge en ny godkendt udgiftsoversigt og oplysninger om, hvilke beløb der er inddrevet, når han anmoder om betaling af saldo.

2. Forfinansieringen udgør i princippet 50 % af fællesskabsbidraget til det pågældende program. Den kan udbetales i årlige trancher. 50 %-satsen kan hæves, hvis den nationale anvisningsberettigede godtgør, at det således beregnede beløb ikke dækker forfinansieringen af de kontrakter og tilskud, der er underskrevet på nationalt plan.

3. Størrelsen af forfinansieringen fastsættes som summen af det anslåede beløb, der indgås kontrakt for om året, og det faktiske beløb, der er indgået kontraktforpligtelser for i de foregående år. Med undtagelse af de tilfælde, der vedrører deltagelse i fællesskabsprogrammer og -agenturer, udbetales forfinansieringen først, når udbuddet eller indkaldelsen af forslag er offentliggjort.

4. Betalingen ved deltagelse i fællesskabsprogrammer og -agenturer kan beløbe sig til 100 % af fællesskabsbidraget til deltagelsen.

*Artikel 80***Opbevaring af dokumenter**

Uanset artikel 48 skal bilag fra hele indkøbs-, tilskuds- og kontraktforløbet i forbindelse med denne komponent opbevares af den operationelle struktur i mindst syv år efter betaling af kontraktsaldoen.

*Artikel 81***Renter**

Uanset artikel 36 skal rentetilskrivning i forbindelse med Fællesskabets finansiering af et program indberettes til Kommissionen ved indgivelse af betalingsanmodninger til Kommissionen.

Afdeling 3

Evaluering og overvågning**▼M1***Artikel 82***Evaluering**

1. Der foretages forudgående evaluering, midtvejsevaluering og/eller efterfølgende evaluering af alle programmer vedrørende komponenten for omstillingsstøtte og institutionsopbygning, jf. artikel 57.

2. Alle evalueringer skal være udført af Kommissionen, inden der overdrages forvaltningsbeføjelser til modtagerlandet.

▼M1

Når forvaltningsbeføjelserne er overdraget, er modtagerlandet ansvarligt for eventuelt at gennemføre midtvejsevaluering, hvilket dog ikke berører Kommissionens ret til at foretage de ad hoc-evalueringer, som den måtte finde nødvendige.

Når forvaltningsbeføjelserne er overdraget, ligger ansvaret for gennemførelsen af forudgående og efterfølgende evalueringer fortsat hos Kommissionen, uden at det berører modtagerlandets ret til at foretage de evalueringer, det måtte finde nødvendige.

3. I overensstemmelse med artikel 22 i Ipa-forordningen sendes de relevante evalueringsrapporter til Ipa-udvalget til drøftelse.

▼B*Artikel 83***Overvågning**

1. Ved decentraliseret forvaltning opretter den nationale Ipa-koordinator i overensstemmelse med artikel 59 et sektorovervågningsudvalg for komponenten vedrørende omstillingsstøtte og institutionsopbygning, som i det følgende benævnes »OSIO-udvalget«.

2. OSIO-udvalget mødes mindst to gange om året enten på modtagerlandets eller Kommissionens initiativ. Det vedtager sin forretningsorden i overensstemmelse med det mandat, som Kommissionen har givet sektorovervågningsudvalget, og under overholdelse af modtagerlandets institutionelle, retlige og finansielle rammer. Det vedtager sin forretningsorden efter aftale med den nationale Ipa-koordinator, den nationale anvisningsberettigede og Ipa-overvågningsudvalget.

3. Formand for OSIO-udvalget er den nationale Ipa-koordinator. Medlem af udvalget er den nationale anvisningsberettigede, den anvisningsberettigede for programmet og eventuelt andre repræsentanter for den operationelle struktur, repræsentanter for Kommissionen samt eventuelt repræsentanter for internationale finansieringsinstitutioner og civilsamfundet, som udnævnes af modtagerlandet efter aftale med Kommissionen.

4. I overensstemmelse med artikel 59, stk. 2, forvisser OSIO-udvalget sig om effektiviteten og kvaliteten af de pågældende programmer og aktioner ved bl.a.:

- a) at gennemgå statusrapporterne om gennemførelsen, hvori der redegøres for det finansielle og operationelle forløb af programmerne
- b) at gennemgå de opnåede mål og resultaterne af programmerne
- c) at gennemgå indkøbsplaner og de relevante evalueringsanvisninger
- d) at drøfte problematiske spørgsmål og aktioner
- e) at fremsætte forslag til eventuelle ændringer
- f) at gennemgå tilfælde af svig og uregelmæssigheder og redegøre for, hvilke foranstaltninger der træffes for at inddrive midlerne og undgå gentagelser
- g) at gennemgå revisionsmyndighedens årlige revisionsplan og resultaterne af den gennemførte revision og de anbefalinger, som er fremsat i forlængelse heraf.

▼B

5. OSIO-udvalget fører tilsyn med alle igangværende programmer under denne komponent. Ved f.eks. investeringsaktioner, overførsel af værdier eller privatiseringer fører modtagerlandet tilsyn med programmerne, indtil de afsluttes, og giver OSIO-udvalget meddelelse om enhver ændring i programresultaterne med væsentlig betydning for programmernes virkning, bæredygtighed og ejerskab.

6. OSIO-udvalget kan bistås af sektorunderudvalg, som oprettes af modtagerlandet til at føre tilsyn med programmer og aktioner under denne komponent, og som er opdelt i tilsynssektorer. Underudvalgene refererer til OSIO-udvalget. De udarbejder og vedtager deres forretningsorden på grundlag af et mandat, som fastsættes af Kommissionen.

*Artikel 84***Årlige og endelige rapporter om gennemførelsen i de enkelte sektorer**

1. I tilfælde af decentraliseret forvaltning sender den operationelle struktur Kommissionen, den nationale Ipa-koordinator og den nationale anvisningsberettigede en årsrapport for den enkelte sektor senest den 30. juni hvert år.

2. Senest seks måneder efter et programs afslutning fremlægges der en endelig sektorrapport for Kommissionen, den nationale Ipa-koordinator og den nationale anvisningsberettigede. Den endelige sektorrapport dækker hele gennemførelsesperioden og omfatter den seneste årlige sektorrapport.

3. Sektorrapporterne gennemgås af OSIO-udvalget, inden de sendes til Kommissionen, den nationale Ipa-koordinator og den nationale anvisningsberettigede.

4. Sektorrapporterne skal indeholde følgende oplysninger:

- a) kvantitative og kvalitative oplysninger om, hvilke fremskridt der er gjort under gennemførelsen af program, prioriteringsområder og aktioner sammenholdt med specifikke kontrollerbare mål
- b) detaljerede oplysninger om den finansielle gennemførelse af programmet
- c) oplysning om, hvilke skridt den operationelle struktur og OSIO-udvalget har taget for at sikre kvaliteten og effektiviteten af gennemførelsen, navnlig:
 - i) tilsyns- og evalueringsforanstaltninger, herunder ordninger for dataindsamling
 - ii) en oversigt over alle større problemer i forbindelse med programmets gennemførelse og alle efterfølgende foranstaltninger
 - iii) anvendelsen af teknisk bistand
- d) oplysning om informationsaktiviteter og offentlig omtale af programmet, jf. artikel 62.

AFSNIT II

KOMPONENT FOR GRÆNSEOVERSKRIDENDE SAMARBEJDE*KAPITEL I**Mål for bistanden og støtteberettigelse**Artikel 85***Yderligere definitioner for det grænseoverskridende samarbejde**

Som tilføjelse til definitionerne i artikel 2 forstås der i dette afsnit ved »deltagerland« medlemsstater og/eller modtagerlande, som deltager i et grænseoverskridende program under denne komponent.

*Artikel 86***Bistandsområder og -former**

1. Under komponenten for grænseoverskridende samarbejde ydes der bistand til følgende:

- a) grænseoverskridende samarbejde mellem en eller flere medlemsstater og et eller flere modtagerlande
- b) grænseoverskridende samarbejde mellem to eller flere modtagerlande.

2. Fællesskabsbistanden, der ydes i henhold til stk. 1, har til formål at styrke det grænseoverskridende samarbejde gennem fælles lokale og regionale initiativer, hvori indgår både ekstern støtte og økonomiske og sociale samhørighedsmålsætninger. Samarbejdet skal bl.a. forfølge et eller flere af følgende bredt anlagte mål:

- a) fremme af en bæredygtig økonomisk og social udvikling i grænseområder
- b) samarbejde om løsning af fælles problemer på områder som miljø, naturarv, kulturarv, folkesundhed og forebyggelse og bekæmpelse af organiseret kriminalitet
- c) sikring af effektive og sikre grænser
- d) fremme af fælles mindre foranstaltninger med deltagelse af lokale aktører i grænseområder.

3. Målsætningerne i stk. 2 kan f.eks. forsøges opfyldt ved:

- a) at fremme iværksætterlysten, herunder udvikling af små og mellemstore virksomheder, turisme, kultur og grænseoverskridende handel
- b) at anspore til og forbedre såvel den fælles beskyttelse og forvaltning af natur- og kulturressourcerne som forebyggelsen af naturlige og teknologiske risici
- c) at støtte etableringen af forbindelser mellem byområder og landdistrikter
- d) at mindske isolationen ved at forbedre trafikforbindelser, informations- og kommunikationsnetværk og -ydelser og grænseoverskridende ordninger for vandforsyning, affaldshåndtering og energiforsyning

▼B

- e) at udvide samarbejdet, kapaciteten og den fælles udnyttelse af infrastruktur, navnlig på sundheds-, kultur-, turist- og uddannelsesområdet
- f) at fremme retligt og administrativt samarbejde
- g) at sikre en effektiv grænsekontrol, at lette lovlig handel og passage, samtidig med at grænserne beskyttes mod smugling, menneskehandel, organiseret kriminalitet, smitsomme sygdomme og illegal indvandring, inkl. transitmigration
- h) at fremme den grænseoverskridende kontakt på regionalt og lokalt plan med det formål at styrke udvekslinger og en udvidelse af det økonomiske, sociale, kulturelle og uddannelsesmæssige samarbejde mellem lokalsamfundene
- i) at fremme integrationen af arbejdsmarkedene i grænseområder, lokale beskæftigelsesinitiativer, kønnenes ligestilling og lige muligheder, uddannelse og den sociale integration
- j) at fremme en fælles udnyttelse af menneskelige ressourcer og faciliteter med henblik på forskning og teknologisk udvikling.

▼M1

4. Komponenten for grænseoverskridende samarbejde kan eventuelt også benyttes til at støtte, at støtteberettigede regioner i modtagerlandene deltager i tværnationale og interregionale programmer under strukturfondenes mål for et europæisk territorielt samarbejde og i multilaterale programmer for havområder i henhold til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1638/2006 ⁽¹⁾. Bestemmelserne vedrørende modtagerlandenes deltagelse i ovennævnte programmer fastsættes i de relevante programmeringsdokumenter og/eller i de relevante finansieringsaftaler, hvor det er relevant.

▼B*Artikel 87***Partnerskab**

Bestemmelserne i artikel 11, stk. 1 og 2, i Rådets forordning (EF) nr. 1083/2006 ⁽²⁾ finder tilsvarende anvendelse for medlemsstater og modtagerlande i forbindelse med det grænseoverskridende samarbejde, der nævnes i artikel 86, stk. 1.

*Artikel 88***Territorial støtteberettigelse**

1. Med henblik på det i artikel 86, stk. 1, litra a), nævnte grænseoverskridende samarbejde er følgende områder finansieringsberettigede:

- a) NUTS 3-områder eller i områder uden NUTS-klassifikation tilsvarende områder langs landegrænserne mellem Fællesskabet og modtagerlandene
- b) NUTS 3-områder eller i områder uden NUTS-klassifikation tilsvarende områder langs søgrænserne mellem Fællesskabet og modtagerlandene, der som hovedregel højst må ligge 150 km fra hinanden, dog under hensyntagen til eventuelle justeringer, som behøves for at sikre sammenhæng og kontinuitet i samarbejdsforanstaltningen.

⁽¹⁾ EUT L 310 af 9.11.2006, s. 1.

⁽²⁾ EUT L 210 af 31.7. 2006, s. 25.

▼B

Umiddelbart efter denne forordnings ikrafttrædelse vedtager Kommissionen en liste over støtteberettigede regioner i Fællesskabet og i modtagerlandene. Denne liste er gyldig fra den 1. januar 2007 til den 31. december 2013.

2. Med henblik på det i artikel 86, stk. 1, litra b), nævnte grænseoverskridende samarbejde er følgende områder finansieringsberettigede:

- a) NUTS 3-områder eller i områder uden NUTS-klassifikation tilsvarende områder langs landegrænserne mellem modtagerlandene
- b) NUTS 3-områder eller i områder uden NUTS-klassifikation tilsvarende områder langs søgrænserne mellem modtagerlandene, der som hovedregel højst må ligge 150 km fra hinanden, dog under hensyntagen til eventuelle justeringer, som behøves for at sikre sammenhæng og kontinuitet i samarbejdsforanstaltningen.

Listen over støtteberettigede områder vedlægges de relevante grænseoverskridende programmer, som nævnes i artikel 94.

3. Med henblik på deltagelse i de i artikel 86, stk. 4, nævnte programmer skal de støtteberettigede områder i modtagerlandene være opført i de relevante programmeringsdokumenter.

*Artikel 89***Udgifters støtteberettigelse**

1. Udgifter under denne komponent er støtteberettigede, hvis de er betalt mellem den 1. januar 2007 og den 31. december i det tredje år efter den sidste budgetforpligtelse, når det drejer sig om aktioner eller dele af aktioner, som er gennemført i medlemsstaterne, og de er opstået efter undertegnelsen af finansieringsaftalen, når det drejer sig om aktioner eller dele af aktioner, som er gennemført i modtagerlandene.

2. I forlængelse af bestemmelserne i artikel 34, stk. 3, er følgende udgifter ikke støtteberettigede:

- a) renter af gæld

▼M1

▼B

3. Uanset artikel 34, stk. 3, er følgende udgifter støtteberettigede:

- a) moms, forudsat:
 - i) den ikke på nogen måde godtgøres
 - ii) det er fastsat, at den afholdes af slutmodtageren, og
 - iii) at den klart fremgår af projektforslaget
- b) udgifter til finanstransaktioner på tværs af grænserne
- c) gebyr for åbning og forvaltning af bankkonti i de tilfælde, hvor aktionernes gennemførelse kræver, at der åbnes en eller flere særskilte konti
- d) honorarer for juridisk bistand, advokathonorar, udgifter til tekniske og finansielle eksperter og regnskabs- og revisionsudgifter, hvis de er direkte forbundet med den samfinansierede aktion og er nødvendige for forberedelsen eller gennemførelsen

▼ B

- e) omkostninger ved en banks eller anden finansieringsinstitutions sikkerhedsstillelse, forudsat at den kræves i henhold til den nationale lovgivning eller fællesskabslovgivningen
- f) indirekte omkostninger, forudsat at de er baseret på reelle omkostninger ved gennemførelsen af den pågældende aktion. Faste beløb udregnet på grundlag af gennemsnitsomkostningerne må højst udgøre 25 % af de direkte omkostninger ved en aktion, som kan påvirke de indirekte omkostningers størrelse. Beregningen skal være veldokumenteret og kontrolleres regelmæssigt

▼ M1

- g) køb af jord for et beløb indtil 10 % af de støtteberettigede udgifter til den pågældende aktion.

▼ M2

Driftsomkostninger, herunder lejeomkostninger, der udelukkende vedrører samfinansieringsperioden for aktionen, kan alt efter de enkelte tilfælde vurderes at være støtteberettigede.

▼ B

4. Ud over den tekniske bistand til det grænseoverskridende program, der henvises til i artikel 94, kan der opnås støtte til følgende udgifter, som afholdes af de offentlige myndigheder i forbindelse med forberedelse og gennemførelse af en aktion:

- a) udgifter til professionelle tjenesteydelser fra en offentlig myndighed, dog ikke slutmodtageren, under forberedelsen eller gennemførelsen af en aktion
- b) udgifter til tjenesteydelser, der er nødvendige under forberedelsen og gennemførelsen af en aktion, og som leveres af en offentlig myndighed, der selv er slutmodtager, og som gennemfører en aktion for egen regning uden hjælp fra andre eksterne tjenesteydere, forudsat at der er tale om supplerende udgifter, der faktisk og direkte er betalt til den samfinansierede aktion.

Den offentlige myndighed skal enten fakturere de i litra a) omhandlede udgifter til slutmodtageren eller føre bevis for dem ved fremlæggelse af bilag med samme bevisværdi, hvorved det bliver muligt at fastslå myndighedens faktiske udgifter til aktionen.

De i litra b) nævnte udgifter skal godtgøres ved hjælp af bilag, som gør det muligt at fastslå den offentlige myndigheds faktiske udgifter til aktionen.

5. Uden at det berører bestemmelserne i stk. 1-4, kan de deltagende lande fastsætte yderligere bestemmelser om udgifters støtteberettigelse i det grænseoverskridende program.

*Artikel 90***Støtteintensitet og satser for Fællesskabets bidrag**

1. Med henblik på denne komponent fastsættes de støtteberettigede udgifter, jf. artikel 38, stk. 1, enten på grundlag af de offentlige udgifter eller på grundlag af de samlede udgifter som aftalt mellem de deltagende lande og som fastlagt i det grænseoverskridende program.

2. Fællesskabets bidrag til grænseoverskridende programmer må, hvad prioriteringsområderne angår, ikke overskride loftet for støtteberettigede udgifter på 85 %.

3. Fællesskabets bidrag til de enkelte prioriteringsområder må ikke være på under 20 % af de støtteberettigede udgifter.

▼B

4. Samfinansieringen må for ingen af aktionerne være større end satsen for det berørte prioriteringsområde.
5. I den i artikel 89, stk. 1, nævnte støtteberettigede periode gælder foruden bestemmelserne i artikel 34, stk. 4, følgende:
 - a) der kan kun opnås fællesskabsbistand til en aktion under ét grænseoverskridende program ad gangen
 - b) værdien af bistanden til en aktion må ikke være større end de samlede offentlige udgifter hertil.
6. Med henvisning til bestemmelserne i artikel 87 i traktaten om statsstøtte til erhvervsvirksomheder skal den offentlige støtte, der ydes under grænseoverskridende programmer, overholde lofterne for statsstøtte.

*KAPITEL II***Programmering**

Afdeling 1

Programmer*Artikel 91***Udarbejdelse og godkendelse af grænseoverskridende programmer**

1. Bistand til grænseoverskridende samarbejde, jf. artikel 86, stk. 1, ydes i princippet inden for rammerne af flerårige programmer for grænseoverskridende samarbejde, i det følgende benævnt »grænseoverskridende programmer«.
2. Grænseoverskridende programmer udarbejdes for hver grænse eller gruppe af grænser af en passende gruppe NUTS 3-regioner eller i områder uden NUTS-klassifikation en tilsvarende gruppe områder.
3. Alle grænseoverskridende programmer udarbejdes i fællesskab af de deltagende lande og i samarbejde med de partnere, der henvises til i artikel 11 i forordning (EF) nr. 1083/2006.
4. Deltagerlandene fremlægger i fællesskab et forslag til grænseoverskridende program for Kommissionen indeholdende alle de elementer, der henvises til i artikel 94.
5. Kommissionen vurderer det foreslåede grænseoverskridende program for at afgøre, om det indeholder alle de elementer, der er nævnt i artikel 94, og om det bidrager til at opnå målene og prioriteterne i de(n) flerårige vejledende plan(er), jf. artikel 5.

Hvis det er Kommissionens opfattelse, at det grænseoverskridende program ikke indeholder alle de i artikel 94 omhandlede elementer, eller det ikke opfylder de mål og prioriteter, der er angivet i de(n) flerårige vejledende plan(er), kan den anmode de deltagende lande om at fremlægge supplerende oplysninger og om nødvendigt at revidere det foreslåede program i overensstemmelse hermed.

6. Kommissionen vedtager det grænseoverskridende program ved hjælp af en afgørelse.

*Artikel 92***Finansieringsaftaler**

1. Ved grænseoverskridende programmer for den form for samarbejde, der henvises til i artikel 86, stk. 1, litra a), indgås der på grundlag af den i artikel 91, stk. 6, nævnte afgørelse flerårige finansieringsaftaler mellem Kommissionen og hvert enkelt af de modtagerlande, der deltager i programmet.

▼M1

Når det grænseoverskridende program gennemføres som led i en overgangsordning i henhold til artikel 99, indgås der årlige eller flerårige finansieringsaftaler mellem Kommissionen og hvert enkelt af de modtagerlande, der deltager i programmet. En sådan finansieringsaftale dækker Fællesskabets bidrag til modtagerlandet og det(de) pågældende år, således som det er fastsat i den finansieringsplan, der henvises til i artikel 99, stk. 2.

2. Ved grænseoverskridende programmer for den form for samarbejde, der henvises til i artikel 86, stk. 1, litra b), indgås der på grundlag af den i artikel 91, stk. 6, nævnte afgørelse årlige eller flerårige finansieringsaftaler mellem Kommissionen og hvert enkelt af de modtagerlande, der deltager i programmet. En sådan finansieringsaftale dækker Fællesskabets bidrag til modtagerlandet og det(de) pågældende år, således som det er fastsat i den finansieringsplan, der henvises til i artikel 94, stk. 2, andet afsnit.

▼B*Artikel 93***Revision af grænseoverskridende programmer**

1. På initiativ af deltagerlandene eller Kommissionen efter aftale med deltagerlandene kan de grænseoverskridende programmer underkastes en fornyet gennemgang, og om nødvendigt kan resten af programmet revideres i et eller flere af følgende tilfælde:

- a) ved ajourføring af finansieringsplanen som følge af en revision af det flerårige vejledende rammebeløb, som omhandles i artikel 5 i Ipa-forordningen
- b) efter betydelige socioøkonomiske ændringer
- c) for at tage større eller fornyet hensyn til væsentlige ændringer i Fællesskabets prioriteter eller i nationale eller regionale prioriteter
- d) som resultat af den evaluering, der omhandles i artikel 109 eller 141
- e) som følge af gennemførelsesproblemer
- f) ved afslutningen af overgangsordninger, jf. artikel 100, eller ved enhver anden ændring i gennemførelsesbestemmelserne, herunder når forvaltningen i modtagerlandene ændres fra central til decentraliseret forvaltning.

2. Kommissionen vedtager det reviderede grænseoverskridende program ved hjælp af en afgørelse, og der skal som nævnt i artikel 92 følgelig indgås en ny finansieringsaftale/nye finansieringsaftaler. Hvor det er relevant, finder bestemmelserne i Ipa-forordningens artikel 93, stk. 3, anvendelse.

▼B*Artikel 94***Grænseoverskridende programmets indhold**

1. Alle grænseoverskridende programmer skal indeholde følgende oplysninger:

- a) en liste over de støtteberettigede områder, der er omfattet af programmet i henhold til artikel 88, inkl. de fleksibilitetsområder, der omhandles i artikel 97
- b) en analyse af styrke og svagheder i de støtteberettigede samarbejdsområder og af, hvilke behov og målsætninger denne analyse fører til på mellemlang sigt
- c) en beskrivelse af samarbejdsstrategien og af de prioriteter og foranstaltninger, der er udvalgt til at modtage bistand, under hensyntagen til modtagerlandets/-landenes flerårige vejledende programmeringsdokument(er) og andre relevante nationale og regionale strategidokumenter samt resultaterne af den forudgående evaluering, der omhandles i artikel 109 og 141
- d) oplysninger om prioriteringsområderne, de beslægtede foranstaltninger og særlige mål. Disse mål skal kvantificeres ved hjælp af et begrænset antal output- og resultatindikatorer under hensyn til proportionalitetsprincippet. Indikatorerne skal gøre det muligt at måle fremskridtene i forhold til udgangssituationen og effektiviteten af de mål, der opstilles for prioriteternes gennemførelse
- e) bestemmelserne om udgifternes støtteberettigelse, jf. artikel 89
- f) et særligt prioriteringsområde for teknisk bistand omfattende forberedelses-, forvaltnings-, tilsyns-, evaluerings-, informations- og kontrolaktiviteter med henblik på programmets gennemførelse samt andre aktiviteter, hvis formål er at styrke den administrative kapacitet med henblik på programmets gennemførelse, hvortil der højst kan afsættes 10 % af Fællesskabets bidrag til programmet. Undtagelsesvist kan der til dette område som aftalt mellem Kommissionen og deltagerlandene afsættes et beløb på over 10 % af Fællesskabets bidrag til programmet
- g) eventuel oplysning om forholdet til foranstaltninger, der finansieres under andre Ipa-komponenter eller andre fællesskabsinstrumenter
- h) gennemførelsesbestemmelserne for det grænseoverskridende program, inkl.:
 - i) angivelse af, hvilke strukturer og myndigheder deltagerlandene har udpeget i henhold til artikel 102 og eventuelt artikel 139
 - ii) en beskrivelse af tilsyns- og evalueringsordningerne

▼M1

- iii) eventuelt oplysning om, hvilket organ der har beføjelse til at modtage betalinger fra Kommissionen, og hvilket eller hvilke organer der har ansvaret for betalingerne til slutmodtagerne

▼B

- iv) eventuelt redegørelse for procedurerne for tilvejebringelse og formidling af de finansielle midler med henblik på at sikre åbenhed om pengestrømmene
- v) redskaber, der vil blive anvendt til omtale af og oplysning om det grænseoverskridende program, jf. artikel 62

▼B

vi) eventuelt en beskrivelse af de procedurer, som Kommissionen og deltagerlandene har aftalt med henblik på udveksling af elektroniske data.

2. Herudover skal grænseoverskridende samarbejdsprogrammer, som omhandles i artikel 86, stk. 1, litra a), indeholde en samlet finansieringsplan udarbejdet på grundlag af det flerårige vejledende rammebeløb uden nogen opdeling efter deltagerland, men med en tabel, hvor det for hvert af de år, der omfattes af det flerårige vejledende rammebeløb, og for hvert prioriteringsområde angives, hvor stort fællesskabsbidraget er udtrykt i beløb og sats, samt hvor stort et beløb der finansieres af den nationale modpart.

Grænseoverskridende samarbejdsprogrammer, som omhandles i artikel 86, stk. 1, litra b), skal indeholde en finansieringsplan udarbejdet på grundlag af det flerårige vejledende rammebeløb med en tabel for hvert deltagerland, hvor det for hvert af de år, der omfattes af det flerårige vejledende rammebeløb, og for hvert prioriteringsområde angives, hvor stort fællesskabsbidraget er udtrykt i beløb og sats, samt eventuelt hvor stort et beløb der finansieres af den nationale modpart.

Afdeling 2

Aktioner

Artikel 95

Udvælgelse af aktioner

1. Grænseoverskridende programmer anvendes til at finansiere fælles aktioner, som er udvalgt i fællesskab af deltagerlandene gennem fælles indkaldelse af forslag for hele det støtteberettigede område.

▼M1

Deltagerlandene kan også udvælge fælles aktioner uden brug af indkaldelse af forslag. I så fald skal den fælles aktion være udtrykkeligt nævnt i det grænseoverskridende program, eller, hvis den er forenelig med det grænseoverskridende programs prioriteter og foranstaltninger, når som helst efter programmets vedtagelse i en afgørelse truffet af det fælles overvågningsudvalg, der omhandles i artikel 110 og artikel 142.

▼B

2. Aktioner udvalgt til at indgå i grænseoverskridende programmer skal omfatte slutmodtagere fra mindst to deltagerlande, som skal samarbejde på mindst en af følgende måder: fælles udvikling, fælles gennemførelse, fælles personale eller fælles finansiering.

▼M1

3. Ved grænseoverskridende samarbejdsprogrammer i henhold til artikel 86, stk. 1, litra a), skal de udvalgte aktioner omfatte slutmodtagere fra mindst en af de deltagende medlemsstater og et af de støtte-modtagende deltagerlande.

▼B

4. Udvalgte aktioner, der opfylder ovennævnte betingelser, kan gennemføres i et enkelt land, hvis de medfører en klar fordel på tværs af grænserne.

5. Der skal under hvert program med henblik på udvælgelsen af aktioner opstilles regler for støtteberettigelse, som hindrer overlappning mellem de forskellige grænseoverskridende programmer enten under Ipa eller andre fællesskabsinstrumenter.

▼ M1*Artikel 96***Den ledende støttemodtagers og andre slutmodtageres ansvar**

1. Ved grænseoverskridende samarbejdsprogrammer i henhold til artikel 86, stk. 1, litra a), skal en aktions slutmodtagere, inden aktionsforslagene fremlægges, afgøre, hvem af dem der skal være den ledende støttemodtager. Den ledende støttemodtager skal være etableret i et af deltagerlandene og er ansvarlig for:

- a) at fastlægge forbindelserne mellem den ledende støttemodtager og aktionens øvrige slutmodtagere i en aftale, der blandt andet indeholder bestemmelser om forsvarlig økonomisk forvaltning af de midler, der er afsat til aktionen, herunder bestemmelser om inddrivelse af uretmæssigt udbetalte beløb
- b) at sikre gennemførelsen af hele aktionen
- c) at overføre fællesskabsbidraget til aktionens slutmodtagere
- d) at sikre, at de udgifter, der opgives af aktionens slutmodtagere, er anvendt på at gennemføre aktionen og svarer til de aktiviteter, der er aftalt mellem dem
- e) at kontrollere, at de udgifter, der opgives af aktionens slutmodtagere, er godkendt af de tilsynsførende, jf. artikel 108.

2. Ved grænseoverskridende samarbejdsprogrammer, jf. artikel 86, stk. 1, litra a), der gennemføres i henhold til de i artikel 99 fastsatte overgangsordninger, gælder følgende:

- a) en aktions slutmodtagere i de deltagende medlemsstater afgør, inden forslagene til aktionen fremlægges, hvem af dem der skal være den ledende støttemodtager. Den ledende støttemodtager skal være etableret i en af de deltagende medlemsstater og har i henhold til stk. 1, litra a-e), ansvaret for den del af aktionen, der finder sted i medlemsstaterne
- b) en aktions slutmodtagere i hver enkelt af modtagerlandene afgør, inden forslagene til aktionen fremlægges, hvem af dem der skal være den ledende støttemodtager. De ledende støttemodtagere skal være etableret i det respektive deltagende modtagerland og har i henhold til stk. 1, litra a-d), ansvaret for den del af aktionen, der finder sted i det respektive land.

De ledende støttemodtagere fra de deltagende medlemsstater og modtagerlande skal sikre en nøje koordination af aktionens gennemførelse.

3. Ved grænseoverskridende samarbejdsprogrammer i henhold til artikel 86, stk. 1, litra b), afgør en aktions slutmodtagere i hver enkelt af modtagerlandene, inden forslagene til aktionen fremlægges, hvem af dem der skal være den ledende støttemodtager. De ledende støttemodtagere skal være etableret i det respektive deltagende modtagerland og har i henhold til stk. 1, litra a-d), ansvaret for den del af aktionen, der finder sted i det respektive land.

De ledende støttemodtagere fra modtagerlandene skal sikre en nøje koordination af aktionens gennemførelse.

▼ M1

4. Aktionens slutmodtagere har hver især ansvaret for uregelmæssigheder i de udgifter, som de har angivet.

▼ B*Artikel 97***Særlige betingelser for stedet for aktionernes gennemførelse**

1. I behørigt dokumenterede tilfælde kan fællesskabsmidler anvendes til at finansiere udgifter til gennemførelse af aktioner og delaktioner op til et loft på 20 % af Fællesskabets bidrag til grænseoverskridende programmer i NUTS 3-regioner eller i tilfælde uden nogen NUTS-klassifikation i tilsvarende områder, som ligger op til områder, der er støtteberettigede i henhold til det pågældende program. Undtagelsesvist kan denne fleksibilitet i tilfælde, som aftales mellem Kommissionen og modtagerlandene, udvides til at omfatte NUTS 2-regioner eller i tilfælde uden NUTS-klassifikation tilsvarende områder, hvori de støtteberettigede områder er beliggende.

▼ M1

På projektniveau kan udgifter, der afholdes uden for det programområde, som er defineret i det første afsnit, undtagelsesvist opnå støtte, hvis projektets mål kun kan nås med disse udgifter.

▼ B

2. Deltagerlandene i de enkelte programmer skal sikre udgifternes lovlighed og formelle rigtighed.

Udvælgelsen af aktioner uden for det støtteberettigede område, jf. stk. 1, skal bekræftes af:

- a) forvaltningsmyndigheden, jf. artikel 102, når der er tale om programmer eller dele af programmer, der gennemføres ved delt forvaltning med medlemsstaterne
- b) de operationelle strukturer, jf. artikel 28, når der er tale om programmer eller dele af programmer, der gennemføres i modtagerlandene gennem decentraliseret forvaltning
- c) Kommissionen, når der er tale om programmer eller dele af programmer, der gennemføres i modtagerlandene gennem central forvaltning.

*KAPITEL III***Gennemførelse**

Afdeling 1

Almindelige bestemmelser*Artikel 98***Gennemførelsesbestemmelser**

1. Ved grænseoverskridende samarbejde i henhold til artikel 86, stk. 1, litra a), gennemføres programmerne i princippet ved delt forvaltning med medlemsstaterne af de myndigheder, der nævnes i artikel 102, og som har ansvaret for gennemførelsen af grænseoverskridende programmer i de deltagende medlemsstater og modtagerlande.

Medlemsstater og modtagerlande, der deltager i et grænseoverskridende program, skal således være i stand til i overensstemmelse med bestemmelserne i afdeling 2 i dette kapitel at gennemføre hele programmet i hele det støtteberettigede område.

▼B

Inden et grænseoverskridende program vedtages i henhold til artikel 91, stk. 6, kan Kommissionen anmode deltagerlandene om at fremlægge alle de oplysninger, som den mener er nødvendige for at afgøre, om de i artikel 102 nævnte myndigheder er i stand til at opfylde forpligtelserne i afdeling 2 i dette kapitel.

Hvis de medlemsstater og modtagerlande, der deltager i et grænseoverskridende program, endnu ikke er parate til at gennemføre hele programmet i henhold til disse bestemmelser, finder de i artikel 99 fastsatte overgangsordninger anvendelse.

2. Ved grænseoverskridende samarbejde i henhold til artikel 86, stk. 1, litra b), gennemføres programmerne ved hjælp af central eller decentraliseret forvaltning i overensstemmelse med artikel 53 i forordning (EF, Euratom) nr. 1605/2002, hvorved henholdsvis Kommissionen eller den nationale anvisningsberettigede og de operationelle strukturer i hver enkelt deltagerland har ansvaret for programmets gennemførelse i det pågældende land.

På denne baggrund gennemføres de grænseoverskridende programmer i overensstemmelse med bestemmelserne i afdeling 3 i dette kapitel.

Ved grænseoverskridende samarbejde i henhold til artikel 86, stk. 1, litra b), er målet for alle modtagerlande decentraliseret forvaltning.

*Artikel 99***Overgangsordninger**

1. Når deltagerlandene i et grænseoverskridende samarbejde i henhold til artikel 86, stk. 1, litra a), endnu ikke er parate til at gennemføre hele det grænseoverskridende program gennem delt forvaltning med medlemsstaterne, jf. bestemmelserne i afdeling 2 i dette kapitel, gennemføres programmet efter den overgangsordning, der er fastlagt i denne artikel.

2. Finansieringsplanen for det grænseoverskridende program, jf. artikel 94, stk. 2, første afsnit, skal indeholde:

- a) en tabel, som omfatter alle deltagende medlemsstater, og
- b) en tabel for hvert af de deltagende modtagerlande.

3. Den del af det grænseoverskridende program, der vedrører de deltagende medlemsstater, gennemføres i henhold til bestemmelserne i afdeling 2 i dette kapitel.

Den del af det grænseoverskridende program, der vedrører de deltagende modtagerlande, gennemføres i henhold til bestemmelserne i afdeling 3 i dette kapitel, ekskl. artikel 142. Bestemmelserne vedrørende det fælles overvågningsudvalg i artikel 110 finder anvendelse.

4. I gennemførelsesbestemmelserne i det grænseoverskridende program, jf. artikel 94, stk. 1, litra h), skelnes der mellem vilkårene for de deltagende medlemsstater og de deltagende modtagerlande.

5. Efter udvælgelsen af fælles aktioner i overensstemmelse med artikel 95 bevilger forvaltningsmyndigheden et tilskud til den ledende støttemodtager fra de deltagende medlemsstater.

I forbindelse med decentraliseret forvaltning yder de operationelle strukturer i de deltagende modtagerlande tilskud til de ledende støttemodtagere i deres respektive lande.

▼B

I forbindelse med central forvaltning yder Kommissionen tilskud til den ledende støttemodtager i hver enkelt af de deltagende modtagerlande.

*Artikel 100***Afslutning af overgangsordninger**

1. Når deltagerlandene er parate til at lade gennemførelsen ske ved hjælp af delt forvaltning i henhold til artikel 98, stk. 1, forelægger de Kommissionen en revideret udgave af det grænseoverskridende program, som skal indeholde en samlet finansieringsplan baseret på det flerårige vejledende rammebeløb for de efterfølgende tre år og en revideret beskrivelse af forvaltningen og kontrolsystemerne, som skal være vedlagt en revideret rapport og udtalelse i henhold til artikel 117.

Kommissionen foretager en fornyet gennemgang af det grænseoverskridende program og vurderer de i henhold til artikel 117 fremlagte dokumenter. Den afgør, om der skal vedtages en ny afgørelse om ændring af programmet, så det kan gennemføres i henhold til de i artikel 98, stk. 1, omhandlede ordninger.

2. Budgetforpligtelser for den del af programmet, der vedrører modtagerlandene, skal, selv om de blev indgået under overgangsordningerne, fortsat gennemføres i henhold til bestemmelserne i artikel 99.

Afdeling 2

Grænseoverskridende programmer mellem modtagerlande og medlemsstater

Underafdeling 1

Forvaltnings- og kontrolsystemer*Artikel 101***Generelle principper**

De forvaltnings- og kontrolsystemer for de grænseoverskridende programmer, som deltagerlandene etablerer, skal omfatte:

- a) en definition af forvaltnings- og kontrolorganernes opgaver og en opgavefordeling inden for hvert organ
- b) overholdelse af princippet om opgaveadskillelse mellem og inden for sådanne organer
- c) procedurer til sikring af, at de udgifter, der anmeldes under det grænseoverskridende program, er korrekte og formelt rigtige
- d) pålidelige elektroniske systemer for regnskabsføring, overvågning og finansiel rapportering
- e) et rapporterings- og overvågningssystem til brug i tilfælde, hvor det ansvarlige organ uddelegerer opgavernes udførelse til et andet organ
- f) ordninger for revision af systemernes funktion
- g) systemer og procedurer, der garanterer et tilstrækkeligt revisionsspor
- h) rapporterings- og overvågningsprocedurer vedrørende uregelmæssigheder og inddrivelse af uretmæssigt udbetalte beløb.

▼B*Artikel 102***Udpegelse af myndigheder**

1. Landene, der deltager i et grænseoverskridende program, udpeger en enkelt forvaltningsmyndighed, en enkelt attesteringsmyndighed og en enkelt revisionsmyndighed, som alle skal have sæde i en af de medlemsstater, der deltager i det grænseoverskridende program. Attesteringsmyndigheden modtager betalingerne fra Kommissionen og foretager generelt udbetalingerne til den ledende støttemodtager i overensstemmelse med bestemmelserne i artikel 104.

Forvaltningsmyndigheden skal efter at have rådført sig med de lande, der deltager i programmet, oprette et fælles teknisk sekretariat. Det fælles tekniske sekretariat bistår forvaltningsmyndigheden og det fælles overvågningsudvalg, som omhandles i artikel 110, samt eventuelt revisions- og attesteringsmyndigheden med at udføre deres respektive opgaver.

Det fælles tekniske sekretariat kan oprette afdelinger i andre deltagerlande.

2. Revisionsmyndigheden for det grænseoverskridende program bistås under udførelsen af de opgaver, der er fastsat i artikel 105, af en revisorgruppe, som er sammensat af en repræsentant for hvert af de lande, der deltager i det grænseoverskridende program. Revisorgruppen oprettes senest tre måneder efter, at afgørelsen om at godkende det grænseoverskridende program er truffet. Den udarbejder sin egen forretningsorden. Den ledes af revisionsmyndigheden for det grænseoverskridende program.

Deltagerlandene kan med enstemmighed beslutte at give revisionsmyndigheden beføjelse til direkte at udføre de opgaver, der er omhandlet i artikel 105, i hele det område, der er omfattet af programmet, uden at der er behov for en revisorgruppe som omhandlet i første afsnit.

Revisorerne skal være uafhængige af kontrolsystemet i artikel 108.

3. Hvert af de lande, der deltager i det grænseoverskridende program, udpeger en repræsentant som medlem af det fælles overvågningsudvalg, som omhandles i artikel 110.

4. Hvis en eller flere af forvaltnings- eller attesteringsmyndighedens opgaver udføres af et bemyndiget organ, skal de relevante ordninger formelt være registreret skriftligt.

Bestemmelserne i denne forordning om forvaltnings-, revisions- og attesteringsmyndighederne anvendes på det bemyndigede organ.

*Artikel 103***Forvaltningsmyndighedens opgaver**

1. Forvaltningsmyndigheden har ansvaret for forvaltning og gennemførelse af det grænseoverskridende program i overensstemmelse med princippet om forsvarlig økonomisk forvaltning og navnlig for:

- a) at sikre, at aktioner udvælges til finansiering i overensstemmelse med de kriterier, der gælder for det grænseoverskridende program, og at de er i overensstemmelse med de gældende fællesskabsregler og nationale regler i hele gennemførelsesperioden
- b) at sikre, at der findes et system til elektronisk registrering og lagring af regnskabsregistreringer for hver aktion under det grænseoverskridende program, og at de gennemførelsesdata, der er nødvendige for den økonomiske forvaltning, overvågningen, kontrollen, revisionen og evalueringen, indsamles

▼ M1

- c) at kontrollere, at udgifterne er korrekte. I den forbindelse finder de relevante bestemmelser i artikel 13 i forordning (EF) nr. 1828/2006 alt andet lige anvendelse. Forvaltningsmyndigheden forvisser sig om, at udgifter, som hver slutmodtager i aktionen har afholdt, er godkendt af den tilsynsførende, der er omhandlet i artikel 108

▼ B

- d) at sikre, at aktionerne gennemføres i overensstemmelse med bestemmelserne for offentlige indkøb i artikel 121
- e) at sikre, at slutmodtagere og andre organer, der medvirker ved gennemførelsen af aktioner, enten har et særskilt regnskabssystem eller en passende regnskabskode for alle transaktioner med tilknytning til aktionen, uden at dette berører nationale regnskabsregler
- f) at sikre, at evalueringer af grænseoverskridende programmer udføres i overensstemmelse med artikel 109
- g) at etablere procedurer til sikring af, at alle de udgifts- og revisionsbilag, som er nødvendige for at sikre et passende revisionsspor, opbevares i overensstemmelse med artikel 134
- h) at sørge for, at atteringsmyndigheden modtager alle de fornødne oplysninger om procedurer og kontrol, der er gennemført i forbindelse med atteringsudgifter
- i) at udstikke retningslinjer for arbejdet i det fælles overvågningssudvalg og forsyne det med de dokumenter, der er nødvendige for, at der kan føres tilsyn med kvaliteten af gennemførelsen af det grænseoverskridende program på baggrund af dets særlige mål
- j) at udfærdige den årlige og den endelige rapport om gennemførelsen, jf. artikel 112, og efter at det fælles tilsynsudvalg har godkendt dem at forelægge dem for Kommissionen
- k) at sørge for, at kravene om information og offentlig omtale i artikel 62 overholdes.

2. Forvaltningsmyndigheden fastlægger gennemførelsesbestemmelserne for hver aktion, om nødvendigt efter aftale med den ledende støttemodtager.

*Artikel 104***Atteringsmyndighedens opgaver**

Atteringsmyndigheden for et grænseoverskridende program har navnlig ansvaret for:

- a) at udarbejde og forelægge Kommissionen atterede udgiftsoversigter og betalingsanmodninger
- b) at attestere følgende:
 - i) at udgiftsoversigten er korrekt og udarbejdet på grundlag af pålidelige regnskabssystemer og baseret på bilag, som kan kontrolleres
 - ii) at de anmeldte udgifter er i overensstemmelse med de gældende fællesskabsregler og nationale regler og er afholdt i forbindelse med aktioner, der er udvalgt til finansiering i overensstemmelse med de gældende kriterier for programmet og fællesskabsreglerne og de nationale regler
- c) at sikre, at den med henblik på atteringen har modtaget relevante oplysninger fra forvaltningsmyndigheden om procedurer og kontrol, der er gennemført i forbindelse med udgifterne i udgiftsoversigten

▼B

- d) med henblik på attestationen at tage hensyn til resultaterne af alle revisioner, der er foretaget af revisionsmyndigheden eller under dennes ansvar
- e) at føre regnskaber i elektronisk form over de udgifter, der er anmeldt til Kommissionen. Såvel forvaltnings- som revisionsmyndighederne skal have adgang til disse oplysninger. Attesteringsmyndigheden skal på skriftlig anmodning fra Kommissionen forsyne denne med disse oplysninger senest ti arbejdsdage efter at have modtaget en sådan anmodning eller inden for en anden frist, som er aftalt med henblik på dokumentkontrol eller kontrol på stedet
- f) at føre regnskab over inddrivelige beløb og beløb, der trækkes tilbage efter hel eller delvis annullering af bidraget til en aktion. Beløb, der inddrives, betales tilbage til Den Europæiske Unions almindelige budget, inden det grænseoverskridende program afsluttes, ved at trække dem fra den næste udgiftsoversigt

▼M1

- g) hvert år senest den 31. marts at sende Kommissionen en oversigt med følgende oplysninger for hvert enkelt prioriteringsområde under det grænseoverskridende program:
 - i) de beløb, der er trukket ud af de udgiftsoversigter, som er forelagt det foregående år, som følge af annullering af hele eller en del af det offentlige tilskud til en aktivitet
 - ii) de inddrevne beløb, som er fratrukket udgiftsoversigter forelagt det foregående år
 - iii) en oversigt over beløb, der skulle inddrives pr. 31. december det foregående år, anført efter det år, hvor anmodningen om tilbagebetaling blev fremsat
 - iv) en oversigt over beløb, for hvilke det i det foregående år blev bestemt, at de ikke kan inddrives, eller som ikke forventes inddrevet, anført efter det år, hvor anmodningen om tilbagebetaling blev fremsat.

Med henblik på nr. i), ii), og iii), angives der samlede beløb for uregelmæssigheder indberettet til Kommissionen i henhold til artikel 28 i forordning (EF) nr. 1828/2006 i overensstemmelse med denne forordnings artikel 138, stk. 2, for hver prioriteret opgave.

Med henblik på nr. iv), identificeres ethvert beløb vedrørende en uregelmæssighed indberettet til Kommissionen i henhold til artikel 28 i forordning (EF) nr. 1828/2006 i overensstemmelse med denne forordnings artikel 138, stk. 2, ved referencenummeret for nævnte uregelmæssighed eller på enhver anden hensigtsmæssig måde.

For hvert af de i nr. iv) omhandlede beløb angiver attesteringsmyndigheden, hvorvidt den anmoder om at få fællesskabsandelen finansieret over Den Europæiske Unions almindelige budget.

Hvis Kommissionen ikke inden for et år at regne fra datoen for oversigtens indgivelse anmoder om oplysninger med henblik på denne forordnings artikel 114, stk. 2, ikke informerer medlemsstaten skriftligt om, at den har til hensigt at indlede en undersøgelse vedrørende nævnte beløb, eller ikke anmoder medlemsstaten om at fortsætte tilbagesøgningsproceduren, finansieres fællesskabsandelen over Den Europæiske Unions almindelige budget.

Fristen på et år gælder ikke i tilfælde af mistanke om svig eller konstateret svig.

Artikel 105

Revisionsmyndighedens opgaver

1. Revisionsmyndigheden for et grænseoverskridende program arbejder uafhængigt af forvaltnings- og attesteringsmyndigheden og har navnlig ansvaret for:

- a) at sikre, at der foretages revision for at kontrollere, om det grænseoverskridende programs forvaltnings- og kontrolsystem fungerer efter hensigten
- b) at sikre, at revisionerne af aktionerne foretages på grundlag af passende stikprøver med henblik på at efterprøve de anmeldte udgifter
- c) inden den 31. december hvert år efter året for det grænseoverskridende programs vedtagelse og indtil det fjerde år efter den sidste budgetforpligtelse:
 - i) at forelægge Kommissionen en årlig kontrolrapport, hvori der dels redegøres for resultaterne af de revisioner, der er udført i den forløbne 12-måneders periode, der slutter den 30. juni det pågældende år, dels gøres opmærksom på eventuelle mangler, der er konstateret i systemerne til forvaltning og kontrol af programmet. Den første rapport, der skal fremlægges inden den 31. december i året efter programmets vedtagelse, dækker perioden fra den 1. januar i vedtagelsesåret til den 30. juni i året efter programmets vedtagelse. Oplysningerne om de revisioner, der udføres efter den 1. juli i det fjerde år efter den sidste budgetforpligtelse, vil blive medtaget i den endelige kontrolrapport, der skal understøtte den erklæring om afslutning, der er omhandlet i litra d). Rapporten er baseret på revision af systemerne og aktionerne i henhold til litra a) og b)
 - ii) at afgive udtalelse på grundlag af den kontrol og revision, der er foretaget på dens ansvar, om hvorvidt forvaltnings- og kontrolsystemet fungerer effektivt med henblik på at opnå en rimelig visshed for, at de udgiftsoversigter, der er forelagt Kommissionen, er korrekte, og at de underliggende transaktioner derfor er lovlige og formelt rigtige.

Når der anvendes et fælles system for flere grænseoverskridende Ipa-programmer, kan de oplysninger, der henvises til i nr. i), samles i én rapport, og udtalelsen og erklæringen, der afgives i henhold til nr. ii), kan omfatte alle de pågældende grænseoverskridende programmer

- d) med støtte i en endelig kontrolrapport at forelægge Kommissionen en afslutningserklæring senest den ►**M1** 31. marts ◀ i det femte år efter den sidste budgetforpligtelse med en vurdering af, hvorvidt anmodningen om betaling af saldoen er gyldig, og de underliggende transaktioner, som er omfattet af den endelige udgiftsanmeldelse, er lovlige og formelt rigtige. Denne afslutningserklæring er baseret på hele det revisionsarbejde, som udføres af revisionsmyndigheden eller på dennes ansvar.

2. Revisionsmyndigheden sørger for, at der i revisionsarbejdet tages hensyn til internationalt anerkendte revisionsstandarder.

3. Hvis revisionerne og kontrollen i stk. 1, litra a) og b), foretages af et andet organ end revisionsmyndigheden, sørger revisionsmyndigheden for, at de pågældende organer har den nødvendige uafhængighed i deres arbejde.

▼B

4. Hvis det på grund af svagheder i forvaltnings- og kontrolsystemerne eller de konstaterede tilfælde af uregelmæssigheder i udgifterne ikke er muligt at fremlægge en blank revisionspåtegning i forbindelse med den i stk. 1, litra c), omtalte årlige udtalelse eller den i stk. 1, litra d), omtalte afslutningserklæring, redegør revisionsmyndigheden for grundene hertil og angiver, hvor stort problemet og den finansielle virkning forventes at være.

*Artikel 106***Revisionsspor**

I forbindelse med den i artikel 105, stk. 1, litra b), omhandlede revision betragtes et revisionsspor som tilstrækkeligt, hvis det med henblik på det pågældende grænseoverskridende program opfylder følgende kriterier:

- a) det gør det muligt at afstemme de beløb, der er attesteret over for Kommissionen, med de detaljerede regnskaber og regnskabsbilag, som attesterings- og forvaltningsmyndigheden, de bemyndigede organer og de ledende støttemodtagere ligger inde med, for så vidt angår de aktioner, der samfinansieres under det grænseoverskridende program
- b) det gør det muligt at kontrollere betalingen af det offentlige bidrag til den ledende støttemodtager og hver enkelt af slutmodtagerne
- c) det gør det muligt at kontrollere anvendelsen af de udvælgelseskriterier, som det fælles overvågningsudvalg for det grænseoverskridende program har fastsat
- d) det omfatter for hver af aktionerne tekniske specifikationer og finansieringsplaner, dokumenter vedrørende tilskudsgodkendelsen, dokumenter vedrørende procedurerne for offentlige indkøb, statusrapporter og rapporter om den gennemførte kontrol og revision.

*Artikel 107***Revision af aktioner**

1. Den i artikel 105, stk. 1, litra b), omhandlede revision udføres for hver tolv måneders periode fra den 1. juli i året efter vedtagelsen af det grænseoverskridende program på grundlag af et udsnit af aktionerne valgt efter en metode, som fastlægges eller vedtages af revisionsmyndigheden efter aftale med Kommissionen.

Revisionen gennemføres på stedet på grundlag af bilag og regnskaber ført af slutmodtagerne.

Deltagerlandene sikrer, at revisionerne på passende vis fordeles over gennemførelsesperioden.

2. Formålet med revisionen er at kontrollere, om:

- a) den pågældende aktion opfylder udvælgelseskriterierne for det grænseoverskridende program og er gennemført i overensstemmelse med godkendelsesbeslutningen og opfylder alle betingelser vedrørende dens funktion og anvendelse samt de opstillede mål
- b) de anmeldte udgifter svarer til de regnskaber og bilag, som slutmodtageren er i besiddelse af
- c) de udgifter, som er anmeldt af slutmodtageren, er i overensstemmelse med Fællesskabets regler og de nationale regler
- d) det offentlige bidrag er udbetalt til slutmodtageren i overensstemmelse med artikel 40, stk. 9.

▼B

3. Hvis der konstateres problemer, som viser sig at være system-betingede og derfor udgør en risiko for andre aktioner under det grænseoverskridende program, sikrer revisionsmyndigheden, at der foretages yderligere undersøgelser, herunder om nødvendigt yderligere revisioner, for at fastslå omfanget af disse problemer. Nødvendige forebyggende foranstaltninger og ændringer foretages af de kompetente myndigheder.

4. Inden et grænseoverskridende program afsluttes, revideres mindst 5 % af de samlede udgifter, som den ledende støttemodtager har angivet i den endelige udgiftsoversigt og attesteret over for Kommissionen, jf. stk. 2.

*Artikel 108***Kontrolsystem**

1. Med henblik på godkendelsen af udgifter etablerer hvert deltagerland et kontrolsystem, som gør det muligt at kontrollere, at samfinansierede varer og ydelser er leveret, at de udgifter, der er anmeldt for aktioner eller dele af aktioner, som er gennemført på dens territorium, er korrekte, og at sådanne udgifter og tilhørende aktioner eller dele af sådanne aktioner er i overensstemmelse med Fællesskabets og, når det er relevant, de nationale regler.

Med henblik herpå udpeger hvert deltagerland de tilsynsførende, der er ansvarlige for at kontrollere, at de udgifter, der er anmeldt af hver enkelt slutmodtager i aktionen, er lovlige og korrekte. Deltagerlandene kan beslutte at udpege en enkelt tilsynsførende for hele programområdet.

Hvis leveringen af samfinansierede varer og tjenesteydelser kun kan kontrolleres for den samlede aktion, foretages kontrollen af den tilsynsførende i det deltagerland, hvor den ledende støttemodtager er etableret, eller af forvaltningsmyndigheden.

▼M1

2. De enkelte deltagerlande sikrer, at udgifterne kan godkendes af de tilsynsførende senest tre måneder efter, at slutmodtageren har anmeldt dem til de tilsynsførende.

▼B

Underafdeling 2

Overvågning og evaluering*Artikel 109***Evaluering**

1. Evalueringen har til formål at højne fællesskabsbistandens kvalitet, effektivitet og sammenhæng og forbedre de grænseoverskridende programmers strategi og gennemførelse, samtidig med at der tages hensyn til målet om bæredygtig udvikling og den relevante fællesskabslovgivning om indvirkning på miljøet og en strategisk miljøvurdering.

2. Deltagerlandene foretager i fællesskab en forudgående evaluering af hver enkelt grænseoverskridende program.

▼B

Formålet med forhåndsevalueringer er at optimere tildelingen af budgetmidler under de grænseoverskridende programmer og forbedre programmeringens kvalitet. Evalueringerne skal identificere og bedømme skævheder, uligheder og udviklingsmuligheder, de opstillede mål, de forventede resultater, de kvantitative mål, sammenhængen i de(n) relevante flerårige vejledende plan(er), EF-merværdien, erfaringerne fra tidligere programmering og kvaliteten af procedurerne for gennemførelse, overvågning, evaluering og økonomisk forvaltning.

Den forudgående evaluering vedlægges det grænseoverskridende program.

3. I programmeringsperioden foretager deltagerlandene evalueringer i tilknytning til overvågningen af det grænseoverskridende program, navnlig hvis overvågningen viser en betydelig afvigelse fra de oprindeligt fastsatte mål, eller hvis der fremsættes forslag om revision af det grænseoverskridende program. Resultaterne sendes til overvågningsudvalget for det grænseoverskridende program og Kommissionen.

Hvis resultaterne fører til, at den resterende del af programmet revideres, jf. artikel 93, diskuteres de i Ipa-udvalget samtidig med fremlæggelsen af det reviderede grænseoverskridende program.

4. Evalueringerne foretages af interne eller eksterne eksperter eller organer, der arbejder uafhængigt af attesterings- og revisionsmyndighederne, der er nævnt i artikel 102. Resultaterne offentliggøres i henhold til gældende regler om aktindsigt.

5. Evalueringen finansieres over budgettet for teknisk bistand, jf. artikel 94, stk. 1, litra f).

*Artikel 110***Fælles overvågningsudvalg**

1. Deltagerlandene nedsætter for hvert af de grænseoverskridende programmer et fælles overvågningsudvalg senest tre måneder efter den dato, hvor de fik meddelelse om, at det grænseoverskridende program var vedtaget.

De fælles overvågningsudvalg mødes mindst to gange om året enten på deltagerlandenes eller Kommissionens initiativ.

Ved grænseoverskridende programmer, der gennemføres i henhold til overgangsordningerne i artikel 99, udfylder det fælles overvågningsudvalg for modtagerlande, hvor bistanden gennemføres decentraliseret, rollen som sektorovervågningsudvalg, jf. artikel 59.

2. Hvert enkelt af de fælles overvågningsudvalg udarbejder sin egen forretningsorden inden for det pågældende deltagerlands institutionelle, retlige og finansielle ramme og i overensstemmelse med Kommissionens mandat til det fælles overvågningsudvalg for at udføre sine opgaver i overensstemmelse med denne forordning. Overvågningsudvalget vedtager forretningsordenen efter aftale med forvaltningsmyndigheden og, hvis programmet gennemføres i henhold til overgangsordningerne i artikel 99, efter aftale med de(n) nationale Ipa-koordinator(er) i deltagerlande(t)(ene).

▼B

3. Formandskabet for overvågningsudvalget varetages af en repræsentant for et af deltagerlandene eller forvaltningsmyndigheden.

Når deltagerlandene i henhold til artikel 102, stk. 3, træffer beslutning om dets sammensætning, sker det under behørig hensyntagen til artikel 87.

4. Kommissionen har en rådgivende funktion i forbindelse med arbejdet i det fælles overvågningsudvalg. I forbindelse med grænseoverskridende programmer, hvortil Den Europæiske Investeringsbank eller Den Europæiske Investeringsfond bidrager, kan en repræsentant for Den Europæiske Investeringsbank og Den Europæiske Investeringsfond deltage som rådgiver for disse grænseoverskridende programmer.

5. Overvågningsudvalget forvisser sig om, at effektiviteten og kvaliteten af gennemførelsen af det grænseoverskridende program er i overensstemmelse med følgende bestemmelser:

- a) det behandler og godkender kriterierne for udvælgelse af de aktioner, der finansieres af det grænseoverskridende program, og godkender eventuelle revisioner af disse kriterier i overensstemmelse med programmeringsbehovene
- b) det undersøger regelmæssigt fremskridtene i arbejdet med at nå det grænseoverskridende programs særlige mål på grundlag af de dokumenter, som forvaltningsmyndigheden har fremlagt, og ved programmer, som gennemføres i henhold til overgangsordningerne i artikel 99, de dokumenter, som de operationelle strukturer i deltagerlandene har fremlagt
- c) det gennemgår resultaterne af gennemførelsen, herunder realiseringen af målene for hvert prioriteringsområde og de evalueringer, der er nævnt i artikel 57, stk. 4, og artikel 109
- d) det behandler og godkender årsrapporterne og de endelige rapporter om gennemførelsen, som omhandles i artikel 112, og i tilfælde af programmer, der gennemføres i henhold til overgangsordningerne i artikel 99, gennemgår det de rapporter, der omhandles i artikel 144
- e) det underrettes om den årlige kontrolrapport, der omhandles i artikel 105, stk. 1, litra c), og i tilfælde af programmer, der gennemføres i henhold til overgangsordningerne i artikel 99, om de(n) årlige revisionsrapport(er), som omhandles i artikel 29, stk. 2, litra b), første led, og om alle relevante kommentarer, som Kommissionen måtte fremsætte efter gennemgangen af disse rapporter
- f) det har ansvaret for udvælgelsen af aktioner, men kan delegerede dette arbejde til et styringsudvalg, som refererer til overvågningsudvalget
- g) det kan fremsætte forslag om enhver form for revision eller gennemgang af det grænseoverskridende program, som vil kunne gøre det muligt at nå de i artikel 86, stk. 2, fastsatte mål eller forbedre programmets forvaltning, herunder dets økonomiske forvaltning
- h) det behandler og godkender ethvert forslag om ændring af indholdet af det grænseoverskridende program.

Artikel 111

Overvågningsordninger

1. Forvaltningsmyndigheden og det fælles overvågningsudvalg sikrer kvaliteten af gennemførelsen af det grænseoverskridende program.

▼B

2. Forvaltningsmyndigheden og det fælles overvågningsudvalg udfører deres overvågning på grundlag af finansielle indikatorer og de indikatorer, der omhandles i artikel 94, stk. 1, litra d).

3. Udveksling af data mellem Kommissionen og de myndigheder, der nævnes i artikel 102, med henblik på overvågning finder sted elektronisk.

*Artikel 112***Årsrapport og endelig rapport om gennemførelsen**

1. Hvert år fremlægger forvaltningsmyndigheden senest den 30. juni en årsrapport for Kommissionen om gennemførelsen af det grænseoverskridende program, som skal være godkendt af det fælles overvågningsudvalg. Den første årsrapport fremlægges i det andet år efter programmets vedtagelse.

Senest den ►**M1** 31. marts i det femte år ◀ efter den sidste budgetforpligtelse fremlægger forvaltningsmyndigheden en endelig rapport om det grænseoverskridende programs gennemførelse.

2. Rapporterne i stk. 1 skal indeholde oplysning om:

- a) fremskridtene i gennemførelsen af det grænseoverskridende program og prioriteterne set i forhold til de særlige kontrollerbare mål, inkl. en kvantificering, hvis og når en kvantificering er mulig under anvendelse af de i artikel 94, stk. 1, litra d), omhandlede indikatorer på prioriteringsområdet
- b) den finansielle gennemførelse af det grænseoverskridende program med detaljerede oplysninger for hvert prioriteringsområde om:

▼M1

- i) de udgifter, der er betalt af slutmodtagerne, og som indgår i betalingsanmodningerne til forvaltningsmyndigheden, og det tilsvarende offentlige bidrag

▼B

- ii) de samlede betalinger, der er modtaget fra Kommissionen, samt kvantificering af de finansielle indikatorer i artikel 111, stk. 2, og
 - iii) de udgifter, som det ansvarlige udbetalingsorgan har betalt for modtagerne
- c) de skridt, som forvaltningsmyndigheden eller overvågningsudvalget har taget for at sikre kvaliteten og effektiviteten af gennemførelsen, navnlig:
- i) overvågnings- og evalueringsforanstaltninger, herunder dataindsamling
 - ii) et sammendrag af alle større problemer i forbindelse med gennemførelsen af det grænseoverskridende program og en oversigt over alle foranstaltninger, herunder evt. reaktionen på de bemærkninger, der fremsættes i henhold til artikel 113
 - iii) anvendelsen af teknisk bistand
- d) de foranstaltninger, der er truffet for at tilvejebringe oplysninger om det grænseoverskridende program og gøre det kendt i offentligheden
- e) oplysning om store problemer med at efterkomme fællesskabsretten, som er opstået under gennemførelsen af det grænseoverskridende program, og de foranstaltninger, der er truffet for at afhjælpe dem

▼B

- f) brugen af den bistand, der stilles til rådighed for forvaltningsmyndigheden eller en anden offentlig myndighed i løbet af det grænseoverskridende programs gennemførelsesperiode, efter at der er foretaget finansielle korrektioner i henhold til artikel 138
- g) fremskridtene i bestræbelserne på at sikre gennemførelsen gennem delt forvaltning i hele området for det grænseoverskridende program i tilfælde, hvor programmet gennemføres i henhold til overgangsordningerne i artikel 99.

Hvor det er muligt, kan oplysningerne i litra a)-g) i dette stykke fremlægges som et resumé.

Oplysningerne i litra c) og f) fremlægges ikke, såfremt der ikke er nogen væsentlig ændring i forhold til den foregående rapport.

3. Senest tre måneder efter modtagelsen underretter Kommissionen deltagerlandene om, hvordan den forholder sig til årsrapporten om gennemførelsen, som den har fået forelagt af forvaltningsmyndigheden. Ved den endelige rapport om et grænseoverskridende program er fristen på højst fem måneder efter modtagelsen af rapporten. Hvis Kommissionen ikke svarer inden for den fastsatte frist, anses rapporten for at være godkendt.

*Artikel 113***Årlig gennemgang af programmerne**

1. Hvert år, når den i artikel 112 omhandlede årsrapport om gennemførelsen er forelagt, gennemgår Kommissionen og forvaltningsmyndigheden de fremskridt, der er gjort i gennemførelsen af det grænseoverskridende program, de vigtigste resultater, der er opnået i det forløbne år, den finansielle gennemførelse samt andre faktorer med henblik på at forbedre gennemførelsen.

Eventuelle aspekter ved driften af forvaltnings- og kontrolsystemet, der nævnes i den seneste årlige kontrolrapport i henhold til artikel 105, stk. 1, litra c), nr. i), kan også gennemgås.

2. Efter en sådan gennemgang i henhold til stk. 1 kan Kommissionen fremsætte bemærkninger over for deltagerlandene og forvaltningsmyndigheden, som underretter overvågningsudvalget herom. Deltagerlandene underretter Kommissionen om, hvordan de har fulgt op på disse bemærkninger.

Underafdeling 3

Deltagerlandenes og Kommissionens ansvar*Artikel 114***Forvaltning og kontrol**

1. Deltagerlandene har ansvaret for forvaltningen af og kontrollen med de grænseoverskridende programmer, navnlig ved hjælp af følgende foranstaltninger:

- a) der skal sikre, at forvaltnings- og kontrolsystemerne for de grænseoverskridende programmer er etableret i overensstemmelse med artikel 101 og 105, og at systemerne fungerer effektivt
- b) der skal forebygge, afsløre og rette op på uregelmæssigheder og inddrive uretmæssigt udbetalte beløb, eventuelt inkl. morarenter. De underretter Kommissionen om ovennævnte og holder den orienteret om forløbet af administrative og retlige procedurer.

▼B

2. Med forbehold af deltagerlandenes ansvar for at påpege og korrigere uregelmæssigheder og opkræve uretmæssigt udbetalte beløb er det attesteringsmyndigheden, der sikrer, at beløb, der er udbetalt som følge af uregelmæssigheder, opkræves hos den ledende støttemodtager. Slutmodtagerne tilbagebetaler uretmæssigt udbetalte beløb til den ledende støttemodtager i overensstemmelse med deres fælles aftale. Hvis det ikke lykkes den ledende støttemodtager at få en slutmodtager til at tilbagebetale beløbet, skal det deltagerland, på hvis territorium den pågældende slutmodtager er etableret, betale det uretmæssigt udbetalte beløb tilbage til attesteringsmyndigheden.

*Artikel 115***Beskrivelse af forvaltnings- og kontrolsystemer**

1. Inden den i artikel 128 nævnte forfinansiering udbetales, forelægger den medlemsstat, på hvis område forvaltningsmyndigheden er etableret, en beskrivelse for Kommissionen af forvaltnings- og kontrolsystemerne, inkl. en beskrivelse af organisationen og procedureerne i:

- a) forvaltnings- og attesteringsmyndighederne og de formidlende organer, jf. artikel 102
- b) revisionsmyndigheden og alle andre organer, der udfører revision under dens ansvar, jf. artikel 102.

2. For så vidt angår forvaltningsmyndigheden, attesteringsmyndigheden og de enkelte formidlingsorganer, skal den i stk. 1 nævnte medlemsstat fremlægge følgende oplysninger for Kommissionen:

- a) beskrivelse af de opgaver, som de har fået overdraget
- b) organisationsplan for det pågældende organ, fordeling af opgaver mellem eller i dets afdelinger og tilnærmelsesvist antal stillinger
- c) procedurer for udvælgelse og godkendelse af aktioner

▼M1

d) procedurer for modtagelse, kontrol og godkendelse af slutmodtagernes anmodninger om godtgørelse og procedurene for, hvordan betalingerne til slutmodtagerne godkendes, gennemføres og registreres i regnskaberne

▼B

- e) procedurene for, hvordan udgiftsoversigter udfærdiges, godkendes og fremlægges for Kommissionen
- f) henvisning til de skriftlige procedurer, der er fastlagt med henblik på litra c), d) og e)
- g) regler for støtteberettigelse fastlagt af deltagerlandene med henblik på det grænseoverskridende program
- h) det detaljerede regnskabssystem for aktionerne under det grænseoverskridende program.

3. Hvad angår forvaltningsmyndigheden og de øvrige organer, skal den i stk. 1 nævnte medlemsstat fremlægge følgende oplysninger for Kommissionen:

- a) en beskrivelse af deres respektive opgaver og indbyrdes forhold

▼B

- b) organisationsplanen for revisionsmyndigheden og hvert af de organer, der udfører revisionsopgaver i forbindelse med det grænseoverskridende program, herunder en beskrivelse af, hvordan deres uafhængighed sikres, samt oplysning om antal stillinger og personalets kvalifikationer
- c) procedurene for overvågning af gennemførelsen af de henstillinger og ændringer, der er angivet i revisionsrapporterne
- d) procedurene for revisionsmyndighedens eventuelle tilsyn med de organer, der deltager i revisionsopgaver vedrørende det grænseoverskridende program
- e) procedurene for udarbejdelse af den årlige kontrolrapport og erklæringerne om afslutning.

*Artikel 116***Vurdering af forvaltnings- og kontrolsystemer**

1. Den beskrivelse, der er omhandlet i artikel 115, ledsages af en rapport, som indeholder resultaterne af en vurdering af systemernes udformning og en udtalelse om deres overensstemmelse med artikel 101 og 105. Hvis udtalelsen indeholder forbehold, anføres manglernes omfang i rapporten. Det berørte deltagerland underretter Kommissionen om, hvilke korrigerende foranstaltninger der skal træffes, og efter hvilken tidsplan de skal gennemføres, og bekræfter efterfølgende, at foranstaltningerne er gennemført, og at de dertil knyttede forbehold er trukket tilbage.

2. Den i stk. 1 omhandlede rapport og udtalelse udarbejdes af revisionsmyndigheden eller af et offentligt eller privat organ, der handler uafhængigt af forvaltnings- og atteringsmyndighederne og udfører sit arbejde under overholdelse af internationalt anerkendte revisionsstandarder.

3. Når det berørte forvaltnings- og kontrolsystem i al væsentlighed er det samme som i forbindelse med bistand i henhold til forordning (EF) nr. 1083/2006, kan der ved udarbejdelsen af den rapport og udtalelse, der omhandles i stk. 1, tages hensyn til resultaterne af den revision, som de nationale eller Fællesskabets revisorer har udført i henhold til dette system.

4. Den i stk. 1 omhandlede rapport anses for at være godkendt, og forfinansieringen udbetales under følgende omstændigheder:

- a) senest to måneder efter modtagelsen af rapporten, når den ovenfor omhandlede udtalelse er uden forbehold, og Kommissionen ikke har nogen bemærkninger
- b) hvis udtalelsen indeholder forbehold, efter at det over for Kommissionen er bekræftet, at der er truffet korrigerende foranstaltninger vedrørende de centrale elementer i de systemer, der er indført, og de dertil knyttede forbehold er trukket tilbage, og Kommissionen ikke har fremsat nogen bemærkninger to måneder efter datoen for bekræftelsen.

*Artikel 117***Forudsætning for afslutning af overgangsordninger**

1. I forbindelse med et grænseoverskridende program, der gennemføres i henhold til overgangsordningerne i artikel 99, skal deltagerlandene, når de er parate til at gå over til de i artikel 98, stk. 1, omhandlede gennemførelsesbestemmelser, forelægge Kommissionen en revideret beskrivelse af forvaltnings- og kontrolsystemerne vedlagt en revideret rapport og udtalelse, jf. artikel 116, stk. 1.

▼B

2. Hvis udtalelsen indeholder forbehold, kan Kommissionen kun beslutte at ændre programmet, hvis den har modtaget en bekræftelse på, at der er truffet korrigerende foranstaltninger vedrørende hovedelementerne i systemerne, og at de pågældende forbehold er trukket tilbage.

*Artikel 118***Indgåelse og meddelelse af ordninger mellem deltagerlandene**

Ud over de oplysninger, der angivet i artikel 115, stk. 2 og 3, skal beskrivelsen af forvaltnings- og kontrolsystemet omfatte de ordninger, der er indgået mellem deltagerlandene, så forvaltningsmyndigheden, attesteringsmyndigheden og revisionsmyndigheden kan opfylde deres forpligtelser i henhold til denne forordning, og det sikres, at deltagerlandene opfylder deres forpligtelser med hensyn til inddrivelse af uretmæssigt udbetalte beløb, jf. artikel 114, stk. 2.

Disse ordninger skal sammen med bestemmelserne og procedurerne for offentlige indkøb, jf. artikel 121, være omfattet af en skriftlig aftale mellem deltagerlandene, der vedlægges den i artikel 115 omhandlede beskrivelse af forvaltnings- og kontrolsystemerne som bilag.

*Artikel 119***Kommissionens ansvar**

1. Kommissionen forvisser sig efter proceduren i artikel 116 om, at deltagerlandene har etableret forvaltnings- og kontrolsystemer, der er i overensstemmelse med artikel 101 og 105, og på grundlag af de årlige kontrolrapporter og den årlige udtalelse fra revisionsmyndigheden, jf. artikel 105, stk. 1, litra c), samt sine egne revisioner, at systemerne fungerer effektivt i de grænseoverskridende programmets gennemførelsesperiode.

2. Uden at dette berører deltagerlandenes revisioner, kan Kommissionens tjenestemænd eller bemyndigede kommissionsrepræsentanter med et varsel på mindst ti arbejdsdage, medmindre det drejer sig om hastesager, foretage revisioner på stedet for at efterprøve, at forvaltnings- og kontrolsystemerne fungerer effektivt, idet disse kan omfatte revision af aktioner, der indgår i det grænseoverskridende program. Deltagerlandenes tjenestemænd eller bemyndigede repræsentanter kan deltage i sådanne revisioner.

Kommissionens tjenestemænd eller bemyndigede repræsentanter, der har den nødvendige beføjelse til at foretage kontrol på stedet, skal have adgang til regnskaber og alle andre dokumenter vedrørende udgifter finansieret med fællesskabsmidler, herunder dokumenter og metadata udarbejdet eller modtaget og registreret på et elektronisk medium.

Ovennævnte revisionsbeføjelser berører ikke anvendelsen af nationale bestemmelser, ifølge hvilke visse handlinger er forbeholdt myndigheds personer, der er specifikt udpeget efter national lovgivning.

▼B

3. Kommissionen kan anmode et deltagerland om at foretage revision på stedet for at undersøge, om systemerne fungerer effektivt, eller om en eller flere transaktioner er korrekte. Kommissionens tjenestemænd eller bemyndigede repræsentanter kan deltage i sådanne revisioner.

*Artikel 120***Samarbejde med revisionsmyndighederne**

Kommissionen og revisionsmyndighederne for de grænseoverskridende programmer samarbejder om at samordne deres respektive revisionsplaner og revisionsmetoder og udveksler omgående resultaterne af revisionerne af forvaltnings- og kontrolsystemerne for at udnytte ressourcerne bedst muligt og undgå unødigt dobbeltarbejde.

Kommissionen og revisionsmyndighederne mødes regelmæssigt og mindst en gang om året, medmindre andet aftales mellem dem, for sammen at gennemgå den årlige kontrolrapport og udtalelse, der fremlægges i henhold til artikel 105, og for at udveksle synspunkter om andre spørgsmål om forbedring af forvaltningen og kontrollen af de grænseoverskridende programmer.

*Artikel 121***Offentligt indkøb****▼M1**

1. Ved tildeling af tjenesteydelses-, indkøbs- og bygge- og anlægskontrakter følges de procedurer, der er fastsat i anden del, afsnit IV, kapitel 3 i forordning (EF, Euratom) nr. 1605/2002 og anden del, afsnit III, kapitel 3 i forordning (EF, Euratom) nr. 2342/2002 samt Kommissionens afgørelse K(2007) 2034 om regler og procedurer for tjenesteydelses-, indkøbs- og bygge- og anlægskontrakter, som finansieres over De Europæiske Fællesskabers almindelige budget, med henblik på samarbejde med tredjelande, bortset fra afsnit II.8.2.

Disse bestemmelser anvendes på hele området for det grænseoverskridende program, dvs. både inden for medlemsstaternes og modtagerlandenes territorium.

▼B

2. Bestemmelserne i stk. 1 indarbejdes i den skriftlige aftale, der indgås mellem deltagerlandene i henhold til artikel 118.

3. Ved grænseoverskridende programmer, der gennemføres i henhold til overgangsordningerne i artikel 99, anvendes stk. 1 ikke på den del af programmet, der gennemføres på medlemsstaternes territorium, medmindre de deltagende medlemsstater har besluttet andet.

Underafdeling 4

Økonomisk forvaltning*Artikel 122***Fælles regler for betalinger**

1. Kommissionens betalinger af bidrag fra Fællesskabets midler foretages i overensstemmelse med budgetbevillingerne. Hver betaling konteres de tidligst indgæede budgetmæssige forpligtelser.

▼B

2. Betalingerne tager form af forfinansiering, mellemliggende betalinger og betaling af saldoen. Beløbene udbetales til det organ, som deltagerlandene har udpeget.

3. Attesteringsmyndigheden sender senest den 30. april hvert år Kommissionen et foreløbigt overslag over sine forventede betalingsanmodninger for det indeværende og det efterfølgende regnskabsår.

4. Alle udvekslinger vedrørende finansielle transaktioner mellem Kommissionen og de myndigheder og organer, der er udpeget af deltagerlandene, foretages ad elektronisk vej. I tilfælde af force majeure, og specielt hvis det fælles edb-system ikke fungerer, eller der mangler en fast forbindelse, kan attesteringsmyndigheden sende udgiftsoversigten og betalingsanmodningen i papirudgave.

*Artikel 123***Fælles regler for beregning af mellemliggende betalinger og betalinger af saldoen**

Mellemliggende betalinger og betalinger af saldoen beregnes ved anvendelse af samfinansieringssatsen for hvert prioriteringsområde på de støtteberettigede udgifter, der er nævnt under det pågældende prioriteringsområde i hver udgiftsoversigt, der er godkendt af attesteringsmyndigheden.

Fællesskabets bidrag i form af de mellemliggende betalinger og betalinger af saldoen må dog ikke være højere end det offentlige bidrag og den maksimale bistand fra fællesskabsmidler for hvert prioriteringsområde som fastsat i Kommissionens afgørelse om godkendelse af det grænseoverskridende program.

*Artikel 124***Udgiftsoversigt**

1. Alle udgiftsoversigter omfatter for hvert prioriteringsområde de samlede støtteberettigede udgifter i overensstemmelse med artikel 89, som slutmodtagerne har betalt i forbindelse med gennemførelsen af aktionerne, og de tilsvarende offentlige udgifter, som er betalt, eller som skal betales til slutmodtagerne i henhold til de betingelser, der gælder for offentlige udgifter. Slutmodtagernes udgifter skal dokumenteres ved hjælp af kvitterede fakturaer eller regnskabsbilag med tilsvarende bevisværdi.

▼M1

2. Når bidraget fra fællesskabsmidlerne beregnes i forhold til artikel 90, stk. 2, får oplysninger om andre udgifter end de offentlige udgifter ikke indvirkning på det forfaldne beløb, som det er beregnet på grundlag af betalingsanmodningen.

▼B*Artikel 125***Sammenlægning af forfinansiering og mellemliggende betalinger**

Bestemmelserne i artikel 40, stk. 5, finder tilsvarende anvendelse.

▼M1*Artikel 126***Ubeskårne betalinger til slutmodtagerne**

Bestemmelserne i artikel 40, stk. 9, finder tilsvarende anvendelse.

▼B*Artikel 127***Brug af euroen**

1. Beløbene i de af deltagerlandene fremlagte grænseoverskridende programmer, de godkendte udgiftsoversigter, betalingsanmodningerne og de udgifter, der er angivet i den årlige og endelige rapport om gennemførelsen, udtrykkes i euro.
2. Kommissionens afgørelser om grænseoverskridende programmer og Kommissionens forpligtelser og betalinger udtrykkes og gennemføres i euro.
3. De ledende støttemodtagere for projekter, der involverer slutmodtagere i deltagerlande, som ikke har indført euroen på datoen for betalingsanmodningen, omregner de udgifter, der er afholdt i national valuta, til euro.

▼M1

Dette beløb omregnes til euro på grundlag af Kommissionens månedlige regnskabsvekselkurs i den måned, i hvilken slutmodtageren forelægger udgifterne for de tilsynsførende, jf. artikel 108. Kommissionen offentliggør hver måned denne kurs elektronisk.

▼B

4. Når et deltagerland indfører euroen som national valuta, finder omregningsproceduren i stk. 3 fortsat anvendelse på alle udgifter, der er opført i attersteringsmyndighedens regnskaber inden ikrafttrædelsesdatoen for den faste omregningskurs mellem den nationale valuta og euroen.

*Artikel 128***Forfinansiering**

1. Efter Kommissionens afgørelse om godkendelse af det grænseoverskridende program og efter godkendelsen af den i artikel 116 nævnte rapport, udbetaler Kommissionen et fast forfinansieringsbeløb til det organ, der er udpeget af deltagerlandene.

Forfinansieringsbeløbet udgør ► **M1** 50 % ◀ af de første tre budgetforpligtelser i programmets favør.

Forfinansieringsbeløbet kan udbetales i to rater, om nødvendigt under hensyntagen til de disponible budgetmidler.

2. Det organ, som deltagerlandene har udpeget, tilbagebetaler hele forfinansieringsbeløbet til Kommissionen, hvis der ikke senest 24 måneder efter Kommissionens udbetaling af første rate af forfinansieringsbeløbet er indsendt nogen betalingsanmodning for det grænseoverskridende program.

*Artikel 129***Renter**

Bestemmelserne i artikel 36 finder tilsvarende anvendelse.

*Artikel 130***Udligning**

Det beløb, der betales som forfinansiering, udlignes fuldstændigt i Kommissionens regnskaber, når det grænseoverskridende program afsluttes i overensstemmelse med artikel 133.

▼B*Artikel 131***Godtagelse af anmodninger om mellemliggende betalinger**

1. Enhver mellemliggende betaling fra Kommissionen forudsætter, at følgende betingelser er opfyldt:
 - a) Kommissionen skal i henhold til artikel 124 have fået tilsendt en betalingsanmodning og en udgiftsoversigt
 - b) i hele perioden har Kommissionen for hvert prioriteringsområde ikke udbetalt mere end den maksimale bistand fra fællesskabsmidlerne som fastsat i Kommissionens afgørelse om godkendelse af det grænseoverskridende program
 - c) forvaltningsmyndigheden skal have tilsendt Kommissionen den seneste årlige gennemførelsesrapport i overensstemmelse med artikel 112
 - d) der foreligger ingen begrundet udtalelse fra Kommissionen om en overtrædelse, jf. traktatens artikel 226, i forbindelse med den eller de aktioner, hvortil udgifterne er opgivet i den pågældende betalingsanmodning.
2. Hvis en eller flere af betingelserne i stk. 1 ikke er opfyldt, underretter Kommissionen inden en frist på en måned deltagerlandene og attesteringsmyndigheden, således at der kan træffes de nødvendige foranstaltninger til at rette op på situationen.

*Artikel 132***Dato for indgivelse af anmodninger om mellemliggende betalinger og betalingsfrister**

1. Attesteringsmyndigheden sender Kommissionen anmodninger om mellemliggende betalinger for hvert grænseoverskridende program så vidt muligt tre gange i løbet af året. Hvis Kommissionen skal foretage en betaling i det indeværende år, er sidste frist for indsendelse af en betalingsanmodning den 31. oktober.
2. Forudsat at midlerne er til rådighed, og betalingerne ikke er suspenderet, jf. artikel 136, foretager Kommissionen den mellemliggende betaling senest to måneder efter datoen for registreringen i Kommissionen af en betalingsanmodning, der opfylder betingelserne i artikel 131.

*Artikel 133***Betingelser for betaling af saldoen**

1. Kommissionen betaler saldoen, forudsat at:
 - a) attesteringsmyndigheden senest den 31. marts i det femte år efter den sidste budgetforpligtelse har sendt en betalingsanmodning, der omfatter følgende dokumenter:
 - i) en anmodning om betaling af saldoen og en udgiftsoversigt, jf. artikel 124
 - ii) den endelige gennemførelsesrapport for det grænseoverskridende program med de oplysninger, der er anført i artikel 112
 - iii) en erklæring om afslutning, jf. artikel 105, stk. 1, litra d), og

▼B

b) der ikke foreligger en begrundet udtalelse fra Kommissionen om en overtrædelse, jf. traktatens artikel 226, i forbindelse med den eller de aktioner, hvortil udgifterne er opgivet i den pågældende betalingsanmodning.

2. Hvis Kommissionen ikke får tilsendt de i stk. 1 omhandlede dokumenter, frigøres saldoen automatisk, jf. artikel 137.

3. Kommissionen underretter deltagerlandene om sin udtalelse om indholdet af erklæringen om afslutningen senest fem måneder efter modtagelsen af denne.

Hvis Kommissionen ikke fremsætter sine bemærkninger til erklæringen om afslutningen inden for en frist på fem måneder, anses denne for at være accepteret.

4. Med forbehold af disponible midler betaler Kommissionen saldoen senest 45 dage efter den seneste af følgende datoer:

a) den dato, hvor den accepterer den endelige rapport, jf. artikel 112, og

b) den dato, hvor den accepterer erklæringen om afslutningen.

5. Restbeløbet af budgetforpligtelsen frigøres 12 måneder efter betalingen af saldoen, jf. dog stk. 6. Det grænseoverskridende program anses for afsluttet, så snart en af følgende begivenheder indtræffer:

a) betalingen af saldoen, som er fastsat af Kommissionen på grundlag af de i stk. 1 nævnte dokumenter

b) fremsendelsen af en debetnota for beløb, som uretmæssigt er betalt af Kommissionen til deltagerlandene i forbindelse med det grænseoverskridende program

c) frigørelsen af saldoen af den budgetmæssige forpligtelse.

Kommissionen underretter deltagerlandene om datoen for afslutningen af det grænseoverskridende program inden en frist på to måneder.

6. Uanset resultaterne af revisioner foretaget af Kommissionen eller Den Europæiske Revisionsret kan den saldo, som Kommissionen har betalt i forbindelse med det grænseoverskridende program, ændres inden ni måneder efter datoen for dens betaling eller, hvis der er tale om et negativt restbeløb, som skal refunderes af deltagerlandene, inden ni måneder efter datoen for udstedelsen af debetnotaen. En sådan ændring af restbeløbet påvirker ikke datoen for afslutningen af det grænseoverskridende program, jf. stk. 5.

*Artikel 134***Adgang til bilag**

1. Uden at dette berører reglerne om statsstøtte, jf. traktatens artikel 87, sørger forvaltningsmyndigheden for, at alle udgifts- og revisionsbilag i forbindelse med det pågældende grænseoverskridende program opbevares til brug for Kommissionen og Revisionsretten i en periode på tre år efter afslutningen af det grænseoverskridende program, jf. artikel 133, stk. 5.

Denne frist afbrydes, hvis der indledes retsforfølgning, eller hvis Kommissionen fremsætter begrundet anmodning herom.

▼B

2. Bilagene opbevares enten i de originale udgaver eller i udgaver, der er attesteret som værende i overensstemmelse med de originale udgaver, på almindeligt anerkendte datamedier.

3. Forvaltningsmyndigheden fører et register over de organer, der opbevarer de originale udgifts- og kontrolbilag, herunder:

- a) bilag vedrørende specifikke afholdte udgifter og opgivne udbetalinger, der er foretaget som led i bistanden, og som er påkrævet for at sikre et passende revisionsspor, herunder bilag, der dokumenterer den faktiske levering af samfinansierede produkter eller tjenesteydelser
- b) rapporter og bilag vedrørende kontrolforanstaltninger, der er foretaget af de organer, der er nævnt i artikel 102.

4. Forvaltningsmyndigheden sikrer sig, at de i stk. 1 nævnte bilag med henblik på kontrol gøres tilgængelige for bemyndigede personer og organer, som mindst skal omfatte forvaltningsmyndighedens, attestationsmyndighedens, de bemyndigedes organers og revisionsmyndighedens bemyndigede personale samt Fællesskabets bemyndigede tjenestemænd og de af dem bemyndigede repræsentanter, og at uddrag og kopier heraf stilles til rådighed for disse.

5. Som almindeligt accepterede datamedier, jf. stk. 2, betragtes som mindstekrav følgende:

- a) fotokopier af originaldokumenter
- b) mikroficher af originaldokumenter
- c) elektroniske udgaver af originaldokumenter
- d) dokumenter, der kun findes i elektronisk udgave.

6. Proceduren for bekræftelse af, at dokumenter på almindeligt anerkendte datamedier stemmer overens med originaldokumentet, fastlægges af de nationale myndigheder, og denne procedure skal sikre, at de udgaver, der opbevares, opfylder nationale lovkrav og er så pålidelige, at de kan anvendes til revisionsformål.

7. Hvis dokumenterne kun findes i elektronisk udgave, skal de anvendte computersystemer opfylde accepterede sikkerhedsstandarder, som sikrer, at de dokumenter, der opbevares, opfylder nationale lovkrav og er så pålidelige, at de kan anvendes til revisionsformål.

*Artikel 135***Afbrydelse af betalingsfristen**

1. Betalingsfristen kan afbrydes af den ved delegation bemyndigede anvisningsberettigede, jf. forordning (EF, Euratom) nr. 1605/2002, i en periode på højst seks måneder, hvis:

- a) der i en rapport fra et nationalt revisionsorgan eller EF-revisionsorgan er tegn på, at der er alvorlige mangler i forvaltnings- og kontrolsystemerne
- b) den ved delegation bemyndigede anvisningsberettigede skal foretage supplerende kontrol som følge af oplysninger, han modtager, og hvorved han bliver opmærksom på, at der til udgifterne i en godkendt udgiftsoversigt knytter sig en alvorlig uregelmæssighed, som ikke er korrigeret.

▼B

2. Deltagerlandene og attesteringsmyndigheden skal straks underrettes om grunden til afbrydelsen. Afbrydelsen bringes til ophør, så snart deltagerlandene har truffet de fornødne foranstaltninger.

*Artikel 136***Suspension af betalinger**

1. Alle eller en del af de mellemliggende betalinger på prioriterings- eller programniveau kan suspenderes af Kommissionen, hvis:

- a) der er konstateret en alvorlig mangel ved forvaltnings- og kontrolsystemet for programmet, som påvirker pålideligheden af proceduren for attestering af betalinger, og over for hvilken der ikke er truffet korrikerende foranstaltninger, eller
- b) der til udgifterne i en godkendt oversigt over udgifter knytter sig en alvorlig uregelmæssighed, der ikke er korrigeret, eller
- c) der foreligger et alvorligt brud på deltagerlandenes forpligtelser i henhold til artikel 114.

2. Kommissionen kan beslutte at suspendere alle eller en del af de mellemliggende betalinger efter at have givet deltagerlandene mulighed for at fremsætte deres bemærkninger inden to måneder.

3. Kommissionen bringer suspensionen af alle eller en del af de mellemliggende betalinger til ophør, når deltagerlandene har truffet de nødvendige foranstaltninger, som gør det muligt at ophæve suspensionen. Hvis deltagerlandene ikke træffer de nødvendige foranstaltninger, kan Kommissionen træffe beslutning om at annullere hele eller en del af Fællesskabets bidrag til det grænseoverskridende program i henhold til artikel 138.

*Artikel 137***Automatisk frigørelse**

Automatisk og endelig frigørelse af nogen del af budgetforpligtelsen over for et grænseoverskridende program følger de regler, der er fastlagt i artikel 166, stk. 3, i forordning (EF, Euratom) nr. 1605/2002.

*Artikel 138***Finansielle korrektioner og uregelmæssigheder**

1. Med henblik på finansielle korrektioner finder de relevante bestemmelser i artikel 98, 99, 100, 101 og 102 i forordning (EF) nr. 1083/2006 tilsvarende anvendelse.

2. Med henblik på uregelmæssigheder finder de relevante bestemmelser i artikel 27-34 i Kommissionens forordning (EF) nr. 1828/2006 ⁽¹⁾ om gennemførelsesbestemmelser til forordning (EF) nr. 1083/2006 og Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1080/2006 tilsvarende anvendelse.

⁽¹⁾ EUT L 371 af 27.12.2006, s. 1.

▼B

Afdeling 3

Grænseoverskridende programmer mellem modtagerlandene

Underafdeling 1

Forvaltnings- og kontrolsystemer*Artikel 139***Strukturer og myndigheder**

1. For hvert grænseoverskridende program opretter hvert deltagende modtagerland en operationel struktur for den del af programmet, som vedrører det pågældende land.
2. De operationelle strukturers opgaver omfatter udarbejdelsen af de grænseoverskridende programmer i overensstemmelse med artikel 91.
3. De deltagende modtagerlandes operationelle strukturer samarbejder tæt om programmeringen og gennemførelsen af det pågældende grænseoverskridende program.
4. For hvert grænseoverskridende program mellem modtagerlandene opretter de pågældende operationelle strukturer et fælles teknisk sekretariat, der skal bistå de operationelle strukturer og det fælles overvågningsudvalg, der er omhandlet i artikel 142, ved udførelsen af deres respektive opgaver.

Det fælles tekniske sekretariat kan have lokalkontorer i hvert af deltagerlandene.

5. I tilfælde af decentraliseret forvaltning har de operationelle strukturer mutatis mutandis de funktioner og ansvarsområder, som er anført i artikel 28. Desuden finder følgende bestemmelser anvendelse:
 - a) De operationelle strukturer i hvert af de deltagende modtagerlande skal omfatte ét gennemførelsesagentur, der skal oprettes inden for den nationale myndighed eller under dens direkte kontrol.
 - b) Den nationale anvisningsberettigede i hvert af de deltagende modtagerlande skal efter at have hørt den nationale Ipa-koordinator udpege en anvisningsberettiget for programmet, der skal lede gennemførelsesagenturet.

Den anvisningsberettigede for programmet skal være en embedsmand i modtagerlandets statsadministration. Han er ansvarlig for de aktiviteter, som gennemførelsesagenturet gennemfører.

▼M1

- c) Gennemførelsesagenturerne er ansvarlige for udbud og kontraktindgåelse, betalinger, bogføring og regnskabsaflæggesaspekter i forbindelse med indkøb af tjenesteydelser, leverancer, arbejder og kontraktindgåelse, betalinger, bogføring og regnskabsaflæggelse for tilskud for den del af det grænseoverskridende program, der vedrører det pågældende land.

▼B

Hvor det er relevant, finder bestemmelserne i artikel 76 tilsvarende anvendelse.

▼ M1

6. I tilfælde af decentraliseret forvaltning har de operationelle strukturer de funktioner og ansvarsområder, som er anført i de relevante grænseoverskridende programmer.

▼ B*Artikel 140***Kommissionens rolle i udvælgelsen af aktioner**

1. I tilfælde af centraliseret forvaltning skal Kommissionen:

▼ M1

a) godkende kriterierne for udvælgelse af de aktioner, der finansieres af det grænseoverskridende program, herunder de aktioner der er udvalgt uden brug af indkaldelse af forslag, jf. artikel 95, stk. 1

▼ B

b) godkende indkaldelserne af forslag og ansøgningsmaterialet (Vejledning for ansøgere) inden offentliggørelsen

c) i givet fald godkende sammensætningen af et styringsudvalg, som pålægges ansvaret for udvælgelsen af aktionerne

d) formelt bekræfte de aktioner, som det fælles overvågningsudvalg, der er omhandlet i artikel 142, har udvalgt. Under alle omstændigheder bibeholder Kommissionen retten til at give den endelige godkendelse af en aktion, som er blevet udvalgt til finansiering.

2. I tilfælde af decentraliseret forvaltning fastlægges Kommissionens ret til at udføre forudgående kontrol af udvælgelsen af aktionerne i Kommissionens afgørelse om overdragelse af forvaltningsbeføjelser, jf. artikel 14, stk. 3.

Underafdeling 2

Overvågning og evaluering*Artikel 141***Evaluering**

Artikel 109 finder anvendelse mutatis mutandis. I tilfælde af centraliseret forvaltning foretages de evalueringer, der er omhandlet i artikel 109, stk. 3, under Kommissionens ansvar. I så fald finder bestemmelserne i artikel 109, stk. 4, og artikel 109, stk. 5, ikke anvendelse.

I tilfælde af grænseoverskridende programmer mellem modtagerlande afgøres behovet for at foretage den forhåndsevaluering, der er omhandlet i artikel 109, stk. 2, af Kommissionen efter aftale med de deltagende modtagerlande, under hensyntagen til de fællesskabsmidler, der er tildelt programmet, og i overensstemmelse med proportionalitetsprincippet. Forhåndsevalueringen kan foretages med støtte fra Kommissionen.

▼ M1

I tilfælde af decentraliseret forvaltning kan Kommissionen foretage de ad hoc-evalueringer, som den anser for nødvendige.

Artikel 142

Fælles overvågningsudvalg

1. I tilfælde af grænseoverskridende programmer mellem de deltagende modtagerlande nedsætter disse et fælles overvågningsudvalg for hvert grænseoverskridende program. Dette fælles overvågningsudvalg udfylder rollen som sektorovervågningsudvalg som omhandlet i artikel 59. Uanset artikel 59, stk. 1, nedsættes det fælles overvågningsudvalg senest tre måneder efter, at den første finansieringsaftale vedrørende programmet er trådt i kraft.

De fælles overvågningsudvalg mødes mindst to gange om året på deltagerlandenes eller Kommissionens initiativ.

2. Hvert fælles overvågningsudvalg udarbejder selv sin forretningsorden i overensstemmelse med et mandat for fælles overvågningsudvalg, som er fastlagt af Kommissionen, inden for de pågældende deltagerlandes institutionelle, retlige og finansielle rammer, således at det kan udføre sine opgaver i overensstemmelse med denne forordning. Det vedtager selv denne forretningsorden.

3. Formandskabet for det fælles overvågningsudvalg varetages af en repræsentant for et af deltagerlandene.

Hvert deltagerland udnævner sine repræsentanter i det fælles overvågningsudvalg, herunder repræsentanter for den operationelle struktur, som er ansvarlig for programmet. Med hensyn til det fælles overvågningsudvalgs sammensætning tages der hensyn til bestemmelserne i artikel 87.

4. Kommissionen deltager i det fælles overvågningsudvalgs arbejde med rådgivende funktion.

5. Det fælles overvågningsudvalg forvisser sig om effektiviteten og kvaliteten af gennemførelsen af det grænseoverskridende program i overensstemmelse med følgende bestemmelser:

- a) Det gennemgår og godkender kriterierne for udvælgelse af de aktioner, der skal finansieres af det grænseoverskridende program, og godkender eventuelle revisioner af disse kriterier i overensstemmelse med programmeringsbehovene.
- b) Det vurderer med jævne mellemrum, hvor langt man er nået med virkeliggørelsen af de specifikke mål for det grænseoverskridende program på grundlag af dokumenter forelagt af de deltagende modtagerlandes operationelle strukturer.
- c) Det gennemgår resultaterne af gennemførelsen, navnlig virkeliggørelsen af de mål, der er fastsat for hvert prioriteringsområde, og de evalueringer, der er omhandlet i artikel 57, stk. 4, og artikel 141.
- d) Det gennemgår og godkender årsrapporten og den endelige rapport om gennemførelsen, jf. artikel 144.
- e) Det informeres i givet fald om den eller de årlige rapporter om revisionsaktiviteterne, der er omhandlet i artikel 29, stk. 2, litra b), første led, og om alle relevante bemærkninger, som Kommissionen fremsætter efter at have gennemgået disse rapporter.
- f) Det er ansvarligt for udvælgelsen af aktioner, men kan delegere denne funktion til et styringsudvalg.
- g) Det kan foreslå enhver revision eller gennemgang af det grænseoverskridende program, som vil kunne gøre det muligt at nå de mål, der er omhandlet i artikel 86, stk. 2, eller forbedre programmets forvaltning, herunder dets økonomiske forvaltning.

▼B

- h) Det gennemgår og godkender alle forslag om ændring af indholdet af det grænseoverskridende program.

*Artikel 143***Delte opgaver for de operationelle strukturer og det fælles overvågningsudvalg**

De deltagende modtagerlandes operationelle strukturer og det fælles overvågningsudvalg sikrer kvaliteten af gennemførelsen af det grænseoverskridende program. De gennemfører overvågningen ved hjælp af de indikatorer, der er omhandlet i artikel 94, stk. 1, litra d), og i tilfælde af decentraliseret forvaltning de finansielle indikatorer, som er specificeret i det grænseoverskridende program.

*Artikel 144***Årsrapport og endelig rapport om gennemførelsen**

1. De operationelle strukturer i de modtagerlande, som deltager i et grænseoverskridende program, sender Kommissionen og de respektive nationale Ipa-koordinatorene en årsrapport og en endelig rapport om gennemførelsen af det grænseoverskridende program, efter at rapporterne er blevet gennemgået af det fælles overvågningsudvalg.

I tilfælde af decentraliseret forvaltning sendes rapporterne også til de respektive nationale anvisningsberettigede.

Årsrapporten indsendes senest den 30. juni hvert år og første gang i det andet år efter vedtagelsen af det grænseoverskridende program.

Den endelige rapport indsendes senest seks måneder efter afslutningen af det grænseoverskridende program.

2. Rapporterne i stk. 1 skal indeholde følgende oplysninger:

- a) fremskridtene med gennemførelsen af det grænseoverskridende program og prioriteterne i forhold til de specifikke kontrollerbare mål med en kvantificering, hvis og når dette er muligt, under anvendelse af de indikatorer, der er omhandlet i artikel 94, stk. 1, litra d), for så vidt angår prioriteringsområdet
- b) detaljerede oplysninger om den finansielle gennemførelse af det grænseoverskridende program
- c) de forholdsregler, som de operationelle strukturer og/eller det fælles overvågningsudvalg har truffet for at sikre en korrekt og effektiv gennemførelse, navnlig:
 - i) overvågnings- og evalueringsforanstaltninger, herunder ordninger for dataindsamling
 - ii) en oversigt over alle større problemer i forbindelse med gennemførelsen af det grænseoverskridende program og alle trufne foranstaltninger
 - iii) brugen af teknisk bistand
- d) de foranstaltninger, der er truffet for at tilvejebringe oplysninger om det grænseoverskridende program og gøre det kendt i offentligheden.

I givet fald kan de oplysninger, der er omhandlet i litra a)-d), gives i sammenfattet form.

De oplysninger, der er omhandlet i litra b), medtages kun i rapporterne i tilfælde af decentraliseret forvaltning.

De oplysninger, der er omhandlet i litra c), medtages ikke, hvis der ikke er sket nogen væsentlig ændring i forhold til den foregående rapport.

▼B

Underafdeling 3
Økonomisk forvaltning

Artikel 145

Tilskud

Efter udvælgelsen af fælles aktioner i henhold til artikel 95 yder de operationelle strukturer i tilfælde af decentraliseret forvaltning og Kommissionen i tilfælde af centraliseret forvaltning et tilskud til den ledende støttemodtager i det pågældende deltagende modtagerland.

Artikel 146

Gældende regler

I tilfælde af decentraliseret forvaltning finder bestemmelserne i artikel 79, stk. 1, 2 og 3, og artikel 80 anvendelse.

AFSNIT III

**KOMPONENTERNE VEDRØRENDE REGIONALUDVIKLING OG
UDVIKLING AF MENNESKELIGE RESSOURCER**

KAPITEL I

Formålet med bistanden og støtteberettigelse

Afdeling 1

Komponenten vedrørende regionaludvikling

Artikel 147

Bistandsområder og -former

1. Komponenten vedrørende regionaludvikling kan støtte aktioner under følgende prioriteter:

- a) transportinfrastruktur, specielt sammenkobling af og interoperabilitet mellem de nationale net og mellem de nationale og de transeuropæiske net
- b) miljøforanstaltninger vedrørende affaldshåndtering, vandforsyning, byspildevand og luftkvalitet, rensning af forurenede lokaliteter og landområder samt områder vedrørende bæredygtig udvikling, som har miljømæssige fordele, såsom energieffektivitet og vedvarende energi
- c) aktioner, som forbedrer den regionale konkurrenceevne og produktionsvilkårene og fremmer oprettelsen og beskyttelsen af varige arbejdspladser, herunder navnlig:
 - i) forretnings- og teknologiudvekslinger for virksomhederne, specielt inden for forvaltning, markedsundersøgelser og markedsudvikling samt netværkssamarbejde
 - ii) adgang til og brug af informations- og kommunikationsteknologier
 - iii) fremme af teknologisk udvikling, forskning og innovation, bl.a. gennem samarbejde mellem højere læreanstalter, forskningsinstitutioner og forsknings- og teknologicentre

▼B

- iv) udvikling af virksomhedsnetværk og klynger
- v) udvikling og forbedring af finansieringsinstrumenter, der letter adgangen til revolverende finansiering gennem risikovillig kapital, lån og garantifonde
- vi) lokale infrastrukturer og tjenester, der er med til at lette oprettelse, udvikling og udvidelse af nye og eksisterende virksomheder
- vii) uddannelsesinfrastrukturer, når det er nødvendigt for regionaludviklingen, og i tæt koordination med komponenten vedrørende udvikling af menneskelige ressourcer.

2. Under denne komponent kan der ydes teknisk bistand til forberedende undersøgelser og teknisk støtte vedrørende støtteberettigede aktiviteter, herunder dem, der er nødvendige for, at disse aktiviteter kan gennemføres.

Teknisk bistand kan også finansiere forberedende aktiviteter og aktiviteter vedrørende forvaltning, overvågning, evaluering, information og kontrol samt aktiviteter, der skal styrke den administrative kapacitet med henblik på gennemførelse af den bistand under Ipa-forordningen, som ydes via denne komponent.

*Artikel 148***Udgifters støtteberettigelse**

1. Udgifter under denne komponent er støtteberettigede, hvis de rent faktisk er afholdt, efter at finansieringsaftalen er blevet underskrevet efter vedtagelsen af det pågældende program. I tilfælde af store projekter som omhandlet i artikel 157 er udgifterne først støtteberettigede, når Kommissionens beslutning om godkendelse af det store projekt er blevet vedtaget, jf. artikel 157, stk. 3.

▼M1

2. Ud over reglerne i artikel 34, stk. 3, er afskrivningsomkostninger for infrastrukturene ikke støtteberettigede.

3. Som en undtagelse fra artikel 34, stk. 3, kan driftsomkostninger, herunder lejeomkostninger, dog udelukkende for den periode, hvor aktionen samfinansieres, være støtteberettigede.

▼B*Artikel 149***Støtteintensiteter og Fællesskabets bidragssats**

1. I forbindelse med denne komponent baseres de støtteberettigede udgifter, jf. artikel 38, stk. 1, på de offentlige udgifter.

▼M1

2. Fællesskabets bidrag kan ikke overstige et loft på 85 % af de støtteberettigede udgifter for så vidt angår prioriteringsområdet.

▼B

3. Ingen aktioner kan nyde godt af en højere samfinansieringssats end den, der gælder for det pågældende prioriteringsområde.

▼B*Artikel 150***Indtægtsskabende projekter****▼M1**

1. I forbindelse med denne komponent forstås ved et indtægtsskabende projekt enhver aktion, som det foreslås at yde førtiltrædelsesbistand til, og som omfatter en investering i infrastruktur, hvis anvendelse indebærer afgifter, der betales direkte af brugerne, og som skaber indtægter, eller enhver aktion, der omfatter salg eller leje af jord eller bygninger eller enhver anden levering af tjenesteydelser mod betaling.

2. Støtteberettigede udgifter til indtægtsskabende projekter, der bruges til at beregne Fællesskabets bidrag i overensstemmelse med artikel 149, må ikke overstige nutidsværdien af investeringsomkostningerne minus nutidsværdien af nettoindtægterne fra investeringen i en specifik referenceperiode for a) infrastrukturinvesteringer; eller b) andre projekter, for hvilke det er muligt at foretage et forudgående objektivi skøn over indtægterne.

▼B

3. Hvis ikke alle investeringsomkostningerne er berettiget til samfinansiering, fordeles nettoindtægterne proportionalt på de berettigede og ikke-berettigede dele af investeringsomkostningerne.

4. Ved beregningen tager den operationelle struktur hensyn til den referenceperiode, der er relevant for den pågældende investeringskategori, projektkategorien, den rentabilitet, der normalt forventes af den pågældende investeringskategori, og til anvendelsen af princippet om, at forureneren betaler, og eventuelt betragtninger vedrørende rimelige priser, specielt i miljøsektoren.

▼M1

5. Bestemmelserne i denne artikel anvendes ikke på:

- a) aktioner, der samfinansieres under denne komponent, hvis samlede omkostninger højst andrager 1 mio. EUR
- b) indtægter, der genereres i de samfinansierede investeringers økonomiske levetid, når der er tale om investeringer i virksomheder
- c) indtægter, der stammer fra finansieringsinstrumenter, der letter adgangen til revolverende finansiering gennem risikovillig kapital, lån og garantifonde.

▼B*Afdeling 2***Komponenten vedrørende udvikling af menneskelige ressourcer***Artikel 151***Bistandsområder og -former**

1. Komponentens vedrørende udvikling af menneskelige ressourcer skal medvirke til at styrke den økonomiske og sociale samhørighed og til prioriteterne for den europæiske beskæftigelsesstrategi inden for beskæftigelse, uddannelse og social inddragelse.

▼B

2. Anvendelsesområdet for denne komponent skal specielt omfatte bistand til personer og fokus på følgende prioriteter, hvis præcise sammensætning og koncentration afhænger af de særlige økonomiske og sociale forhold i hvert modtagerland:

- a) forbedring af arbejdstageres, virksomheders og iværksætteres tilpasningsevne med henblik på at forbedre foregribelse og positiv forvaltning af økonomiske forandringer, navnlig ved at fremme:
 - i) livslang læring og virksomheders og arbejdstageres øgede investeringer i menneskelige ressourcer
 - ii) udvikling og udbredelse af nyskabende og mere produktive former for arbejdstilrettelæggelse
- b) forbedring af adgangen til beskæftigelse og vedvarende integrering af arbejdssøgende og inaktive på arbejdsmarkedet, forebyggelse af arbejdsløshed, herunder navnlig langtidsarbejdsløshed og ungdomsarbejdsløshed, fremme af aktiv aldring og forlængelse af den erhvervsaktive periode og øget deltagelse på arbejdsmarkedet, navnlig ved at fremme:
 - i) oprettelse, modernisering og styrkelse af arbejdsmarkedsinstitutioner
 - ii) gennemførelse af aktive og forebyggende foranstaltninger, der kan sikre tidlig identifikation af behov
 - iii) forbedring af kvinders adgang til beskæftigelse og vedvarende forøgelse af deres erhvervsdeltagelse og advancementsmuligheder
 - iv) forøgelse af indvandreres erhvervsdeltagelse, således at deres sociale integration styrkes
 - v) lettelse af arbejdstagernes geografiske og faglige mobilitet og integration af grænseoverskridende arbejdsmarkeder
- c) styrkelse af dårligt stillede sociale inddragelse og integration med henblik på at få dem i varig beskæftigelse og bekæmpelse af alle former for forskelsbehandling på arbejdsmarkedet, navnlig ved at fremme:
 - i) måder, hvorpå dårligt stillede personer kan integreres og vende tilbage til arbejdsmarkedet
 - ii) accept af forskellighed på arbejdspladsen og ikke-forskelsbehandling
- d) fremme af partnerskaber, aftaler og initiativer gennem netværkssamarbejde mellem relevante interessenter, såsom arbejdsmarkedets parter og ngo'er, på nationalt, regionalt og lokalt niveau med henblik på at sætte alle kræfter ind på reformer inden for beskæftigelse og rummelighed på arbejdsmarkedet
- e) forøgelse og forbedring af investeringerne i menneskelige ressourcer, navnlig ved at fremme:
 - i) udarbejdelse, indførelse og gennemførelse af reformer i de almene og erhvervsfaglige uddannelsessystemer med henblik på at øge beskæftigelsesegnetheden og arbejdsmarkedsrelevansen
 - ii) øget deltagelse i almen og erhvervsfaglig uddannelse gennem hele livet

▼B

- iii) udvikling af de menneskelige ressourcer inden for forskning og innovation
 - iv) netværksaktiviteter mellem højere læreanstalter, forsknings- og teknologcentre og virksomheder
 - f) styrkelse af den institutionelle kapacitet, effektiviteten af den offentlige forvaltning og de offentlige tjenester på nationalt, regionalt og lokalt plan og, hvis det er relevant, arbejdsmarkedets parter og ngo'er med henblik på reformer og god forvaltningsskik på især det beskæftigelsesmæssige, uddannelsesmæssige og sociale område.
3. På modtagerlandets initiativ kan der under denne komponent ydes teknisk bistand for at støtte de forberedende aktiviteter og aktiviteterne vedrørende forvaltning, overvågning, administrativ støtte, information, evaluering og kontrol under programmet samt forberedende aktiviteter med henblik på den fremtidige forvaltning af de europæiske struktur-fonde.
4. Bistanden skal fokusere på de politikker og aktiviteter, der kan fungere som katalysatorer for ændringer i politikken, og som fremmer god forvaltningsskik og partnerskab.

*Artikel 152***Udgifters støtteberettigelse**

1. Følgende udgifter kan være støtteberettigede i forbindelse med aktioner, der falder ind under anvendelsesområdet for artikel 151:
- a) afskrivningsomkostninger, når alle de følgende betingelser er opfyldt:
 - i) der er ikke ydet nogen nationale tilskud eller fællesskabstilskud til køb af den tilhørende investering
 - ii) afskrivningsomkostningerne beregnes efter de relevante gældende nationale regnskabsregler
 - iii) omkostningerne vedrører udelukkende samfinansieringsperioden for den pågældende aktion
 - b) for så vidt angår tilskud, de indirekte omkostninger angivet efter standardsatser op til 20 % af en aktions direkte omkostninger, forudsat at de er afholdt i overensstemmelse med de nationale regler, herunder regnskabsregler
 - c) indkøb af inventar og udstyr og tilpasning og modernisering af eksisterende infrastrukturer, forudsat at:
 - i) det pågældende beløb for de tilhørende aktioner højst udgør 15 % af finansieringen under Ipa-forordningen for hvert af programmets eller programmernes prioriteringsområder under denne komponent
 - ii) investeringerne er nødvendige for en tilfredsstillende gennemførelse af programmet eller programmerne under denne komponent og er med til at øge bistandens virkning
 - iii) en vurdering, som er foretaget under den operationelle strukturs ansvar, har vist, at køb er at foretrække frem for andre løsninger med hensyn til omkostningseffektivitet.
2. Uanset artikel 34, stk. 3, kan følgende udgifter også være støtteberettigede:
- a) skatter og afgifter, herunder moms, hvis de ikke på nogen måde kan refunderes, og det fastslås, at de betales af slutmodtageren

▼B

- b) driftsomkostninger, herunder lejeomkostninger, der udelukkende vedrører samfinansieringsperioden for aktionen
- c) leje eller leasing, forudsat at den udelukkende vedrører samfinansieringsperioden for aktionen, og at den er at foretrække frem for andre løsninger med hensyn til omkostningseffektivitet

▼M1

- d) omkostninger i forbindelse med en bankgaranti eller lignende sikkerhed oprettet af modtageren af et tilskud.

▼B*Artikel 153***Støtteintensiteter og Fællesskabets bidragssats**

1. I forbindelse med denne komponent baseres de støtteberettigede udgifter, jf. artikel 38, stk. 1, enten på de offentlige udgifter eller på de samlede udgifter, idet valget gælder for hele det pågældende program.
2. Fællesskabets bidrag kan ikke overstige et loft på 85 % af de støtteberettigede udgifter for så vidt angår prioriteringsområdet.
3. Ingen aktioner kan nyde godt af en højere samfinansieringssats end den, der gælder for det pågældende prioriteringsområde.

*KAPITEL II****Programmering****Artikel 154***Ramme for strategisk sammenhæng**

1. Modtagerlandene opretter på grundlag af den flerårige vejledende plan en ramme for strategisk sammenhæng, der skal drøftes med Kommissionen. Rammen for strategisk sammenhæng udgør et referencedokument for programmeringen af komponenten vedrørende regionaludvikling og komponenten vedrørende udvikling af menneskelige ressourcer.
2. Rammen for strategisk sammenhæng skal omfatte:
 - a) en kort analyse, som fremhæver de stærke og svage sider, mulighederne og truslerne i de støtteberettigede sektorer og de tematiske prioriteter under komponenterne vedrørende regionaludvikling og udvikling af menneskelige ressourcer, hvor modtagerlandet har til hensigt at koncentrere sin bistand
 - b) en beskrivelse af de mål, som er fastlagt for komponenterne vedrørende regionaludvikling og udvikling af menneskelige ressourcer i overensstemmelse med de relevante nationale prioriteter og fællesskabsprioriteter, der er fastsat i den første flerårige vejledende plan
 - c) en liste over programmerne med en kort beskrivelse af de vigtigste prioriteringsområder under hvert program
 - d) en vejledende fordeling af de finansielle tildelinger på de underliggende programmer for en periode på tre år i overensstemmelse med det flerårige vejledende rammebeløb og den flerårige vejledende plan og den vejledende budgetbalance mellem de underliggende programmer for de følgende år inden for hver komponent.

▼B

3. Desuden skal rammen for strategisk sammenhæng i givet fald omfatte bestemmelser om:

- a) koordinering med andre nationale programmer, som støttes af internationale finansieringsinstitutioner, eller anden relevant ekstern bistand
- b) koordinering med andre Ipa-komponenter, specielt komponenten vedrørende udvikling af landdistrikter.

4. Rammen for strategisk sammenhæng er en forudsætning for, at programmerne under komponenterne vedrørende regionaludvikling og udvikling af menneskelige ressourcer kan godkendes. Den forelægges for Kommissionen inden eller senest samtidig med, at det første program under disse komponenter forelægges til godkendelse.

5. Rammen for strategisk sammenhæng udarbejdes af den strategiske koordinator under den nationale Ipa-koordinators overordnede ansvar.

*Artikel 155***Operationelle programmer**

1. Bistanden gennemføres via flerårige operationelle programmer. Disse operationelle programmer udarbejdes af de operationelle strukturer. De oprettes i tæt samråd med Kommissionen og de relevante interessenter og godkendes ved en kommissionsafgørelse i overensstemmelse med artikel 8, stk. 1.

2. De operationelle programmer skal indeholde:

- a) en vurdering af behovene og målene på mellemlang sigt, som fremhæver de stærke og svage sider, mulighederne og truslerne i de relevante sektorer, temaer og regioner
- b) en oversigt over høringen af de relevante samfundsøkonomiske parter og i givet fald repræsentanter for civilsamfundet
- c) en beskrivelse af de valgte strategiske prioriteter under hensyntagen til rammen for strategisk sammenhæng og de sektorbestemte, tematiske og/eller geografiske mekanismer for koncentration af bistanden og resultaterne af den forhåndsevaluering, der er omhandlet i artikel 57, stk. 4, og artikel 166
- d) oplysninger om prioriteringsområdet, de tilhørende foranstaltninger og deres specifikke mål. Disse mål skal i givet fald kvantificeres ved hjælp af et begrænset antal resultatindikatorer. Disse indikatorer skal gøre det muligt at vurdere, hvordan gennemførelsen af de udvalgte foranstaltninger skrider frem, herunder hvor effektive de mål, som er knyttet til prioriteringsområdet og foranstaltningerne, er
- e) når det er meningen, at nogle foranstaltninger skal gennemføres via støtteordninger for virksomheder, en beskrivelse af de nærmere bestemmelser herfor
- f) en beskrivelse af de aktioner vedrørende teknisk bistand, som skal gennemføres under et bestemt prioriteringsområde. Fællesskabets støtte til dette prioriteringsområde kan højst udgøre 6 % af det bidrag fra Fællesskabet, som er afsat til det operationelle program. I undtagelsestilfælde kan dette loft forhøjes til 10 %, når det er behørigt begrundet i forhold til programmets anvendelsesområde
- g) for hver foranstaltning angivelse af de slutmodtagere, som foranstaltningen er rettet mod, de forventede betingelser for udvælgelsen og eventuelle tilhørende specifikke udvælgelseskriterier

▼B

- h) en finansieringstabel, som for hvert år, der er omfattet af de pågældende flerårige vejledende finansielle rammer, for hvert prioriteringsområde og skønmæssigt for hver tilhørende foranstaltning angiver:
- i) det samlede bidrag fra Fællesskabet
 - ii) det nationale bidrag og i givet fald med angivelse af andre eksterne bidrag. Når Fællesskabets bidrag under komponenten vedrørende udvikling af menneskelige ressourcer beregnes ud fra de samlede udgifter, skal tabellen omfatte den vejledende fordeling af det nationale bidrag på dets offentlige og private bestanddele
 - iii) den resulterende sats for Fællesskabets bidrag
- i) de foreslåede indikatorer og vilkår for evaluering og overvågning, herunder vejledende oplysninger om evalueringsaktiviteterne og tidsplanen for evalueringen
- j) for komponenten vedrørende regionaludvikling, en vejledende liste over store projekter, ledsaget af deres tekniske og finansielle karakteristika, herunder de forventede finansieringskilder, samt vejledende tidsplaner for gennemførelsen
- k) en beskrivelse af de relevante strukturer og myndigheder, der har ansvaret for forvaltning og kontrol af det operationelle program, jf. artikel 21-26 og artikel 28, 29 og 31.

*Artikel 156***Revision af operationelle programmer**

1. På modtagerlandets eller Kommissionens initiativ kan de operationelle programmer underkastes en fornyet gennemgang, og om nødvendigt kan resten af programmet revideres. Denne revision kan specielt finde sted i følgende tilfælde:

- a) efter betydelige socioøkonomiske forandringer
- b) for at tage større hensyn til væsentlige ændringer i Fællesskabets prioriteter eller nationale prioriteter eller for at tage hensyn til dem på anden måde

▼M1

- c) efter revisionen af den flerårige vejledende plan

▼B

- d) på baggrund af de evalueringer, der er omhandlet i artikel 166, stk. 2
- e) på baggrund af gennemførelsesvanskeligheder.

2. Kommissionen træffer beslutning om en anmodning om revision af et operationelt program så hurtigt som muligt, efter at den strategiske koordinator formelt har indgivet den i samarbejde med den nationale Ipa-koordinator.

3. Når revisionen af et operationelt program, jf. stk. 1, udvider anvendelsesområdet for dette program, er alle yderligere udgifter i forbindelse hermed støtteberettigede fra datoen for vedtagelsen af Kommissionens beslutning.

▼B*Artikel 157***Store projekter under komponenten vedrørende regionaludvikling**

1. Som led i et operationelt program kan bistand under komponenten vedrørende regionaludvikling finansiere store projekter.
2. Et stort projekt omfatter en række arbejder, aktiviteter eller tjenesteydelser og tager i sig selv sigte på udførelse af en bestemt udelelig opgave af en præcis økonomisk eller teknisk egenart, som har tydeligt fastlagte mål, og i forbindelse med hvilken de samlede udgifter overstiger 10 mio. EUR.
3. Store projekter forelægges for Kommissionen til godkendelse af den relevante operationelle struktur. I beslutningen om godkendelse af projektet fastlægges den fysiske genstand og de støtteberettigede udgifter, som samfinansieringssatsen for prioriteringsområdet finder anvendelse på. Den efterfølges af en bilateral aftale med modtagerlandet, hvori de pågældende elementer fastlægges.
4. Når den operationelle struktur forelægger et stort projekt for Kommissionen, skal den fremlægge følgende oplysninger:
 - a) oplysninger om det organ, der skal have ansvaret for gennemførelsen
 - b) oplysninger om investeringens art og en beskrivelse af dens finansielle omfang og dens lokalisering
 - c) resultaterne af feasibility-undersøgelserne
 - d) en tidsplan for gennemførelsen af projektet inden afslutningen af det pågældende operationelle program
 - e) en vurdering af aktionens overordnede socioøkonomiske balance på grundlag af en cost-benefit-analyse, herunder en risikovurdering, og en vurdering af den forventede virkning for den pågældende sektor og for den socioøkonomiske situation i modtagerlandet og, når aktionen omfatter overførsel af aktiviteter fra en region i en medlemsstat, den socioøkonomiske virkning for den pågældende region
 - f) en analyse af miljøvirkningerne
 - g) finansieringsplanen, som viser de samlede forventede finansielle bidrag og det planlagte bidrag under Ipa-forordningen samt andre midler fra Fællesskabet og andre eksterne kilder. Finansieringsplanerne skal kunne begrunde det ønskede Ipa-tilskud ved hjælp af en finansiel levedygtighedsplan.

*KAPITEL III***Gennemførelse**

Afdeling 1

Generelle bestemmelser*Artikel 158***Udvælgelse af aktioner**

1. Alle aktioner, som ikke er store projekter, og som gennemføres af slutmodtagere, der ikke er nationale offentlige organer, udvælges gennem indkaldelser af forslag. Udvælgelseskriterierne udarbejdes af den operationelle struktur og offentliggøres sammen med indkaldelsen af forslag.

▼B

2. Den operationelle struktur opretter for hver indkaldelse af forslag et udvælgelsesudvalg, som analyserer og udvælger forslagene og fremsætter henstillinger om resultaterne til den operationelle struktur.

Den operationelle struktur beslutter, om resultaterne af udvælgelsesproceduren skal godkendes, og anfører grundene til sin beslutning.

Udvælgelsesudvalgets sammensætning og arbejdsmetoder fastlægges i den relevante finansieringsaftale.

*Artikel 159***Finansieringstekniske instrumenter**

1. Som led i et operationelt program kan Fællesskabets bidrag finansiere udgifter i forbindelse med en aktion, som omfatter bidrag til støtte til finansieringstekniske instrumenter for virksomheder, såsom venturefonde, garantifonde og lånefonde. Der gives præference til små og mellemstore virksomheder.

2. Gennemførelsesbestemmelserne fastsættes i finansieringsaftalen, efter at der er vedtaget et operationelt program, hvori det fastsættes, at der kan ydes bidrag fra Fællesskabet til finansieringstekniske instrumenter.

*Afdeling 2***Økonomisk forvaltning***Artikel 160***Betalinger**

1. Uanset artikel 40, stk. 5, må forfinansieringen og de mellemiggende betalinger tilsammen ikke overstige 90 % af Fællesskabets bidrag som angivet i de operationelle programmets finansieringstabel.

2. Al korrespondance om finansielle transaktioner mellem Kommissionen og de myndigheder og organer, der er omhandlet i artikel 21, foregår elektronisk i overensstemmelse med finansieringsaftalen.

▼M3

3. Udover bestemmelserne i artikel 42 gælder det, at forfinansieringen kan udgøre 30 % af Den Europæiske Unions bidrag i det pågældende programs første tre år. Om nødvendigt kan forfinansieringen under hensyntagen til de disponible budgetbevillinger udbetales i to trancher.

▼M2

▼B*Artikel 161***Godtagelse af betalingsanmodninger**

1. I forbindelse med en betalingsanmodning vedrørende en mellemiggende betaling finder bestemmelserne i dette stykke anvendelse med hensyn til komponenterne vedrørende regionaludvikling og udvikling af menneskelige ressourcer ud over bestemmelserne i artikel 43, stk. 1.

▼B

En betalingsanmodning kan ikke godtages, hvis betalingerne er suspenderet i overensstemmelse med artikel 163. Betalingsanmodningen skal attestere, at alle kravene i artikel 43, stk. 1, og i dette stykke er opfyldt.

Den attesterede udgiftsoversigt, der er omhandlet i artikel 43, stk. 1, opdeles i prioriteringsområder og foranstaltninger. Den nationale anvisningsberettigede attesterer, at udgiftsoversigten er nøjagtig, følger af pålidelige regnskabssystemer og er baseret på kontrollerbare dokumenter. Den nationale anvisningsberettigede sender dette dokument til Kommissionen sammen med:

- a) en udgiftserklæring, som attesterer, at de anmeldte udgifter er i overensstemmelse med de relevante fællesskabsregler og nationale regler og er afholdt i forbindelse med aktioner, som er udvalgt til finansiering i overensstemmelse med de kriterier, der gælder for programmet, og overholder de relevante fællesskabsregler og nationale regler
- b) edb-registret over aktionerne fordelt på de enkelte foranstaltninger og de tilsvarende udgifter, herunder bidrag under Ipa-forordningen og nationale offentlige og i givet fald private bidrag
- c) oplysninger om de beløb, som kan inddrives, efter at hele eller en del af Fællesskabets bidrag til en aktion er blevet annulleret
- d) størrelsen af fællesskabsmidlerne på den komponentspecifikke eurokonto på datoen for den sidste debitering, som denne oversigt henviser til, og de påløbne renter.

2. I forbindelse med en betalingsanmodning vedrørende saldoen finder bestemmelserne i dette stykke anvendelse med hensyn til komponenterne vedrørende regionaludvikling og udvikling af menneskelige ressourcer ud over bestemmelserne i artikel 45, stk. 1.

For at en betalingsanmodning kan godtages, skal Fællesskabets bidrag til de enkelte prioriteringsområder stemme overens med finanseringstabellen i det operationelle program.

Den attesterede udgiftsoversigt, der er omhandlet i artikel 45, stk. 1, udarbejdes af den nationale anvisningsberettigede og sendes til Kommissionen i overensstemmelse med kravene i stk. 1 i denne artikel.

Kommissionen underretter modtagerlandet om sine konklusioner om indholdet af den udtalelse fra revisionsmyndigheden, der er omhandlet i artikel 45, stk. 1, litra c). Denne udtalelse anses for godtaget, hvis Kommissionen ikke fremsætter bemærkninger inden for fem måneder efter modtagelsen heraf.

Artikel 162

Betalingsfrister

1. Den nationale fond skal sikre, at anmodningerne om mellemliggende betalinger i forbindelse med hvert operationelt program sendes til Kommissionen tre gange om året. For at Kommissionen skal kunne foretage en betaling i et givet år, skal betalingsanmodningen indsendes senest den 31. oktober det pågældende år.

2. Hvis der er disponible midler til rådighed, foretager Kommissionen den mellemliggende betaling senest to måneder efter datoen for registreringen i Kommissionen af en betalingsanmodning, der opfylder betingelserne i artikel 43, stk. 1, og artikel 161, stk. 1.

▼B

3. Hvis der er disponible midler til rådighed, udbetaler Kommissionen saldoen, når følgende betingelser er opfyldt:

- a) Kommissionen har godkendt den endelige sektorrapport om gennemførelsen, jf. artikel 169, stk. 4 og 5
- b) Kommissionen har godkendt revisionsmyndighedens udtalelse, jf. artikel 45, stk. 1, litra c), og den tilhørende aktivitetsrapport, jf. artikel 29, stk. 2, litra b), første led.

4. Betalingsfristen kan afbrydes af den ved delegation bemyndigede anvisningsberettigede i Kommissionen som omhandlet i forordning (EF, Euratom) nr. 1605/2002 i højst seks måneder, hvis:

- a) der i en rapport fra et nationalt revisionsorgan eller fællesskabsrevisionsorgan er begrundet mistanke om, at der er alvorlige mangler i forvaltnings- og kontrolsystemerne, eller
- b) den ved delegation bemyndigede anvisningsberettigede i Kommissionen skal foretage supplerende kontrol som følge af oplysninger, han modtager, og hvorved han bliver opmærksom på, at der til udgifterne i en attesteret udgiftsoversigt knytter sig en alvorlig uregelmæssighed, som ikke er korrigeret, eller
- c) der er behov for præciseringer vedrørende oplysningerne i udgiftsoversigten.

Den nationale Ipa-koordinator og den nationale anvisningsberettigede skal straks underrettes om grunden til afbrydelsen. Afbrydelsen bringes til ophør, så snart modtagerlandet har truffet de fornødne foranstaltninger.

*Artikel 163***Suspension af betalinger**

Bestemmelserne i artikel 46 finder anvendelse på alle eller en del af de mellemliggende betalinger for så vidt angår prioriteringsområderne eller programmerne.

*Artikel 164***Afslutning af et program**

1. Det operationelle program afsluttes i overensstemmelse med bestemmelserne i artikel 47, stk. 1, og Kommissionen træffer beslutning om udbetaling af saldoen på grundlag af de dokumenter, der er omhandlet i artikel 45, stk. 1, og artikel 161, stk. 2.

Kommissionen underretter modtagerlandet om datoen for afslutningen af det operationelle program.

2. Uanset resultaterne af revisioner foretaget af Kommissionen eller Den Europæiske Revisionsret kan den saldo, som Kommissionen har betalt i forbindelse med det operationelle program, ændres inden ni måneder efter datoen for dens betaling eller, hvis der er tale om et negativt restbeløb, som skal refunderes af modtagerlandet, inden ni måneder efter datoen for udstedelsen af indtægtsordren. En sådan ændring af saldoen påvirker ikke datoen for afslutningen af det operationelle program, jf. stk. 1.

*Artikel 165***Genanvendelse af Fællesskabets bidrag**

Modtagerlandet underretter Kommissionen om, hvordan det har til hensigt at genanvende de midler, som er annulleret, jf. artikel 54, og i givet fald ændre finansieringsplanen for bistanden i overensstemmelse med bestemmelserne i artikel 156.

▼B

Afdeling 3

Overvågning og evaluering*Artikel 166***Evaluering**

1. Modtagerlandene foretager en særskilt forhåndsevaluering af hvert operationelt program. I behørigt begrundede tilfælde kan modtagerlandene dog efter aftale med Kommissionen foretage en enkelt forhåndsevaluering, der omfatter mere end et operationelt program.

Forhåndsevalueringerne finder sted under den operationelle strukturs ansvar.

Formålet med forhåndsevalueringerne er at optimere tildelingen af budgetmidler under de operationelle programmer og forbedre programmeringens kvalitet. De skal identificere og bedømme skævheder, uligheder og udviklingsmuligheder, de mål, der skal nås, de forventede resultater, de kvantitative mål, om nødvendigt sammenhængen i den strategi, der foreslås, og kvaliteten af procedurerne for gennemførelse, overvågning, evaluering og økonomisk forvaltning.

Forhåndsevalueringen vedlægges det eller de operationelle programmer, det vedrører.

2. I programmeringsperioden foretager modtagerlandene evalueringer i tilknytning til overvågningen af de operationelle programmer, navnlig hvis overvågningen af programmerne viser, at der forekommer en betydelig afvigelse fra de oprindeligt fastsatte mål, eller hvis der fremsættes forslag om revision af operationelle programmer, jf. artikel 156. Resultaterne sendes til sektorovervågningsudvalget for det operationelle program og til Kommissionen.

3. Evalueringerne foretages af interne eller eksterne eksperter eller organer, som er funktionelt uafhængige af de myndigheder, der er omhandlet i artikel 21. Resultaterne offentliggøres i henhold til gældende regler om aktindsigt.

*Artikel 167***Sektorovervågningsudvalg**

1. I overensstemmelse med artikel 59 opretter den operationelle struktur et sektorovervågningsudvalg for hvert program. Der kan oprettes et enkelt sektorovervågningsudvalg for flere programmer inden for den samme komponent. Dette udvalg mødes mindst to gange om året på modtagerlandets eller Kommissionens initiativ.

2. Hvert sektorovervågningsudvalg udarbejder selv sin forretningsorden i overensstemmelse med det mandat for sektorovervågningsudvalget, som Kommissionen har fastlagt, og inden for det pågældende modtagerlands institutionelle, retlige og finansielle rammer. Det vedtager denne forretningsorden efter aftale med den operationelle struktur og Ipa-overvågningsudvalget, således at det kan udføre sine opgaver i overensstemmelse med denne forordning.

3. Formandskabet for sektorovervågningsudvalget varetages af lederen for den operationelle struktur og Kommissionen i fællesskab. Dets sammensætning fastlægges af den operationelle struktur efter aftale med Kommissionen.

▼ B

Sektorovervågningsudvalget skal omfatte Kommissionen, den nationale Ipa-koordinator, den strategiske koordinator for komponenterne vedrørende regionaludvikling og udvikling af menneskelige ressourcer og den operationelle struktur for programmet. I givet fald skal det også omfatte repræsentanter for civilsamfundet og de socioøkonomiske partnere. En repræsentant for Den Europæiske Investeringsbank kan deltage med rådgivende funktion, når der er tale om operationelle programmer, som Den Europæiske Investeringsbank bidrager til.

4. Sektorovervågningsudvalget skal:

- a) gennemgå og godkende de generelle kriterier for udvælgelse af aktioner, i givet fald i overensstemmelse med artikel 155, stk. 2, litra g), senest seks måneder efter, at finansieringsaftalen for programmet er trådt i kraft, og godkende alle revisioner af disse kriterier i overensstemmelse med programmeringsbehovene
- b) på hvert møde undersøge, hvilke fremskridt der er gjort med hensyn til at nå det operationelle programs specifikke mål på grundlag af dokumenter fra den operationelle struktur

▼ M1

- c) på hvert møde gennemgå resultaterne af gennemførelsen, navnlig virkeliggørelsen af de mål, der er fastsat for hvert prioriteringsområde og hver foranstaltning, og de midtvejsevalueringer, der er omhandlet i artikel 57; den foretager denne overvågning ved hjælp af de indikatorer, der er omhandlet i artikel 155, stk. 2, litra d)

▼ B

- d) gennemgå de årlige sektorrapporter og de endelige rapporter om gennemførelsen, der er omhandlet i artikel 169
- e) informeres om den årlige aktivitetsrapport, der er omhandlet i artikel 29, stk. 2, litra b), første led, eller om den del af rapporten, der henviser til det pågældende operationelle program, og eventuelle relevante bemærkninger, som Kommissionen måtte fremsætte efter at have gennemgået denne rapport eller vedrørende den pågældende del af rapporten
- f) gennemgå alle forslag om ændring af finansieringsaftalen for programmet.

5. Sektorovervågningsudvalget kan også foreslå den operationelle struktur enhver revision eller gennemgang af programmet, som vil kunne gøre det muligt at nå programmets mål, jf. artikel 155, stk. 2, litra a), eller forbedre programmets forvaltning, herunder dets økonomiske forvaltning.

*Artikel 168***Overvågningsordninger**

Med henblik på overvågning udveksler Kommissionen og modtagerlandene data ad elektronisk vej i henhold til finansieringsaftalerne.

*Artikel 169***Årlige sektorrapporter og endelige sektorrapporter om gennemførelsen**

1. Senest den 30. juni hvert år og første gang senest den 30. juni 2008 forelægger den operationelle struktur en årlig sektorrapport for Kommissionen og den nationale Ipa-koordinator.

▼B

En endelig sektorrappport forelægges for Kommissionen og den nationale Ipa-koordinator senest seks måneder efter slutdatoen for udgifternes støtteberettigelse. Den endelige sektorrappport skal henvise til hele gennemførelsesperioden og omfatte den sidste årlige sektorrappport.

Sektorrappporterne udarbejdes i relation til de pågældende programmer.

2. Sektorrappporterne gennemgås af sektorovervågningsudvalget, inden de forelægges for Kommissionen og den nationale Ipa-koordinator.

3. Sektorrappporterne skal omfatte følgende:

a) de kvantitative og kvalitative fremskridt med gennemførelsen af det operationelle program, prioriteringsområderne, foranstaltningerne og i givet fald aktioner eller grupper af aktioner i relation til deres specifikke kontrollerbare mål, om muligt med en kvantificering ved hjælp af de indikatorer, der er omhandlet i artikel 155, stk. 2, litra d), på det relevante niveau. Når det er relevant under komponenten vedrørende udvikling af menneskelige ressourcer, opdeles statistikkerne efter køn

b) den finansielle gennemførelse af det operationelle program, for hvert prioriteringsområde og hver foranstaltning med angivelse af:

i) de samlede udgifter, som er betalt af slutmodtagerne, og som er inkluderet i de betalingsanmodninger, som den nationale fond har sendt til Kommissionen

ii) de samlede udgifter, som den nationale fond rent faktisk har afholdt og betalt med det tilsvarende offentlige eller offentlige og private bidrag; dette skal ledsages af edb-skemaer, hvori aktionerne er anført, så det er muligt at følge dem, fra modtagerlandet indgår en budgetforpligtelse, til de endelige udbetalinger foretages

iii) de samlede betalinger fra Kommissionen.

I givet fald kan oplysningerne om den finansielle gennemførelse opdeles på de hovedinterventionsområder, der er omhandlet i artikel 5, stk. 3, litra f), og de regioner, hvor bistanden er koncentreret

c) til orientering, den vejledende fordeling af bevillingen under Ipa-forordningen, for komponenten vedrørende regionaludvikling fordelt på kategorier, i overensstemmelse med den detaljerede liste, som indgår i finansieringsaftalen

d) de forholdsregler, som den operationelle struktur eller sektorovervågningsudvalget har truffet for at sikre en korrekt og effektiv gennemførelse, navnlig:

i) overvågnings- og evalueringsforanstaltninger, herunder ordninger for dataindsamling

ii) en oversigt over alle større problemer i forbindelse med gennemførelsen af det operationelle program og de foranstaltninger, som efterfølgende er truffet

iii) anvendelsen af teknisk bistand

▼B

- e) aktiviteter med henblik på at give oplysninger om programmet og gøre det kendt i offentligheden i overensstemmelse med artikel 62
- f) når det er relevant under komponenten vedrørende regionaludvikling, fremskridt med og finansiering af store projekter
- g) når det er relevant under komponenten vedrørende udvikling af menneskelige ressourcer, en sammenfatning af gennemførelsen af:
 - i) integrering af kønsaspektet og eventuelle kønsspecifikke foranstaltninger
 - ii) foranstaltninger, der kan øge indvandreres deltagelse på arbejdsmarkedet og derved styrke deres sociale integration
 - iii) foranstaltninger, der kan styrke minoriteters integration på arbejdsmarkedet og derved forbedre deres sociale inddragelse
 - iv) foranstaltninger, der kan styrke andre dårligt stillede grupper, herunder handicappedes, integration på arbejdsmarkedet og deres sociale inddragelse.

De oplysninger, der er omhandlet i litra d) og g), medtages ikke, hvis der ikke er nogen væsentlig ændring i forhold til den foregående rapport.

4. Sektorrapporterne betragtes som tilfredsstillende, hvis de indeholder alle de relevante oplysninger, som er anført i stk. 3. Kommissionen underretter senest ti arbejdsdage efter, at den har modtaget den årlige sektorrapport, den nationale Ipa-koordinator og den operationelle struktur om, hvorvidt rapporten er tilfredsstillende.

5. Kommissionen underretter også senest to måneder efter modtagelsen af en tilfredsstillende årlig sektorrapport den nationale Ipa-koordinator og den operationelle struktur om sin holdning til rapportens indhold. I forbindelse med den endelige sektorrapport om et operationelt program skal disse oplysninger fremsendes senest fem måneder efter modtagelsen af den tilfredsstillende rapport.

AFSNIT IV

KOMPONENTEN VEDRØRENDE UDVIKLING AF LANDDISTRIKTER*KAPITEL 1****Formålet med bistanden og støtteberettigelse***

Afdeling 1

Formålet med bistanden*Artikel 170***Yderligere definitioner for komponenten vedrørende udvikling af landdistrikter**

I dette afsnit gælder følgende definitioner ud over definitionerne i artikel 2:

- 1) »fællesskabsstandarder«: de standarder, som Fællesskabet har fastlagt inden for miljøbeskyttelse, folkesundhed, dyre- og plantesundhed, dyrevelfærd og arbejdssikkerhed

▼B

- 2) »bjergområder«: de områder, der er omhandlet i artikel 50, stk. 2, første afsnit, i Rådets forordning (EF) nr. 1698/2005 ⁽¹⁾
- 3) »ung landbruger«: en landbruger, som er under 40 år på det tidspunkt, hvor beslutningen om at yde støtte træffes, og som har tilstrækkelige faglige kvalifikationer.

*Artikel 171***Bistandsområder og -former**

1. Bistand under denne komponent skal bidrage til virkeliggørelsen af følgende mål:

- a) forbedring af markedseffektiviteten og gennemførelse af fællesskabsstandarder
- b) forberedende foranstaltninger med henblik på gennemførelse af miljøforanstaltninger i landbruget og lokale strategier for udvikling af landdistrikter
- c) udvikling af landdistrikternes økonomi.

2. Bistand vedrørende det mål, der er fastsat i stk. 1, litra a), i det følgende benævnt »prioriteringsområde 1«, ydes gennem følgende foranstaltninger:

- a) investeringer i landbrugsbedrifter med henblik på at omstrukturere dem og bringe dem på niveau med fællesskabsstandarderne
- b) støtte til oprettelse af producentsammenslutninger
- c) investering i forarbejdning og markedsføring af landbrugs- og fiskeriprodukter med henblik på at omstrukturere disse aktiviteter og bringe dem på niveau med fællesskabsstandarderne.

3. Bistand vedrørende det mål, der er fastsat i stk. 1, litra b), i det følgende benævnt »prioriteringsområde 2«, ydes gennem følgende foranstaltninger:

- a) tiltag til forbedring af miljøet og landskabet
- b) udarbejdelse og gennemførelse af lokale strategier for udvikling af landdistrikter.

4. Bistand vedrørende det mål, der er fastsat i stk. 1, litra c), i det følgende benævnt »prioriteringsområde 3«, ydes gennem følgende foranstaltninger:

- a) forbedring og udvikling af landdistrikternes infrastruktur
- b) diversificering og udvikling af økonomisk virksomhed i landdistrikterne
- c) forbedring af uddannelserne.

*Afdeling 2***Generelle krav vedrørende støtteberettigelse og støtteintensiteter***Artikel 172***Udgifters støtteberettigelse**

1. Ud over de omkostninger, der er omhandlet i artikel 34, stk. 2, betragtes de omkostninger, der er omhandlet i stk. 3, litra c), som støtteberettigede under denne komponent.

⁽¹⁾ EFT L 277 af 21.10.2005, s. 1.

▼B

De foranstaltninger vedrørende teknisk bistand, som er støtteberettigede i henhold til artikel 34, stk. 2, er dem, der er omhandlet i artikel 182.

2. Ud over bestemmelserne i artikel 34, stk. 3, er følgende udgifter ikke støtteberettigede under denne komponent:

- a) køb af rettigheder til landbrugsproduktion, dyr, etårige planter og udplantning heraf
- b) vedligeholdelses-, afskrivnings- og lejeomkostninger
- c) omkostninger afholdt af en offentlig myndighed i forbindelse med forvaltningen og gennemførelsen af bistanden.

3. Uanset bestemmelserne i artikel 34, stk. 3, gælder følgende i forbindelse med investeringer:

- a) de støtteberettigede udgifter er begrænset til opførelse eller forbedring af fast ejendom
- b) køb eller leje med købsoption af nye maskiner og nyt udstyr, herunder edb-programmel, op til aktivets markedsværdi betragtes som støtteberettiget; andre omkostninger i forbindelse med lejekontrakten, såsom udlejerens fortjeneste, renter, refinansieringsomkostninger, indirekte omkostninger og forsikringspræmier, er ikke støtteberettigede
- c) generelle omkostninger i forbindelse med de udgifter, der er omhandlet i litra a) og b), såsom honorarer til arkitekter, ingeniører og andre konsulenter, feasibility-undersøgelser og erhvervelse af patentrettigheder og licenser, er støtteberettigede op til et loft på 12 % af de omkostninger, der er omhandlet i litra a) og b).

Gennemførelsesbestemmelserne til dette stykke fastsættes i sektoraftalerne, jf. artikel 7, eller finansieringsaftalerne, jf. artikel 8.

4. Investeringsprojekter forbliver berettiget til fællesskabsfinansiering, forudsat at de ikke ændres væsentligt inden for fem år fra den operationelle strukturs sidste udbetaling.

*Artikel 173***Støtteintensiteter og Fællesskabets bidragssatser**

1. I forbindelse med denne komponent beregnes de støtteberettigede omkostninger, jf. artikel 38, stk. 1, på grundlag af de offentlige udgifter som omhandlet i artikel 2.

2. De offentlige udgifter må i princippet ikke overstige et loft på 50 % af de samlede støtteberettigede omkostninger til investeringen. Dette loft forhøjes dog til:

- a) 55 % for investeringer i landbrugsbedrifter foretaget af unge landbrugere
- b) 60 % for investeringer i landbrugsbedrifter i bjergområder
- c) 65 % for investeringer i landbrugsbedrifter i bjergområder foretaget af unge landbrugere
- d) 75 % for de investeringer, der er omhandlet i stk. 4, litra d), og for investeringer i landbrugsbedrifter med henblik på gennemførelse af Rådets direktiv 91/676/EØF ⁽¹⁾, forudsat at der findes en national strategi for gennemførelsen
- e) 100 % for investeringer i infrastruktur, der ikke giver større nettoindtægter
- f) 100 % for de foranstaltninger, der er omhandlet i artikel 182.

⁽¹⁾ EFT L 375 af 31.12.1991, s. 1.

▼B

3. Ved fastlæggelsen af satsen for offentlige udgifter som omhandlet i stk. 2 tages der ikke hensyn til national støtte, der sigter mod at lette adgangen til lån, som er ydet uden noget bidrag fra Fællesskabet under Ipa-forordningen.

4. Fællesskabets bidrag må i princippet ikke overstige et loft på 75 % af de samlede støtteberettigede udgifter. Dette loft forhøjes dog til:

- a) 80 % for de foranstaltninger, som er omfattet af prioriteringsområde 2, jf. artikel 171, stk. 3
- b) 80 % i tilfælde af aktiviteter, som er omfattet af artikel 182, når disse aktiviteter ikke iværksættes på Kommissionens initiativ
- c) 100 % i tilfælde af aktiviteter, som er omfattet af artikel 182, når disse aktiviteter iværksættes på Kommissionens initiativ
- d) 85 % i tilfælde af investeringsprojekter, som gennemføres i regioner, hvor Kommissionen fastslår, at der er indtruffet exceptionelle naturkatastrofer.

Afdeling 3

Støtteberettigelse og særlige krav i forbindelse med bistand under prioriteringsområde 1

Artikel 174

Investeringer i landbrugsbedrifter

1. Den bistand, der er omhandlet i artikel 171, stk. 2, litra a), ydes til materielle eller immaterielle investeringer i landbrugsbedrifter med henblik på at bringe dem på niveau med fællesskabsstandarderne og forbedre deres samlede resultater.

2. Under denne foranstaltning kan der ydes bistand til landbrugsbedrifter:

- a) for hvilke det kan påvises, at der er udsigt til, at de vil være økonomisk levedygtige efter gennemførelsen af investeringerne
- b) som overholder de nationale minimumsstandarder vedrørende miljøbeskyttelse, folkesundhed, dyre- og plantesundhed, dyrevelfærd og arbejdssikkerhed på det tidspunkt, hvor beslutningen om at yde støtte træffes.

3. Uanset stk. 2, litra b), kan der, når der på det tidspunkt, hvor ansøgningen modtages, for nylig er blevet indført nationale minimumsstandarder på grundlag af fællesskabsstandarder, ydes bistand, selv om disse standarder ikke overholdes, forudsat at bedriften overholder de nye standarder efter gennemførelsen af investeringerne.

Desuden kan Kommissionen på grundlag af en behørigt begrundet anmodning fra modtagerlandet tillade, at stk. 2, litra b), fraviges med hensyn til manglende overholdelse af nationale minimumsstandarder baseret på fællesskabsstandarder, som er indført i den nationale lovgivning op til ét år forud for datoen for indsendelsen af anmodningen.

4. Bistanden ydes på betingelse af, at investeringerne overholder de relevante fællesskabsstandarder efter gennemførelsen.

▼B

5. Modtagerlandene fastlægger grænser for de samlede støtteberettigede investeringer. De fastsætter passende standarder for landbrugeres faglige kvalifikationer, som landbrugerne skal overholde for at være støtteberettigede.

*Artikel 175***Støtte til oprettelse af producentsammenslutninger**

1. Den bistand, der er omhandlet i artikel 171, stk. 2, litra b), kan ydes for at gøre det lettere at oprette og administrere producentsammenslutninger, hvis formål er:

- a) at tilpasse producentsammenslutningernes medlemmers produktion til markedskravene
- b) i fællesskab at markedsføre varer, herunder forberedelse til salg, centralisering af salg og levering til grossister
- c) at fastsætte fælles regler for produktionsinformation, især med hensyn til høst og disponibilitet.

2. Under denne foranstaltning ydes der ikke bistand til producentsammenslutninger, som den relevante nationale myndighed i modtagerlandet officielt har godkendt inden den 1. januar 2007 og/eller inden godkendelsen af det program, der er omhandlet i artikel 184.

Erhvervs- og/eller brancheorganisationer, der repræsenterer en eller flere sektorer, betragtes ikke som producentsammenslutninger.

3. Bistanden ydes i form af et fast beløb, som udbetales i årlige rater de første fem år efter datoen for producentsammenslutningens godkendelse. Den fastsættes på grundlag af producentsammenslutningens årlige, afsatte produktion og skal opfylde følgende krav:

- a) den skal i første, andet, tredje, fjerde og femte år udgøre henholdsvis 5 %, 5 %, 4 %, 3 % og 2 % af værdien af den afsatte produktion indtil 1 mio. EUR
- b) den skal i første, andet, tredje, fjerde og femte år udgøre henholdsvis 2,5 %, 2,5 %, 2,0 %, 1,5 % og 1,5 % af den værdi af den afsatte produktion, der overstiger 1 mio. EUR
- c) den skal for hver producentsammenslutning være underlagt et loft på:
 - 100 000 EUR for det første år
 - 100 000 EUR for det andet år
 - 80 000 EUR for det tredje år
 - 60 000 EUR for det fjerde år
 - 50 000 EUR for det femte år.

*Artikel 176***Investeringer i forarbejdning og afsætning af landbrugsprodukter og fiskerivarer**

1. Den bistand, der er omhandlet i artikel 171, stk. 2, litra c), ydes til materielle og immaterielle investeringer i forarbejdning og afsætning af landbrugsprodukter og fiskerivarer, som er omfattet af bilag I til traktaten. Denne bistand skal sigte mod at hjælpe virksomhederne med at nå op på niveau med fællesskabsstandarderne og forbedre deres samlede resultater. Investeringerne skal medvirke til at forbedre forholdene i de pågældende råvaresektorer.

▼B

Der ydes ikke støtte til investeringer i detailledet.

2. Under denne foranstaltning kan der ydes bistand til investeringer i virksomheder:

a) for hvilke det kan påvises, at der er udsigt til, at de vil være økonomisk levedygtige efter gennemførelsen af investeringerne, og

b) som overholder de nationale minimumsstandarder vedrørende miljøbeskyttelse, folkesundhed, dyre- og plantesundhed, dyrevelfærd og arbejdssikkerhed på det tidspunkt, hvor beslutningen om at yde støtte træffes.

3. Uanset stk. 2, litra b), kan der, når der på det tidspunkt, hvor ansøgningen modtages, for nylig er blevet indført nationale minimumsstandarder på grundlag af fællesskabsstandarder, ydes bistand, selv om disse standarder ikke overholdes, forudsat at virksomheden overholder de nye standarder efter gennemførelsen af investeringerne.

Desuden kan Kommissionen på grundlag af en behørigt begrundet anmodning fra modtagerlandet tillade, at stk. 2, litra b), fraviges med hensyn til manglende overholdelse af nationale minimumsstandarder baseret på fællesskabsstandarder, som er indført i den nationale lovgivning op til ét år forud for datoen for indsendelsen af anmodningen.

4. Der kan ydes bistand til investeringer i foretagender, som er en del af virksomheder:

a) der beskæftiger under 250 personer, og som har en årlig omsætning på ikke over 50 mio. EUR og/eller en samlet årligt balance på ikke over 43 mio. EUR, idet der gives prioritet til investeringer, der sigter mod at bringe foretagendet på niveau med alle de relevante fællesskabsstandarder, eller

b) der beskæftiger under 750 personer eller har en årlig omsætning på ikke over 200 mio. EUR, når formålet med investeringerne er at tilpasse foretagendet til de relevante fællesskabsstandarder.

5. Kommissionen kan på grundlag af en behørigt begrundet anmodning fra modtagerlandet beslutte, at der også kan ydes bistand til virksomheder, som ikke er omfattet af stk. 4, i forbindelse med investeringer, der er nødvendige for overholdelsen af specifikke fællesskabsstandarder, som medfører særligt dyre investeringer. En sådan støtte kan kun ydes til virksomheder, der er nævnt i den nationale plan for tilpasning til fællesskabsstandarderne, specielt med henblik på at bringe hele foretagendet i overensstemmelse med de relevante fællesskabsstandarder. I sådanne tilfælde ydes bistanden med halvdelen af den støttesats, som gælder for de virksomheder, der er omfattet af stk. 4.

6. Modtagerlandene fastsætter grænser for de samlede investeringer, der er berettigede til støtte under denne foranstaltning.

7. Bistanden til investeringer i de virksomheder, der er omhandlet i stk. 4, litra a), ydes på betingelse af, at disse investeringer overholder de relevante fællesskabsstandarder efter gennemførelsen af investeringerne.

▼B

Afdeling 4

Støtteberettigelse og særlige krav i forbindelse med prioriteringsområde 2*Artikel 177***Forberedelse på gennemførelsen af foranstaltninger vedrørende miljøet og landskabet**

1. For at forberede modtagerlandene på gennemførelsen af de foranstaltninger, der er omhandlet i akse 2 i forordning (EF) nr. 1698/2005, ydes den bistand, der er omhandlet i artikel 171, stk. 3, litra a), til pilotprojekter, der er omfattet af artikel 39 og 40 i forordning (EF) nr. 1698/2005.

2. Disse foranstaltninger skal sigte mod at opbygge praktisk erfaring med gennemførelsen af foranstaltninger til forbedring af miljøet og landskabet, både på administrativt niveau og på bedriftsniveau.

*Artikel 178***Udarbejdelse og gennemførelse af lokale strategier for udvikling af landdistrikter**

1. Den bistand, der er omhandlet i artikel 171, stk. 3, litra b), ydes i overensstemmelse med artikel 61 i forordning (EF) nr. 1698/2005.

2. Der ydes bistand til:

a) gennemførelsen af samarbejdsprojekter som omhandlet i artikel 65 i forordning (EF) nr. 1698/2005 i overensstemmelse med de prioriteter, der er omhandlet i artikel 171, stk. 1

b) drift af de lokale partnerskaber mellem den offentlige og den private sektor, også kaldet »lokale aktionsgrupper«, erhvervelse af kvalifikationer, oplysningsaktiviteter og PR-arrangementer med henblik på at nå de mål, der er omhandlet i artikel 171, stk. 1.

3. Gennemførelsesbestemmelserne for denne foranstaltning aftales med modtagerlandet. De skal stemme overens med de relevante regler, der finder anvendelse på Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne i henhold til forordning (EF) nr. 1698/2005.

Afdeling 5

Støtteberettigelse og særlige krav i forbindelse med prioriteringsområde 3*Artikel 179***Forbedring og udvikling af landdistrikternes infrastruktur**

1. Den bistand, der er omhandlet i artikel 171, stk. 4, litra a), kan ydes til investeringer, der sigter mod at forbedre og udvikle landdistrikternes infrastruktur ved at:

a) rette op på regionale skævheder og gøre landdistrikterne mere attraktive for private og virksomheder

b) tilvejebringe betingelserne for udvikling af økonomien i landdistrikterne.

2. Der gives prioritet til investeringer i vand- og energiforsyning, affaldshåndtering, lokal adgang til informations- og kommunikationsteknologier, lokal adgang til veje, som har særlig stor betydning for den lokale økonomiske udvikling, og brandbeskyttelsesinfrastrukturer, når der er risiko for skovbrande.

▼B

3. Når der er udarbejdet lokale strategier for udvikling af landdistrikter, jf. artikel 171, stk. 3, litra b), skal de investeringer, der støttes under denne artikel, stemme overens med disse strategier.

*Artikel 180***Diversificering og udvikling af økonomisk virksomhed i landdistrikterne**

1. Den bistand, der er omhandlet i artikel 171, stk. 4, litra b), kan ydes til investeringer, der sigter mod at diversificere og udvikle landdistrikternes økonomiske aktiviteter ved at:

- a) øge den økonomiske aktivitet
- b) skabe beskæftigelsesmuligheder
- c) diversificere til ikke-landbrugsaktiviteter.

2. Der gives prioritet til investeringer, som sigter mod at oprette og udvikle mikrovirksomheder og små virksomheder, håndværk og turisme i landdistrikterne med henblik på at fremme iværksætteri og udvikle den økonomiske struktur.

3. Når der er udarbejdet lokale strategier for udvikling af landdistrikter, jf. artikel 171, stk. 3, litra b), skal de investeringer, der støttes under denne artikel, stemme overens med disse strategier.

*Artikel 181***Forbedring af uddannelserne**

1. Der kan ydes bistand for at bidrage til at forbedre de faglige kvalifikationer hos personer, der er beskæftiget inden for landbrugs-, fødevarer- og skovbrugssektoren, og andre økonomiske aktører inden for de områder, som er omfattet af denne komponent.

Der ydes ikke bistand til kurser og praktik, der indgår i normale uddannelsesprogrammer eller -systemer på sekundærtrinnet eller derover.

▼M1

2. Modtagerlandene udarbejder en uddannelsesstrategi med henblik på gennemførelsen af de aktioner, der er omhandlet i stk. 1. Strategien skal omfatte en kritisk vurdering af de eksisterende uddannelsesstrukturer og en analyse af uddannelsesbehovene og -målene. Den skal også indeholde en række kriterier for udvælgelse af udbydere af uddannelse. Programmet skal indeholde en beskrivelse af uddannelsesstrategien.

▼B

Afdeling 6

Teknisk bistand*Artikel 182***Anvendelsesområde og gennemførelse**

1. Der kan ydes bistand til aktiviteter vedrørende de forberedelses-, overvågnings-, evaluerings-, informations- og kontrolaktiviteter, som er nødvendige for gennemførelsen af programmet. Disse aktiviteter omfatter navnlig:

- a) møder og andre aktiviteter, som er nødvendige for, at sektorovertvågningsudvalget for denne komponent kan varetage sine opgaver, såsom undersøgelser, der gennemføres af eksterne eksperter

▼ B

- b) oplysnings- og pr-kampagner
- c) oversættelse og tolkning på Kommissionens anmodning, eksklusive oversættelse og tolkning, som er nødvendig i henhold til ramme-, sektor- og finansieringsaftalerne
- d) besøg og seminarer
- e) aktiviteter i forbindelse med forberedelsen af foranstaltninger under programmet, der skal sikre, at de er effektive, herunder de foranstaltninger, som skal anvendes på et senere tidspunkt
- f) midtvejsevalueringen af programmet
- g) oprettelse og drift af et nationalt netværk, der skal koordinere de aktiviteter, som er udviklet i henhold til artikel 178, og af et kommende nationalt landdistriktnetværk i overensstemmelse med artikel 68 i forordning (EF) nr. 1698/2005.

▼ M1

2. Sektorovervågningsudvalget for denne komponent høres om aktiviteter vedrørende teknisk bistand. Det skal hvert år godkende en årlig handlingsplan for gennemførelsen af aktiviteterne vedrørende teknisk bistand.

▼ B

3. For alle besøg og seminarer, jf. stk. 1, litra d), der ikke gennemføres på Kommissionens initiativ, skal der forelægges en skriftlig rapport for sektorovervågningsudvalget for denne komponent.

*Artikel 183***Europæisk netværk for landdistriktudvikling**

Modtagerlandene og organisationer, som er etableret i modtagerlandene, og administrationer i modtagerlandene, der er involveret i udviklingen af landdistrikter, skal have adgang til det europæiske netværk for landdistriktudvikling, som er oprettet ved artikel 67 i forordning (EF) nr. 1698/2005. De nærmere bestemmelser fastlægges i samarbejde med modtagerlandene.

*KAPITEL II***Programmering***Artikel 184***Programmer**

1. Foranstaltningerne under komponenten vedrørende udvikling af landdistrikter skal indgå i et program for landbrug og udvikling af landdistrikter, som udarbejdes på nationalt plan (i det følgende benævnt »programmet«), og som omfatter hele Ipa-gennemførelsesperioden. Programmet udarbejdes af de relevante myndigheder, som er udpeget af modtagerlandet, og forelægges for Kommissionen efter høring af de relevante interesserede parter.

▼ M1

- 2. Hvert program skal omfatte:
 - a) en kvantificeret beskrivelse af den nuværende situation, herunder udviklingsmæssige forskelle og mangler og udviklingspotentiale, de vigtigste resultater af tidligere foranstaltninger, hvortil der er ydet fællesskabsbistand og anden bilateral eller multilateral bistand, de anvendte finansielle midler og de foreliggende evalueringresultater

▼ M1

- b) en beskrivelse af den foreslåede nationale strategi for udvikling af landdistrikter på grundlag af en analyse af den nuværende situation i landdistrikterne
- c) en beskrivelse af programmets strategiske prioriteter på grundlag af den nationale strategi for udvikling af landdistrikter og en analyse af de pågældende sektorer med inddragelse af uafhængig ekspertise. Det skal også omfatte kvantificerede mål, som for hvert af prioriteringsområderne i artikel 171, stk. 1, angiver de relevante overvågnings- og evalueringsindikatorer
- d) en redegørelse for, hvordan den overordnede strategiske tilgang og de sektorstrategier, som er nævnt i modtagerlandets flerårige vejledende plan, omsættes til specifikke foranstaltninger inden for komponenten vedrørende udvikling af landdistrikter
- e) en vejledende samlet finansieringstabel, som opsummerer de nationale midler, fællesskabsmidlerne og i givet fald de private finansielle midler, som er ydet til og svarer til hver foranstaltning til udvikling af landdistrikterne samt EU-samfinansieringssatsen for hvert prioriteringsområde
- f) en beskrivelse af de foranstaltninger, som er valgt fra artikel 171, herunder:
 - definitionen af slutmodtagerne
 - det geografiske anvendelsesområde
 - støttekriterierne
 - prioriteringskriterierne for udvælgelsen af projekter
 - overvågningsindikatorerne
 - de kvantificerede målindikatorer
- g) en beskrivelse af den operationelle struktur for gennemførelsen af programmet, herunder overvågning og evaluering
- h) navnene på de myndigheder og organer, som er ansvarlige for gennemførelsen af programmet
- i) resultaterne af høringerne og de foranstaltninger, der er truffet med henblik på at inddrage de kompetente myndigheder og organer og relevante økonomiske, sociale og miljømæssige partnere
- j) resultaterne af og henstillingerne i forhåndsevalueringen af programmet, herunder en beskrivelse af modtagerlandenes opfølgning på henstillingerne.

▼ B

3. Modtagerlandene skal i deres program sørge for, at der gives prioritet til foranstaltninger, der sigter mod at gennemføre fællesskabsstandarderne og forbedre markedseffektiviteten, og foranstaltninger, der sigter mod at skabe nye beskæftigelsesmuligheder i landdistrikterne.
4. Modtagerlandene skal i deres program sørge for, at bestemmelserne i den flerårige vejledende plan overholdes.
5. Medmindre andet er aftalt med Kommissionen, skal modtagerlandene indsende deres forslag til programmer senest seks måneder efter, at denne forordning er trådt i kraft.

▼B*Artikel 185***Vedtagelse og ændring af programmerne**

1. Programmerne under komponenten vedrørende udvikling af landdistrikter vedtages af Kommissionen senest seks måneder efter indsendelsen af forslaget til programmet, forudsat at alle de relevante oplysninger foreligger. Kommissionen vurderer især det foreslåede program med henblik på at konstatere, om det er i overensstemmelse med denne forordning.

2. Programmet kan om nødvendigt ændres for at tage hensyn til:

a) relevante nye oplysninger og resultater vedrørende gennemførelsen af de pågældende foranstaltninger, herunder resultaterne af overvågning og evaluering, samt behovet for at tilpasse de disponible støttebeløb

b) modtagerlandets fremskridt hen imod tiltrædelse som anført i de vigtigste tiltrædelsesdokumenter, herunder den flerårige vejledende plan.

3. Modtagerlandet skal forelægge alle forslag til ændringer for Kommissionen, og forslagene skal være behørigt begrundede og omfatte følgende oplysninger:

a) grundene til den foreslåede ændring

b) ændringens forventede virkninger

c) ændrede finansieringstabeller og foranstaltningstabeller, når de foreslåede ændringer er af finansiell art.

4. Væsentlige ændringer som omhandlet i artikel 14, stk. 4, i Ipa-forordningen omfatter ændringer, der medfører, at den finansielle fordeling på prioriteringsområderne, jf. artikel 171, stk. 1, eller samfinansieringssatsen for hvert prioriteringsområde ændres, eller at der medtages nye foranstaltninger.

5. Kommissionen kan anmode modtagerlandene om at fremlægge et forslag til ændring af programmet, når den relevante fællesskabslovgivning er blevet ændret.

*KAPITEL III***Gennemførelse***Afdeling 1***Principper og økonomisk forvaltning***Artikel 186***Gennemførelsesprincipper**

1. Gennemførelsen af denne komponent varetages af modtagerlandene på grundlag af decentraliseret forvaltning uden forudgående kontrol, jf. artikel 18.

2. Der kan fastsættes yderligere bestemmelser i sektor- og finansieringsaftalerne, jf. artikel 7 og 8.

Bestemmelserne skal stemme overens med de relevante regler, som finder anvendelse på programmerne for udvikling af landdistrikterne i medlemsstaterne.

▼B*Artikel 187***Beregning af betalinger**

Uanset artikel 44 beregnes Fællesskabets bidrag til programmerne under denne komponent ved at anvende den samfinansieringssats, som er fastsat for hvert prioriteringsområde i finansieringsafgørelsen, på de attesterede støtteberettigede udgifter i hver udgiftsanmeldelse under overholdelse af det maksimale bidrag fra Fællesskabet, som gælder for hvert prioriteringsområde.

*Artikel 188***Forfinansiering****▼M2**

1. I forbindelse med denne komponent kan forfinansieringen beløbe sig til 30 % af Den Europæiske Unions bidrag til de seneste tre år af det pågældende program. Hvis de nødvendige budgetbevillinger er til rådighed, kan forfinansieringen udbetales i to eller flere trancher.

▼B

2. I de tilfælde, hvor de beløb, der er udbetalt som forfinansiering, jf. stk. 1, ikke er tilstrækkelige til at sikre, at slutmodtagernes krav kan betales til tiden, kan disse beløb i gennemførelsesperioden forhøjes i overensstemmelse med de bestemmelser, som er fastsat i sektor- eller finansieringsaftalerne med henblik på at dække sådanne behov, forudsat at de beløb, der er udbetalt som forfinansiering, i alt ikke overstiger 30 % af Fællesskabets bidrag for de tre seneste år som fastsat i finansieringsafgørelsen om vedtagelse af de flerårige programmer.

3. Kommissionen udbetaler den første tranche af forfinansieringen, når betingelserne i artikel 42, stk. 1, er opfyldt. Der kan på modtagerlandets anmodning udbetales yderligere trancher i overensstemmelse med kravene i stk. 1 og 2.

*Artikel 189***Regnskabsafslutning**

Der fastsættes nærmere bestemmelser om regnskabsafslutning i sektor- og finansieringsaftalerne, jf. henholdsvis artikel 7 og 8. Disse bestemmelser skal stemme overens med de relevante regler for Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne, der er fastlagt i Rådets forordning (EF) nr. 1290/2005 ⁽¹⁾ og forordningerne om gennemførelsesbestemmelser hertil. De kan specielt fastsætte, at Komitéen for Landbrugsfondene skal høres.

*Artikel 190***Kriterier for finansielle korrektioner**

Uanset artikel 51, stk. 2, anvender Kommissionen afhængig af konstateringerne enten korrektioner på grundlag af en standardsats, punktuelle korrektioner eller korrektioner på grundlag af en ekstrapolering af konstateringerne.

⁽¹⁾ EUT L 209 af 11.8.2005, s. 1.

▼B

Afdeling 2

Overvågning og evaluering*Artikel 191***Forhåndsevalueringer, midtvejsevalueringer og efterfølgende evalueringer**

1. I overensstemmelse med artikel 57 underkastes programmet forhåndsevalueringer, efterfølgende evalueringer og i givet fald midtvejsevalueringer, som foretages af uafhængige evalueringsekspertes under modtagerlandets ansvar.
2. I evalueringerne vurderes gennemførelsen af programmet med hensyn til virkeliggørelsen af målene i artikel 12 i Ipa-forordningen.
3. Der kan fastsættes nærmere bestemmelser om disse evalueringer i sektor- eller finansieringsaftalerne, jf. henholdsvis artikel 7 og 8. Disse bestemmelser skal stemme overens med de relevante regler, som finder anvendelse på programmerne for udvikling af landdistrikterne i medlemsstaterne.

*Artikel 192***Sektorovervågningsudvalg**

1. I overensstemmelse med artikel 59 opretter modtagerlandet et sektorovervågningsudvalg.
2. Sektorovervågningsudvalget består af repræsentanter for de kompetente myndigheder og organer og relevante økonomiske, sociale og miljømæssige partnere. Sektorovervågningsudvalget udarbejder og godkender selv sin forretningsorden.
3. Formandskabet for sektorovervågningsudvalget varetages af en repræsentant for modtagerlandet. Kommissionen deltager i sektorovervågningsudvalgets arbejde.
4. Programmets fremskridt og effektivitet i forhold til de mål, der er opstillet for det, måles ved hjælp af indikatorer vedrørende udgangssituationen, den finansielle gennemførelse, outputtet, resultaterne og virkningerne af programmet.

*Artikel 193***Årlige sektorrappporter****▼M1**

1. Under denne komponent skal de årlige sektorrappporter, der er omhandlet i artikel 61, stk. 1, forelægges for Kommissionen, den nationale Ipa-koordinator og den nationale anvisningsberettigede senest seks måneder efter udgangen af hvert hele kalenderår for gennemførelsen af programmet.

▼B

- a) Disse rapporter skal indeholde oplysninger om fremskridtene med gennemførelsen, navnlig oplysninger om, hvorvidt de fastsatte mål er nået, hvilke problemer der er opstået i forbindelse med forvaltningen af programmet, og hvilke foranstaltninger der er truffet, og oplysninger om den finansielle gennemførelse samt de gennemførte overvågnings- og evalueringsforanstaltninger.
- b) Sektorovervågningsudvalget gennemgår de årlige sektorrappporter inden forelæggelsen.

▼B

2. En endelig sektorrappport forelægges efter gennemgang i sektorovervågningsudvalget for Kommissionen og den nationale Ipa-koordinator senest seks måneder efter slutdatoen for udgifternes støtteberettigelse under programmet.

*Artikel 194***Yderligere bestemmelser om overvågning og rapportering**

Der kan fastsættes yderligere bestemmelser om overvågning og rapportering i sektor- og finansieringsaftalerne, jf. artikel 7 og 8. Disse bestemmelser skal stemme overens med de relevante regler, som finder anvendelse på programmerne for udvikling af landdistrikterne i medlemsstaterne.

DEL III

AFSLUTTENDE BESTEMMELSER*Artikel 195***Ikrafttrædelse**

Denne forordning træder i kraft dagen efter offentliggørelsen i *Den Europæiske Unions Tidende*.

Den anvendes fra den 1. januar 2007.

Denne forordning er bindende i alle enkeltheder og gælder umiddelbart i hver medlemsstat.

▼B*BILAG***GODKENDELSESKRITERIER****Standardliste over områder og dertil knyttede krav, jf. artikel 11, stk. 2**

1. **Kontrolmiljø (oprettelse og forvaltning af organisationen og personalet)**
 - a) Politik for etik og integritet
 - sikre, at den organisationskultur, som topledelsen har fastlagt, forstås i hele organisationen.
 - b) Forvaltning og indberetning af uregelmæssigheder
 - sikre, at eventuelle uregelmæssigheder, som opdages længere nede i organisationen, indberettes på en hensigtsmæssig måde og følges op, herunder beskyttelse af »whistleblowers«.
 - c) Planlægning, ansættelse, uddannelse og vurdering af personalet (herunder forvaltning af følsomme stillinger)
 - sikre, at der på alle niveauer er et passende antal medarbejdere af den rette kvalitet.
 - d) Følsomme funktioner og interessekonflikter
 - sikre, at det fastslås, hvilke medarbejdere der er ansat i »følsomme stillinger« (dvs. stillinger, hvor medarbejderne kan være sårbare over for uberettiget indflydelse på grund af arten af deres kontakter med tredjemand eller de oplysninger, de råder over)
 - sikre, at der gennemføres en passende kontrol (herunder i givet fald en rotationspolitik) med følsomme stillinger
 - sikre, at der findes procedurer med henblik på at identificere og undgå interessekonflikter.
 - e) Etablering af retsgrundlag for organer og enkeltpersoner
 - sikre, at organer og enkeltpersoner har fuld juridisk myndighed til at varetage deres funktioner.
 - f) Formel fastlæggelse af ansvarlighed, ansvar, delegeret ansvar og enhver nødvendig myndighed i forbindelse hermed for alle opgaver og stillinger i hele organisationen
 - sikre, at der ikke er nogen medarbejdere, der er i tvivl om omfanget af deres ansvar. I forbindelse med forpligtelser eller betalinger over for tredjemand bør én leder være ansvarlig for alle aspekter af transaktionen
 - sikre, at opgavebeskrivelser, jobbeskrivelser mv. er opdateret og kendt.
2. **Planlægning/risikostyring (planlægning af interventioner)**
 - a) Risikoidentifikation, -vurdering og -forvaltning
 - sikre, at risiciene identificeres og forvaltes, og navnlig, at der anvendes tilstrækkelige kontrolressourcer på alle områder, alt efter hvor alvorlige de forskellige risici er.

▼B

- b) Fastsættelse af mål og fordeling af midlerne i forhold til målene
 - sikre, at der fastsættes passende (og målbare) mål for output og virkninger på alle niveauer, og at de forstås i hele organisationen
 - sikre, at ressourcerne fordeles hensigtsmæssig i forhold til de pågældende mål under overholdelse af principperne for forsvarlig og gennemsigtig økonomisk forvaltning
 - sikre, at ansvaret for, at man når disse mål, er klart.
- c) Planlægning af gennemførelsesprocessen
 - sikre en klar planlægning af de skridt, som er nødvendige for, at målene kan nås — herunder tidsplaner og ansvar for hvert skridt og om nødvendigt kritiske stianalyser.

3. **Kontrolaktiviteter (gennemførelse af interventioner)**

- a) Kontrolprocedurer
 - sikre, at alle etaper i en transaktion dobbelttjekkes (forudgående og i givet fald efterfølgende kontrol).
- b) Procedurer for den ansvarlige ledelses tilsyn med opgaver, som er delegeret til underordnede (herunder årlige revisionserklæringer fra underordnede aktører)
 - sikre, at ansvaret underbygges af aktivt tilsyn — og ikke blot betragtes som et passivt eller teoretisk begreb.
- c) Regler for hver type indgåelse af offentlige aftaler og indkaldelser af forslag
 - sikre, at der findes en passende juridisk ramme for alle sådanne forpligtelsesprocedurer.
- d) Procedurer (herunder tjeklister) for hver etape inden for indgåelse af offentlige aftaler og indkaldelser af forslag (f.eks. tekniske specifikationer, evalueringsudvalg, indberetning af undtagelser mv.)
 - sikre, at alle medarbejderne er klar over deres opgaveansvar på disse områder.
- e) Informationsregler og -procedurer
 - sikre, at Kommissionens krav på dette område er opfyldt.
- f) Betalingsprocedurer (herunder procedurer for bekræftelse af levering af output og/eller opfyldelse af støttebetingelserne, om nødvendigt ved kontrol på stedet)
 - sikre, at der kun foretages udbetalinger i forbindelse med begrundede betalingsanmodninger, der opfylder alle de kontraktmæssige krav.
- g) Procedurer for overvågning af, at samfinansieringen bliver leveret
 - sikre, at Kommissionens krav på dette område er opfyldt.
- h) Budgetprocedurer, der skal sikre, at midlerne er til rådighed (herunder de midler, som er nødvendige for at fortsætte gennemførelsen, hvis finansieringen fra Kommissionen bliver forsinket eller afbrydes)
 - sikre, at den nationale myndighed kan opfylde sine lokale kontraktmæssige forpligtelser, selv om finansieringen fra Kommissionen bliver forsinket, eller Kommissionen afslår at udbetale finansiering.

▼B

- i) Procedurer for kontinuitet i aktionerne
 - sikre, at væsentlige trusler mod kontinuiteten (f.eks. vedrørende databaser og personer, som er fraværende) identificeres, og at der, når det er muligt, udarbejdes nødplaner.
- j) Regnskabsprocedurer
 - sikre en fuldstændig og gennemsigtig regnskabsaflæggelse efter accepterede regnskabsprincipper.
- k) Afstemningsprocedurer
 - sikre, at regnskabsaldiene så vidt muligt afstemmes med oplysninger fra tredjemand.
- l) Indberetning af undtagelser, bl.a. undtagelser fra de normale procedurer, som er godkendt på det rette niveau, ikke godkendte undtagelser og mangler i kontrollen, når sådanne opdages
 - sikre, at variationer i forhold til normal praksis altid registreres og logges og behandles på passende niveauer.
- m) Sikkerhedsprocedurer (it og andet)
 - sikre, at aktiver og data sikres mod interferens og fysisk skade.
- n) Arkiveringsprocedurer
 - sikre, at dokumenterne vil være til rådighed — i hvert fald til brug for kontrol fra Kommissionens side — i hele den periode, hvor de skal opbevares.

▼MI

- o) Adskillelse af funktioner
 - sikre, at forskellige funktioner vedrørende den samme transaktion varetages af forskellige medarbejdere, så der sikres en vis automatisk krydskontrol.

▼B

- p) Indberetning af svagheder i den interne kontrol
 - sikre, at alle svagheder i den interne kontrol registreres, uanset hvilken kilde der har opdaget dem, og at ledelsens svar registreres og følges op.

4. Overvågningsaktiviteter (tilsyn med interventioner)

- a) Intern revision, herunder håndtering af revisionsrapporter og henstillinger (*NB*: adskilt fra kontrolaktiviteter og ledelsestilsyn)
 - sikre, at topledelsen råder over uafhængige vurderinger af, hvordan deres systemer fungerer på de underordnede niveauer. Kan omfatte en vis efterfølgende kontrol af transaktionerne, men bør i højere grad fokusere på, om udformningen af systemet og organisationen er effektiv.
- b) Evaluering
 - sikre, at topledelsen råder over oplysninger vedrørende vurderingen af interventionernes virkninger (ud over de andre oplysninger, som de modtager om lovlighed, formel rigtighed og operationelle procedurer).

▼B**5. Kommunikation (sikre, at alle aktørerne modtager de oplysninger, som er nødvendige for, at de kan varetage deres funktioner)**

Regelmæssige koordinationsmøder mellem de forskellige organer med henblik på at udveksle oplysninger om alle aspekter af planlægningen og gennemførelsen, f.eks.:

- i) Regelmæssig rapportering om, hvor langt man er nået med planlægningen af programmer og projekter
- ii) Regelmæssig rapportering om gennemførelsen af projekterne i forhold til gennemførelsesplanen
 - Procedurer for indgåelse af aftaler (bl.a.)
 - fremskridt med hver procedure for indgåelse af aftaler i forhold til planen
 - systematisk analyse af fejl, der er indberettet på alle niveauer (f.eks. af verifikatorer, de personer, der udfører den forudgående kontrol, eller revisorer)
 - Gennemførelsen af kontrakterne
 - Cost-benefit-analyse af kontrollen
- iii) Regelmæssig rapportering på alle relevante niveauer om den interne kontrols effektivitet
 - sikre, at alle medarbejdere på alle niveauer regelmæssigt får oplysninger, som gør det muligt for dem at varetage deres ansvarsområder.